

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Národnostní struktura obyvatelstva České republiky
The diversity of ethnic origin in the Czech population

Matěj Šplíchal

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Národnostní struktura obyvatelstva České republiky

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne ... ..

.....

Podpis autora

Poděkování:

Rád bych tímto způsobem poděkoval své vedoucí bakalářské práce doc. PaedDr. Aleně Matuškové CSc., za odborné vedení, rady a čas, který mi věnovala při konzultacích.

Obsah

Úvod.....	7
1.Cíle a metody	8
2 Rozbor a hodnocení literatury	10
3 Vymezení základních pojmů.....	12
3.1 Národ.....	12
3.2 Národnostní menšina	13
3.3 Cizinec.....	14
4 Přístupy ve zjišťování národnostní příslušnosti ve sčítání lidu, domů a bytů v období 1921 – 2001	14
5. Národnostní složení ČR v letech 1921 – 2011	17
5.1 Národnostní složení na území dnešní ČR v roce 1921	17
5.2 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1930.....	19
5.3 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1950.....	21
5.4 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1961	23
5.5 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1970.....	25
5.6 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1980.....	27
5.7 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1991	29
5.8 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 2001	31
5.9 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 2011	32
5.10 Vývoj počtu vybraných národnostních menšin na území dnešní České republiky z cenzů mezi roky 1921-2011.....	35
6 Národnostní struktura obyvatelstva v okrese Znojmo.....	39
6.1 Národnostní složení okresu Znojmo v roce 1921	40
6.2 Národnostní složení okresu Znojmo v roce 1930	42
6.3 Historické události po roce 1945 v okrese Znojmo	44
6.4 Národnostní složení obyvatelstva okresu Znojmo v roce 1970.....	45
6.5 Národnostní složení obyvatelstva okresu Znojmo v roce 1980.....	47
6.6 Národnostní složení obyvatelstva v okrese Znojmo v roce 1991	48
6.7 Národnostní složení obyvatelstva v okrese Znojmo v roce 2001	49
6.8 Národnostní složení obyvatelstva v okrese Znojmo v roce 2011	51

7 Hodnocení národnostní struktury obyvatelstva ve městě Znojmo mezi cenzy v letech 1921-2011	53
8 Porovnání vývoje národnostního složení České republiky a okresu Znojmo.....	58
9 Závěr.....	59
10 Seznam tabulek.....	61
11 Seznam grafů.....	63
12 Seznam obrázků	64
13 Seznam zkratk	65
14 Seznam použité literatury	66
15 Internetové zdroje.....	69
16 Seznam příloh.....	73
Přílohy	
Abstrakt	
Abstract	

Úvod

Geografie obyvatelstva se zabývá studiem obyvatelstva z různých směrů. Jedním z nich je i národnostní struktura, která se stala hlavní náplní této práce. Národnostní struktura se v čase mění.

Sběrem dat z celého území České republiky se zabývá Český statistický úřad. Jeho historie je dlouhá a souvisí se vznikem Československa. ČSÚ vytváří statistiky v sociální, ekonomické, demografické a environmentální oblasti, které jsou zpracovány na regionální i celostátní úrovni. ČSÚ také spolupracuje s dalšími institucemi, které se zabývají sběrem dat.

Po vzniku Československé republiky, bylo na území dnešní České republiky pestré národnostní složení. V Rakousku – Uhersku žilo mnoho národností. Po rozpadu Rakouska-Uherska zůstali v nastávající Československé republice vedle čechoslováků ponejvíce obyvatelé německé národnosti. Podle prvního sčítání se v Československé republice vyskytovaly další národnostní menšiny. Jednalo se o polskou, maďarskou, ukrajinskou a ruskou národnostní menšinu.

Ihned po druhé světové válce v roce 1945 docházelo tzv. odsunu německého obyvatelstva. Tímto krokem se Československá republika stala národnostně homogenním státem. Po roce 1948 došlo s nástupem komunistů k izolaci vůči západní Evropě. S tím souviselo mj. znemožnění příchodu obyvatel některých národností.

Národnostní struktura obyvatelstva okresu Znojmo bude sloužit pro komparaci s dnešním územím celé České republiky,

Okres Znojmo leží na jihu České republiky a sousedí s Rakouskem. Dá se tu proto předpokládat vysoký podíl obyvatel německé národnosti v období před druhou světovou válkou.

1. Cíle a metody

Cílem bakalářské práce je zhodnocení národnostní struktury obyvatelstva v České republice a v okrese Znojmo, v letech 1921-2011. Okres Znojmo byl vybrán, protože se zde dal předpokládat vysoký podíl zastoupení německého obyvatelstva.

Názvy Československa se během let měnily:

- 1920 - 1938 a 1945-1960 Československá republika nebo Republika Československá
- 1960-1990 Československá socialistická republika
- 1990 Československá federativní republika, Česko-slovenská federativní republika
- 1990 - 1992 Česká a Slovenská Federativní Republika.

Dále v práci bude používán název Československo, či Československá republika. Z cenzů mezi lety 1921 – 2011 byla zjišťována data týkající se pouze území shodném s územím dnešní České republiky. Vročení, které bude v následujících částech práce uváděno, se vždy vztahuje k výsledkům cenzu z roku, který bude uveden v závorce za každým číselným údajem.

Mezi roky 1921 - 2011 se také měnilo administrativní členění českého území. Díky tomu se v těchto letech měnilo území okresu Znojmo. Některé obce, které jsou dnes součástí okresu Znojmo, byly v některých dřívějších letech součástí jiného okresu. V roce 1930 byl administrativní celek okresu Znojmo odlišný vzhledem k roku 1921. Pro komparaci výsledků byla data z roku 1930 použita ze stejného území jako v roce 1921, tak aby nedošlo ke zkreslení vypovídající hodnoty. Pro lepší názornost nebude při řešení vývoje počtu národnostních menšin použito území celého okresu Znojmo, nýbrž jen území města Znojma, které se mezi lety 1921-2011 měnilo oproti celému okresu jen nepatrně.

V roce 1950 a 1960 byly údaje o národnostech vyhodnoceny pouze za krajská města, nikoliv za jednotlivé obce. Z tohoto důvodu nebylo provedeno hodnocení národnostní struktury obyvatelstva v okrese Znojmo.

Při cenzech v roce 1921 a 1930 bylo k národnosti přihlíženo pouze u československých státních příslušníků. Uváděla se národnost československá, německá a židovská. Všechny další národnosti byly zahrnuty pod názvem „jiné“. Počty příslušníků cizích států byly uvedeny pod pojmem „cizozemci“, a nebyla u nich uváděna příslušnost k jaké národnosti.

V bakalářské práci byl proveden rozbor a zhodnocení odborné literatury, vztahující se k tématu národnostního složení. Odborná literatura byla použita hlavně v teoretické části, která se věnovala terminologii a dalším teoretickým informacím. Byly použity publikace zabývající se geografii obyvatelstva nebo demografií.

Komparativní metoda byla použita pro porovnání národnostní struktury obyvatelstva okresu Znojmo a České republiky mezi cenzy v letech 1921-2011. Pro toto porovnání byla důležitá i data o celkovém počtu obyvatelstva, jak z území dnešní České republiky, tak z území okresu Znojmo ve vybraných letech. Tato komparace bude provedena s relativními hodnotami. Při hodnocení vývoje počtu vybraných národnostních menšin na území dnešní České republiky nebo okresu Znojmo mezi roky 1921 - 2011 byly použity statistické metody. Pro srovnání údajů z uvedených censů byly použity bazické indexy. U slovenské národnosti byl zvolen bazický rok v roce 1950. U národnosti ukrajinské a ruské rok 1970, do něhož byly v cenzech počty obyvatel ukrajinské a ruské národností uváděny dohromady. V práci byly také využity řetězové indexy. Řetězové indexy sloužily k porovnání vývoje počtu obyvatel národnostních menšin, mezi po sobě jdoucími cenzy, které se vyskytovaly v okrese Znojmo, popřípadě na celém území České republiky.

V této práci byly vytvořeny tabulky, které byly zdrojem údajů ke grafům. Je v nich znázorněn podíl národností na celkovém počtu obyvatelstva, který byl zaokrouhlen na jedno desetinné místo. Výjimku tvoří podíl počtu obyvatel německé národnosti v okrese Znojmo, který byl zaokrouhlen na tři desetinná místa pro lepší dokreslení situace.

Důležitou součástí této práce byly grafické metody. Pro znázornění národnostní struktury byly použity výsečové grafy. V cenzech z roku 1921 a 1930 měli většinovou převahu obyvatelé československé národnosti. Ve zbývajících cenzech pak obyvatelé české národnosti. Vzhledem k větší názornosti byly tyto národnosti z grafů vynechány.

Pro porovnání vývoje počtu obyvatel národnostních menšin na území dnešní České republiky a okresu Znojmo mezi cenzy 1921-2011 byl použit pruhový graf. Kartografické metody byly použity v kapitole o České republice a okresu Znojmo. Byl použit kartogram. Pro tvorbu map byl použit program ArcGIS.

Na závěr byla provedena syntéza získaných dat a diskuze o výsledcích.

2 Rozbor a hodnocení literatury

Při vymezení základních zdrojů byla použita publikace „Základy geografie obyvatelstva“ od Mládk (1992), ze které bylo čerpáno zejména při definici pojmu „národ“. Tato kniha se zabývá pojmem „národ“ zejména z demografického hlediska. Pojem „národ“ vymezuje také Hroch (2009) v knize „Národy nejsou dílem náhody“: Uvádí zde příčiny a předpoklady utváření moderních evropských národů.“ Hroch nahlíží na národ z jiného úhlu než Mládek. Poukazuje na historické hledisko. Řeší také národní identitu, která v minulosti navazovala na kulturní a jazykovou tradici. Ze sociologického hlediska pohlíží na termín „národ“ Pavlík a kol.(1986) v publikaci „Základy demografie“.

Hlavním zdrojem informací pro vymezení pojmu „národnostní menšina“ byla práce Roubíčka (1997) „Úvod do demografie“. Tento pojem byl vymezen legislativně dle zákona 273/2001 Sb., který je uveden na stránkách České vlády (Vláda ČR, 2014). Pro vysvětlení termínu „cizinec“ byla použita zejména publikace Pavlík a kol. (1986) „Základy demografie“. Pro vysvětlení rozdílu mezi státní příslušností a národností byla použita práce Emmerta (2011) „Česká republika a dvojí občanství“.

V části, kde jsou popsány přístupy při zjišťování národnosti ve vybraných letech, byly čerpány údaje z publikace „Historie sčítání lidu“ (ČSÚ, 2014,a). Pro tuto bakalářskou práci byly důležité zejména údaje od roku 1921. Nicméně v této publikaci už jsou přístupy ve sčítání lidu od roku 1754. Český statistický úřad také uvedl přístupy ve sčítání lidu ve svém článku: „Z historie soupisů obyvatel a sčítání lidu“ (ČSÚ, 2014,b). Oproti předešlé publikaci zde byly jednotlivé cenzy rozebrány podrobněji než v publikaci „Historie sčítání lidu“.

Nejdůležitějším zdrojem dat jsou publikace, které byly vydány Českým statistickým úřadem. V těchto publikacích byly uvedeny číselné výsledky z cenzů mezi lety 1921-2011. První z nich byla publikace „Sčítání lidu v republice Československé ze dne 15. února 1921“, díl 1. Další díly vycházely pravidelně po každém cenzu, pouze názvy těchto zdrojů se nepatrně lišily. Po cenzu v roce 1930 to byla publikace „Sčítání v Republice československé ze dne 1. prosince 1930“, díl 1. Další se jmenovala „Sčítání lidu, domů a bytů v Československé socialistické republice k 1. březnu 1961“, díl 1. Ze sčítání v roce 1960 jsou údaje, týkající se národnostního složení, v této publikaci dostupné pouze za území dnešní České republiky a dále za krajská města, nikoli za všechny obce. Z toho důvodu nebylo možné v roce 1960 provést hodnocení národnostní struktury obyvatelstva v okrese Znojmo. Po cenzu v roce 1970 to byl „Vývoj společnosti ČSSR podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů“. Další následovala v roce 1980 s názvem „Sčítání lidu, domů a bytů 1980“. Poslední z roku 1991 měla název „Podrobné údaje za obyvatelstvo“. Údaje z cenzu v letech 2001 a 2011 jsou již přístupny online na internetu, odkud byly pro tuto práci čerpány.

Údaje pro řešení národnostního složení v území dnešní České republiky v roce 1921 a 1930 byly čerpány z publikace „Československo, Německo a Evropská hnutí 1929-1932“ autorky Moravcové (2001). Moravcová charakterizuje vztahy mezi německým a českým obyvatelstvem. Uvádí konflikty mezi českým a německým obyvatelstvem a důvody, proč k nim docházelo. Situaci mezi německým a českým obyvatelstvem se také zabýval Kučera (1994) ve své práci „Populace České republiky 1918-1991“. Mimo jiné rozebírá postavení Židů a uvádí, jak se k nim ve sčítání přistupovalo. Kučera také popisuje složení německé populace. Národnostním složením České republiky v roce 1950 se kromě Kučery zabýval také Petráš (2009) ve své publikaci „Menšiny a právo v České republice“ Petráš popisuje postoje československé vlády k ostatním národnostem, které se na území dnešní České republiky vyskytovaly. Národnostní složení v roce 1970 bylo vymezeno dle legislativy (Posl. sněmovna, 1968). Jsou zde postoje vlády k národnostem žijících na území Československé socialistické republiky.

V části, která se zabývala okresem Znojmo, bylo hojně čerpáno z publikace Ferdinanda Seibta „Německo a Češi. Dějiny jednoho sousedství uprostřed Evropy“ (Seibt, 1996), ve které popisuje události kolem roku 1921, nejen ve Znojmě, ale také

v celém okrese Znojmo. Cenzem, který proběhl v roce 1921, z pohledu okresu Znojmo, se zabírá Kudláček v Ročence Státního okresního archivu ve Znojmě (Kudláček, 2002). V této publikaci bylo uvedeno, jaký význam sčítání představovalo pro české obyvatelstvo v okrese Znojmo. Výsledky zde porovnává s předešlým sčítáním roku 1910. Vysídlováním německých obyvatel se v publikaci „Obnovení a činnost orgánů bezpečnosti v pohraničí znojemského okresu“ zabývá Karel Koc (Koc, 2012). Jedná se o internetovou publikaci. Popisuje zde poválečné období přímo ve Znojmě i v celém okrese Znojmo. Je zde uvedeno, jak probíhal odsun německých obyvatel ze Znojma, postoje českých obyvatel a také jejich chování v této době. Stejným obdobím, kterým se zabývá Koc, se zabývají Hanns Haas v publikaci „Konec německo-české symbiózy na jižní Moravě“ (Haas, 1995) a Staněk ve studijním materiálu „Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa (1918-1948)“ (Staněk, 1992).

3 Vymezení základních pojmů

Vymezení pojmů bude sloužit k lepší orientaci v dané problematice. Mezi základní pojmy byly vybrány: národ, národnostní menšina, cizinec.

3.1 Národ

Všeobecně uznávaná definice národa neexistuje. Mládek (1992) ve své knize: „Základy geografie obyvatelstva“ uvádí: „*národ reprezentuje historickou formu lidské společnosti, která vznikla na základě pevného společenstva, hospodářského života, společného jazyka, území kultury, způsobu života, tradici a jejich odrazu v národní psychice a národním vědomí*“. Z předešlé definice vyplývá, že národ není přímo biologickou kategorií. Nemůže být také zaměněna s rasovou strukturou (Mládek, 1992). „*Národ jako etnický pojem je třeba odlišovat od ostatního obyvatelstva. Někdy se vyskytovaly také záměny znaků národnostní struktury se znaky religiózní struktury, případně s třídní a sociální strukturou, používané v označení proletářské národy, buržoazní národy, bohaté a chudé národ*“ (J. Mládek, 1992). Mládek také zdůrazňuje, jak významnou funkci má jazyk. Název jazyka v mnoha případech můžeme najít ve shodě s názvem národa. Toto pravidlo, ale neplatí vždy. Je také spousta případů, kdy jedním jazykem mluví více národů, jako například Velká Británie, kde anglicky mluví Skot, Ir, Walesan (Mládek, 1992). Velký sociologický slovník charakterizuje národ jako

osobitě a uvědomělé, kulturní a politické společenství. Národ utváří společné území a dějiny (H. Maříková, M. Petrušek a kol. 1996). Ernest Renan přednesl 11. března 1882 na pařížské Sorbonně přednášku „Co je to národ?“ Snažil se vysvětlit aspekty vzniku národa. Sám pojem národ chápe jako duchovní princip jednotlivce (Hroch, 2003). Ostatní atributy jako je rasa, jazyk, náboženství a jiné, nepovažuje za tak významné, aby byly podmínkou vzniku národa (Hroch, 2003). Dále Hroch ve své knize „Národy nejsou dílem náhody“ zdůrazňuje, že národ byl uznáván za politickou, nebo sociální pospolitost až tehdy, kdy si příslušníci nějakého národa uvědomí vzájemnou sounáležitost (Hroch, 2009). Dle Pavlíka v knize „Základy demografie“ existují dva přístupy ke zjištění národa. V sociologii jde národ vymezit podle subjektivního nebo objektivního přístupu. Tyto dva přístupy se posléze používají v cenzech při zjišťování národnosti (Pavlík, a kol, 1986). Jak vidíme, přesné vymezení pojmu národ je složité a každý autor k němu přistupuje jinak.

3.2 Národnostní menšina

Pojem národnostní menšina nemá jednotnou mezinárodně používanou definici. Stejně jako u předešlého pojmu, tak i u pojmu národnostní menšina, se setkáme s více definicemi. Roubíček (1997) ve své knize „Úvod do demografie“ uvádí, že skupiny lidí, které žijí v určité zemi a liší se národnostně od většiny (majority) obyvatelstva této země, tvoří národnostní menšiny (minority). Velmi často se tyto minoritní národnostní skupiny soustřeďují na určitém území (příp. v určité městské čtvrti), kde naopak vytvářejí často majoritní národnostní skupinu, což bývá podmíněno obvykle historicky. Podle této definice můžeme říci, že národnostní menšiny se nachází na českém území hlavně v pohraničí.

Na půdě OSN byl také vymezen pojem národnostní menšina. V roce 1950 OSN definovala termín národnostních menšin zahrnutím pouze nedominantních skupin populace, které mají a chtějí si zachovat stálou etnickou, náboženskou, a jazykovou tradici nebo charakteristiky zřetelně odlišné od ostatní populace. Takové menšiny by měly zahrnovat dostatečný počet osob schopných samostatně vymezit tyto charakteristiky; členové menšiny musí být loajální ke státu, jehož jsou součástí. V roce 1985 přidala OSN další definici, tato definice však pouze upravuje tu předešlou. OSN se hlavně snaží o ochranu těchto národnostních menšin, a také se stará o ochranu jejich

práv. OSN zdůrazňuje, aby se tento problém netýkal pouze vnitrostátní politiky, ale aby se toto téma probíralo i na mezinárodní úrovni (NICM, 2015).

V ČR je národnostní menšina legislativně, dle zákona 273/2001 Sb., vymezena následovně: *„Za národnostní menšinu je považováno společenství občanů České republiky žijících na území současné ČR, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo. Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti „ (Vláda ČR, 2014).*

3.3 Cizinec

Podle zákona č. 326/1999 Sb. je za cizince označována fyzická osoba, která není občanem České republiky, včetně občana Evropské unie (Zákon č. 326/1999 sb, 2011). V knize „My a oni v multikulturní společnosti 21. století“ se Tatjana Šišková zabývá obyvateli národnostních menšin, migranty, ale také cizinci. Zamýšlí se odbornými demografickými a geografickými pohledy nad migrací a sleduje, jakým směrem se ubírá. Ve druhé části nás informuje o historii a hodnotách spojených s etnickými skupinami, národnostními menšinami atd. Mimo jiné zde vymezuje i pojem cizinec. Konkrétně píše: *„Hlavním rozdílem mezi občanem a cizincem je státní občanství. Vstup i pobyt cizinců je na území České republiky regulován. Cizinec může být za určitých podmínek vyhoštěn z území České republiky.“ (Šišková, 2001. s. 31).*

4 Přístupy ve zjišťování národnostní příslušnosti ve sčítání lidu, domů a bytů v období 1921 – 2001

V roce 1921 bylo uskutečněno první cenzus lidu v samostatné Československé republice. Národnost byla důležitou politickou informací v novém Československu, protože díky ní měla být potvrzena oprávněnost vzniku Československé republiky. V tomto roce se mateřský jazyk přímo nezjišťoval, ale kolonka týkající se národnosti

byla označena jako: „*národnost/ mateřský jazyk*“. Při sčítání bylo sčítáno obyvatelstvo přítomné, nikoliv bydlící. V dokumentu Českého statistického úřadu, zabývající se historií cenzů, byla zjištěná národnost popsána následovně: „*Na rozdíl od předválečného zjišťování národnosti na základě obcovací řeči byla přijata definice národnosti, podle níž národností jest rozuměti kmenovou příslušnost, jejímž vnějším znakem jest zpravidla mateřský jazyk.*“ (ČSÚ, 2014,b). Kmenovou příslušnost můžeme tedy podle výkladu z Českého statistického úřadu chápat jako skupinu obyvatel se stejným jazykem. Obcovací řeči se rozumí jazyk, který obyvatelé používali v každodenním styku. V prvním cenzu v Československé republice se údaje o národnosti získávaly podle údajů o mateřském jazyce. Toto pravidlo bylo vytvořeno kvůli nevýhodě českého a slovenského etnika. Kdyby se národnost určovala podle obcovací řeči, tak jako před první světovou válkou, byla by v roce 1921 dána výhoda německy mluvícímu obyvatelstvu. Díky kmenové příslušnosti se ke své národnosti mohli přihlásit také židé a cikáni, a to i v případech, ve kterých neznali, nebo nepoužívali jazyk, který tyto národnosti běžně používají. Tuto výjimku mohli použít díky prezidentu Masarykovi a dalším politikům, kteří zastávali princip ochrany menšin. I přesto jsou tyto údaje zkreslující, protože v mnoha případech byly národnosti k tomuto kroku nuceny. V tomto cenzu se mohla uvést národnost československá, nicméně mohla být zjištěna národnost česká a slovenská odděleně (ČSÚ, 2014, a).

Ve druhém cenzu v Československé republice se národnost zjišťovala podle mateřského jazyka. Respondent nemusel uvádět národnost dle mateřského jazyka v případech, kdy nemluvil mateřským jazykem v rodině. Tato metoda byla kritizována demografy, kteří uváděli, že by se měl uvádět, jak mateřský jazyk, tak i národnost. Další cenzus se měl uskutečnit v roce 1940, ale pouze na území protektorátu Čechy a Morava. Čeští politici i demografové se rozhodli tomuto kroku zabránit nejen proto, že byli nepřipraveni, ale zejména proto, aby neposkytli důležité informace Německu, které tehdejší Československo okupovalo (SLBD, 2010). Český statistický úřad uvádí: „*Otázka národnosti byla ještě silněji vázána na mateřský jazyk. Bylo stanoveno, že národnost se zapisuje zpravidla podle mateřského jazyka. Jinou národnost, než pro kterou svědčí mateřský jazyk, lze zapsat jen tehdy, jestliže sčítaná osoba nemluví mateřským jazykem ani ve své rodině ani v domácnosti a úplně ovládá řeč oné národnosti. Židé mohou napsat národnost židovskou.*“ (ČSÚ, 2014,b).

První poválečný census se uskutečnil v roce 1950. Naposled byly brány výsledky za tzv. přítomné obyvatelstvo. Byly snahy obsáhnout data událostí, které se staly po 2. světové válce. Mezi změny ve společnosti, které chtěly zjistit, patří odsun německých obyvatel, reemigrace atd. V tomto roce se opět měnila definice národnosti. Národnost se rozuměla: „příslušnost k národu, s jehož kulturním a pracovním společenstvím je sčítaný vnitřně spjat a k němuž se hlásí“ (ČSÚ, 2014, a).

Další census konaný v roce 1961 byl pojmenován poprvé jako „*Sčítání lidu, domů a bytů*“. Konalo se 1. března, data byla sbírána za trvale bydlící obyvatelstvo a probíhalo podle koncepce, která se nazývala „*cenzové domácnosti*“. Díky tomu se mohly vést roční statistiky dle různých kritérií (ČSÚ, 2014, a).

V roce 1970 proběhlo další SLBD, a to přesně 1. prosince. Mimo jiných přístupů, byl zaveden jeden nový přístup, který se týká národnosti. Od roku 1921 českoslovenští demografové, jak již bylo zmíněno dříve, požadovali, aby se kromě národnosti zjišťoval také mateřský jazyk. Přes všechny snahy demografů se tento údaj začal zjišťovat právě až v roce 1970. V tomto roce se také zjišťovalo romské etnikum. Nově byl také zahrnut údaj týkající se státní příslušnosti. Údaj týkající se mateřského jazyka a národnosti byl přesně vymezen takto: *“řeč, kterou se sčítaným obvykle hovořili rodiče, v případě jejich různé národnosti jako řeč, kterou se sčítaným hovořila matka”* (ČSÚ, 2014, b).

Ve Sčítání lidu, domů a bytů konaném v roce 1980 se opět nezjišťoval údaj o mateřském jazyce. Opět se v tomto roce objevil soupis obyvatel cikánského původu. Tento původ se zapisoval tak, že sčítací komisař rozhodl, jestli člověka označí za příslušníka určitého etnika, či nikoliv. Komisaři rozhodovali dle způsobu života, bydlení atd. To znamená, že se ke své národnosti Romové nemohli přihlásit sami. Takto zaměřený soupis obyvatelstva se v tomto roce při sčítání lidu objevil naposledy (ČSÚ, 2014, b).

3. 3. 1991 se konalo poslední Sčítání lidu, domů a bytů v tehdejší Československé republice. Bylo to také poslední census konaný ve 20. století. Díky hospodářské komisi OSN, která dala doporučení, byla v tomto cenzu opět otázka na mateřský jazyk (ČSÚ, 2014, a). Došlo zde k výrazným změnám u zjišťování národnosti. Tato otázka byla zjišťována v souladu s ústavním zákonem č. 23/1991 Sb., který je také

součástí Listiny základních práv a svobod. Ve sčítacím archu byla v úvodu informací u národností vysvětlena národnost následovně: *"rozumí se příslušnost k národu a je ponecháno každému, aby se svobodně vyjádřil o své příslušnosti podle svého přesvědčení"* (ČSÚ, 2014,b). To ovšem znamená, že obyvatel mohl do archu vyplnit národnost zcela bez omezení, ale tím pádem údaj obyvatel, který byl ve sčítacích arších, nemusel být shodný s tím, který se nacházel v občanském průkazu. Nově zde byla také použita národnost moravská a slezská, kterou mohli obyvatelé zvolit. U dětí, kterým nebylo ještě 15 let, se národnost řídila podle národnosti jejich rodičů. Pokud se rodiče hlásili k rozdílným národnostem, byla vybrána národnost jednoho z nich (ČSÚ, 2014, a).

V nově vzniklé České republice proběhlo první Sčítání lidu, domů a bytů 1. března 2001. Provádělo se už známou metodou sebe sčítání. Obsahem bylo podobné těm z minulých let. Otázka týkající se národnosti byla zase svobodnou volbou sčítané osoby. To znamená svévolné rozhodnutí, jakou národnost si určí. K tomuto svobodnému kroku patřila možnost nechat tuto otázku nevyplněnou, což bylo poprvé v historii. Poprvé mohla sčítaná osoba uvést dvě národnosti. Jak je uvedeno v dokumentu Českého statistického úřadu, národnost byla ve sčítacích arších definována následovně: *„Údaj o národnosti vyplní každý podle svého rozhodnutí. Národnosti se rozumí příslušnost k národu, národnostní nebo etnické menšině. Pro určení národnosti není rozhodující mateřská řeč ani řeč, kterou občan převážně používá nebo lépe ovládá, ale jeho vlastní rozhodnutí. Hlásí-li se k více národnostem nebo k žádné, budiž to zaznamenáno. Národnost dětí do 15 let se řídí podle rodičů“* (ČSÚ, 2014, b).

5. Národnostní složení ČR v letech 1921 – 2011

5.1 Národnostní složení na území dnešní ČR v roce 1921

Při cenzu v roce 1921 byla zjištěna heterogenita národnostního složení obyvatelstva. Téměř jedna třetina obyvatel byla německé národnosti. Jak uvádí článek v Britských listech: *„Rozpad Rakousko-Uherska a vznik následnických států v roce 1918 radikálně změnil menšinové poměry ve střední Evropě. Nová Republika československá nebyla chybnou konstrukcí (Fehlkonstruktion), jak tvrdili její nepřátelé, nýbrž pokusem přispět ke zvládnutí chaotických poměrů po první světové válce.*

V důsledku toho musela operovat s ideologickou konstrukcí čechoslovákismu (jednotného národa Čechů a Slováků) a zůstat u formy unitárního státu, aby zvládla odstředivé tendence menšin, které žily na území Československa“ (Pánek, 2002). Zároveň pan Pánek ve svém článku píše, jak tehdejší Československo bylo tolerantní k ostatním národnostem a přímo říká: „Československá republika umožnila představitelům menšin, aby se důstojně podíleli na vládě ve státě a podpořila posílení menšin o demokraty, kteří museli uprchnout před diktátorskými režimy ve svých vlastních státech. Československo se stalo novým domovem jak Rusů a Ukrajinců, kteří prchali před komunismem, tak i Němců a Rakušanů, jež ohrožoval hitlerovský nacismus. Zkouškou vyspělosti demokratického přístupu k menšinám se stalo vytvoření tolerantního prostředí pro Židy, ať již se hlásili k českému či německému jazyku.“ (Pánek, 2002). Postupem času se silná německá menšina stávala stále větší hrozbou, a kladla si i v počátku nové Československé republiky různé nároky. „Více jak tři milióny Němců tvořily v novém státě menšinu. Požadavky, aby ve státě dosáhli stejných či podobných pozic jako Češi a Slováci, zůstaly nevyslyšeny“ (Šebek, 2000).

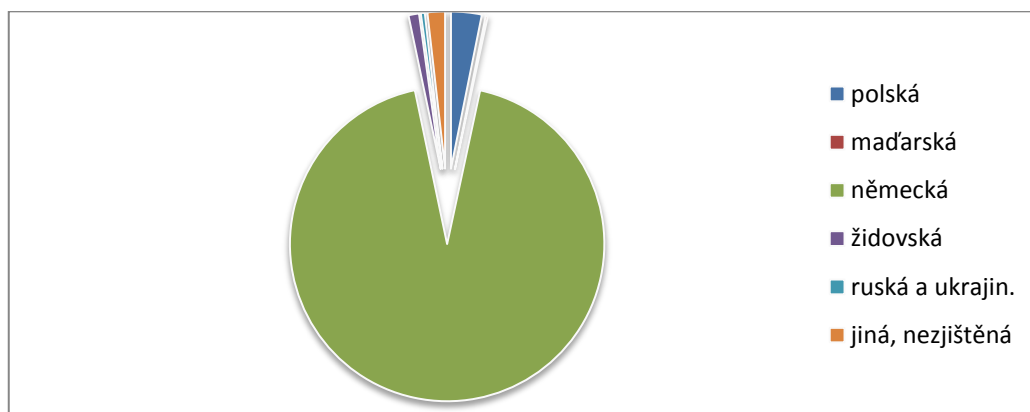
Hlavní složku obyvatelstva, společně s obyvateli československé národnosti tvořili obyvatelé národnosti německé. Na území dnešní České republiky jich žilo 3 061 369 (1921), což bylo 30,6 % obyvatel dnešní České republiky. V některých okresech měli většinové zastoupení, a dokonce v určitých okresech zastoupení obyvatel německé národnosti převyšovalo 90%. Celkově měli většinové zastoupení ve 122 (1921) okresech z 336 soudních okresů (Kučera, 1994). V roce 1921 se mohli lidé přihlásit k židovské národnosti. Na území dnešní České republiky se nacházelo 35 699 (1921) Židů, což je 0,4 % z celkového počtu obyvatel na území dnešní České republiky. Polská národnost zaujímala 1% z celkového počtu, což bylo 103 521 (2001), z toho většina žila na území dnešního Slezska. Téměř 68% (1921) se přihlásilo k československé národnosti, což bylo velmi důležité, pro nově vzniklou Československou republiku.

Tab. č. 1 Národnostní složení obyvatelstva v roce 1921 na území dnešní České republiky.

<i>Národnost</i>	<i>Absolutní počet</i>	<i>V %</i>
československá	6 774 715	67,7
polská	103 521	1,0
maďarská	7 049	0,1
německá	3 061 369	30,6
židovská	35 699	0,4
ruská a ukrajinská	13 343	0,1
ostatní	10 038	0,1
celkem obyvatel	10 005 734	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu v republice Československé, 1921)

Graf. č. 1 Národnostní složení obyvatelstva (bez českoslov. nár.) v roce 1921 na území dnešní České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu v republice Československé, 1921)

5.2 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1930

Druhé cenzu v Československu proběhlo v roce 1930. Historické události vedly k tomu, že se v sousedním Německu začal do popředí dostávat národní socialismus, což bylo nebezpečné i pro Československo, z důvodu silné německé komunity v Československu, jak je uvedeno v tabulce číslo 1. Moravcová ukazuje vztahy mezi Německem a sousedící Československou republikou jako nejhorší vztahy vlády spolkových zemí (např. Saska, Bavorska, Pruska), na rozdíl od centrální vlády Německa, která neměla tak radikální postoje (Moravcová, 2001).

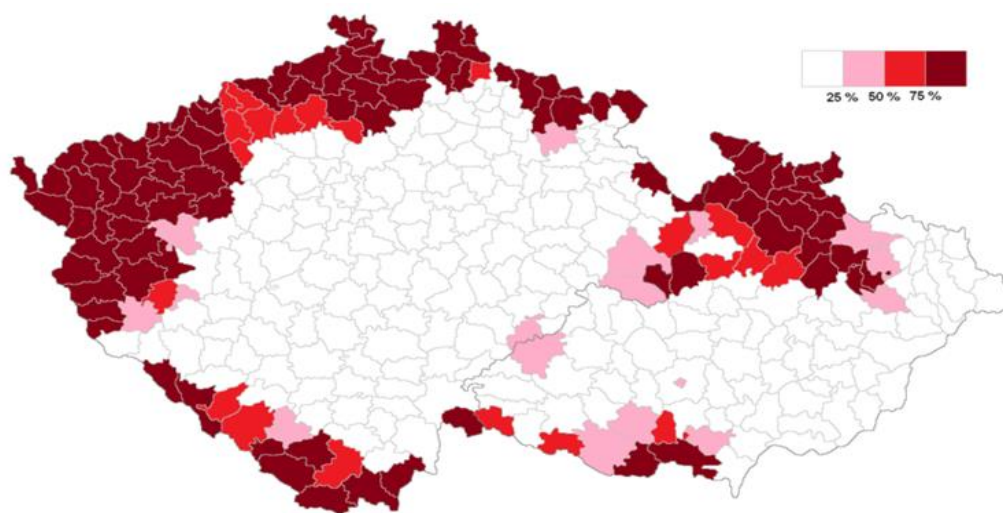
V cenzu, který proběhl v roce 1930, se absolutní počet obyvatelstva německé národnosti v tehdejším Československu zvýšil oproti roku 1921. Jeho procentuální

zastoupení se, ale zmenšilo o 1,1%. Celkový počet obyvatel na území dnešní České republiky byl 10 674 386 (1930), což je o téměř 670 000 více než v roce 1921. Obyvatelé německé národnosti se ve většině případech nacházeli v pohraničních okresech, nejvíce při severozápadní hranici s Německem (obr. č. 1). Mnoho soudních okresů, kde byl vysoký podíl německého obyvatelstva z celkové počtu obyvatel, se nacházelo také v oblasti Jeseníku (obr. č. 1).

V roce 1930 bylo proti roku 1920 téměř o 11 000 obyvatel hlásících se k polské národnosti méně (tab. č. 2). Na českém území se vyskytovalo 37 093 (1930) obyvatel hlásících se k židovské národnosti, což bylo 0,1% z celkového počtu obyvatelstva. Židé tvořili malou skupinu obyvatel rozptýlenou po celém území Československa a byli významní svou kulturní úrovní, a také ekonomickou stránkou (Kučera, 1994).

O téměř polovinu se snížil počet obyvatel hlásících se k ukrajinské a ruské národnosti (tab. č. 2). Mírný nárůst oproti předešlému cenzu (1921) zaznamenalo obyvatelstvo maďarské národnosti, jehož počet se zvýšil téměř o 4 500 (1930) obyvatel.

Obr. 1 Podíl počtu německého obyvatelstva z celkového počtu obyvatelstva v soudních okresech podle sčítání lidu z roku 1930

Zdroj: (commons, 2013)

Tab. č. 2 Národnostní složení obyvatelstva v roce 1930 na území dnešní České republiky

<i>Národnost</i>	<i>Absolutní počet</i>	<i>V %</i>
československá	7 349 039	68,8
polská	92 689	0,9
maďarská	11 427	0,1
německá	3 149 820	29,5
židovská	37 093	0,1
ruská a ukrajinská	22 657	0,2
ostatní	5 719	0,1
<i>celkem</i>	<i>10 674 386</i>	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu v republice Československé 1930, 1934)

Graf. č. 2. Národnostní složení obyvatelstva (bez českoslov. nár.) v roce 1930 na území dnešní České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu v republice Československé, 1930)

5.3 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1950

Další census obyvatelstva se uskutečnil vzhledem k válce až v roce 1950. Před tímto cenzem došlo k použití tzv. Benešových dekretů, na jejichž základech došlo po válce k odsunu sudetských Němců. Počet odsunutých Němců byl tak vysoký, že dosahoval téměř jedné třetiny všech obyvatel v tehdejším Československu. (viz. tab. č. 2 a tab. č. 3) V Československu se tedy prosazovala protiněmecká politika, která byla zaměřena proti Němcům a na Slovensku také proti Maďarům (Petraš, 2009). S odsouváním německé národnosti se začalo hned po válce. Němci se stali bezprávnou

skupinou obyvatelstva, jejichž majetek byl zabaven a byli zbaveni státního občanství (Kolektiv autorů, 2001).

Poprvé se v cenzu vyskytovali obyvatelé slovenské národnosti. Slovenská národnost tvořila 2,9% (tab. č. 4) z celkového počtu obyvatel. Obyvatelé polské národnosti zaznamenali pokles o více jak 20 000 (1950) obyvatel oproti předchozímu cenzu. (viz tab. č. 3) Na celkovém počtu obyvatel se polská národnost podílela 0,8%. Z cenzu v roce 1950 vymizela oproti roku 1930 židovská národnost. Plno Židů během 2. světové války zahynulo v koncentračních táborech, anebo z Československa ihned po válce odjelo (Kučera, 1994).

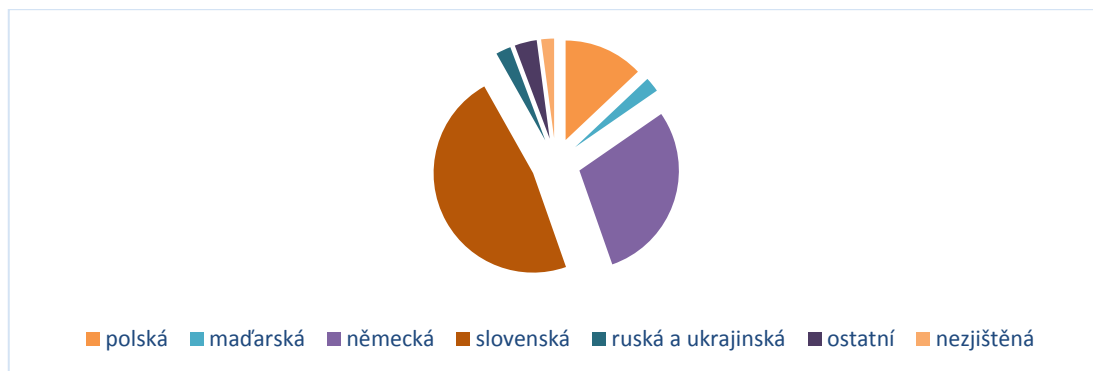
V cenzu v roce 1950 nebyla zjišťována romská národnost. Romové byli označeni pouze za sociální skupinu, proto se nemohli přihlásit k romské národnosti. Kvůli tomu museli Romové označit ve sčítání jinou národnost. Ruská a ukrajinská národnost byla započítána dohromady. I tyto národnosti zaznamenaly pokles oproti přechodnému cenzu téměř o 10 000 (1950) obyvatel. Pokles ukrajinské národnosti Zylinskij zdůvodňuje následovně: „*Změna politické situace po roce 1948 znamenala pro ukrajinskou národnostní menšinu absolutní zákaz organizované činnosti. Majetek ukrajinských spolků byl zestátněn, významné údaje z archivních a bibliografických materiálů byly utajeny, popřípadě vyvezeny orgány NKVD do SSSR. V důsledku změny politického klimatu po roce 1948 se řada československých občanů ukrajinského původu (zvláště pak na území Prahy) rozhodla pro další emigraci*“ (Zylinskij, 2010). Díky úbytku hlavně německé národnosti se Československo stalo téměř homogenním státem. Česká národnost tvořila 93,8% všech obyvatel Československa.

Tab č. 3. Národnostní složení obyvatelstva v roce 1950 na území dnešní České republiky

Národnost	Absolutní počet	V %
česká	8 343 558	93,8
slovenská	258 025	2,9
ruská, ukrajinská	13 384	0,2
polská	70 816	0,8
maďarská	13 201	0,2
německá	159 938	1,8
ostatní	19 770	0,2
nezjištěná	11 441	0,1
<i>celkem</i>	<i>8 896 133</i>	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu v republice Československé 1950, 1958)

Graf č. 3. Národnostní složení obyvatelstva (bez české nár.) v roce 1950 na území dnešní České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu v republice Československé 1950, 1958)

Z grafu č. 3 vyplývá, že z vybraných národností (nebereme v potaz českou národnost), má nejvyšší zastoupení slovenská národnost. V tomto roce je vidět, ještě vysoký podíl zastoupení německé národnosti na počtu vybraných národností.

5.4 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1961

Celkový počet obyvatel stoupl oproti cenzu v roce 1950 na 9 571 531 (1961). Česká národnost ještě více upevnila své postavení, když se k ní v roce 1961 přihlásilo 94,3% obyvatel (*viz. tab. č. 4*). Což je více oproti předchozímu cenzu. I v tomto roce pokračoval trend, který byl nastolen po válce, a to snižování počtu německé národnosti na českém území. Celkový počet obyvatel německé národnosti, oproti předchozímu cenzu, klesl o více než 25 000 (1950), což znamenalo procentuální pokles z 1,8% (rok 1950) na 1,4% (1961) obyvatel z celkového počtu obyvatelstva. Kučera ve své knize uvádí, že tento úbytek je spojen s pokračující emigrací, hlavně do Spolkové republiky Německo. (Kučera, 1994)

Absolutní počet obyvatel hlásících se ke slovenské národnosti oproti předchozímu cenzu stoupl o více než 17 000 (1961). Její procentuální zastoupení však zůstalo stejné, protože se zvýšil celkový počet obyvatelstva, tak i počet obyvatel hlásící se k české národnosti.

Téměř o 4 000 (1961) klesl počet obyvatel polské národnosti. Obyvatelé polské národnosti byli soustředěni hlavně v oblasti Slezska. Poprvé se ve sčítání objevili obyvatelé bulharské a srbochorvatské národnosti. K bulharské národnosti se přihlásilo

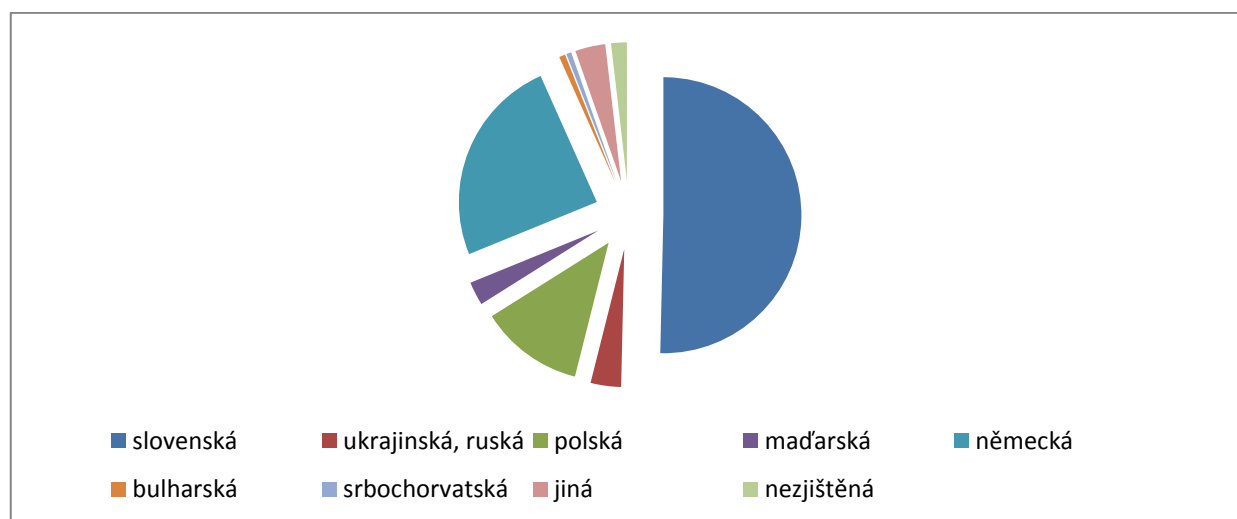
3 957 (1961) obyvatel. K národnosti srbochorvatské se přihlásilo 3 205 (1961) obyvatel. Procentuální zastoupení na celkovém počtu obyvatelstva však bylo tak malé, že nedosahovalo ani jedné tisícinu procenta. (viz. tab. č. 4)

Tab. č. 4. Národnostní složení obyvatelstva v roce 1961 na území dnešní České republiky

Národnost	Absolutní počet	V % na celk. počet ob.
česká	9 023 501	94,3
slovenská	275 997	2,9
ukrajinská, ruská	19 549	0,2
polská	66 540	0,7
maďarská	15 152	0,2
německá	134 143	1,4
bulharská	3 957	0,0
srbochorvatská	3 205	0,0
ostatní	19 392	0,2
nezjištěná	10 095	0,1
<i>celkem</i>	9 571 531	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu v republice Československé 1961,1965)

Graf. č. 4 Národnostní složení obyvatelstva (bez české nár.) v roce 1961 na území dnešní České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu v republice Československé 1961,1965)

Z grafu č. 4 je vidět, že z národnostní, když nebereme v úvahu českou národnost, má nejvyšší zastoupení slovenská národnost, a to více než 50%. Oproti roku 1950 ubyl

počet obyvatel německé národnosti, ovšem z vybraných národností má po slovenské národnosti stále nejvyšší podíl.

5.5 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1970

Před cenzem v roce 1970 došlo v Československu k historickým událostem, které také měly vliv na národnostní složení obyvatel Československé socialistické republiky. Došlo k uvolňování poměrů v Československu, což vyústilo v tzv. Pražské jaro. V tomto roce, tedy v roce 1968 a také v roce 1969, došlo k další vlně emigrace obyvatel německé národnosti. Oproti předchozímu cenzu došlo k dalšímu poklesu německé národnosti na území dnešní České republiky (tab. č. 5). Z celkového počtu oproti roku 1961 ubylo téměř 54 000 (1970) obyvatel německé národnosti. V roce 1970 měla německá národnost na celkovém počtu obyvatel zastoupení pouze 0,8% (tab. č. 5). Tento počet obyvatel německé národnosti se pomalu blížil k počtu obyvatel polské národnosti, která měla v tomto roce zastoupení na celkovém počtu obyvatelstva 0,7%.

Postavení k národnostem bylo vymezeno legislativně. Jak se přistupovalo v roce k národnostem, které se vyskytovaly na Českém území, ukazuje tehdejší Národní výbor, který uváděl: „*Národní shromáždění Československé socialistické republiky majíc na zřeteli, že pracující lid Československé socialistické republiky, který je zdrojem veškeré státní moci, tvoří v nerozlučné pospolitosti spolu s českým a slovenským národem též národnosti maďarská, německá, polská a ukrajinská (rusínská) a že se tyto národnosti v duchu politiky Národní fronty tvořivě podléjí na rozvoji země a rozvíjejí přitom i vlastní formy národního života*“ (Posl. sněmovna, 1968). Nejen německému obyvatelstvu, ale i ostatním byla po mnoha letech uznána menšinová práva.

Díky uvolnění poměrů a příznivému vystupování vlády k národnostní otázce, chtěly své požadavky uplatňovat další národnostní menšiny. „*Národnosti chtěly záruky politické, kulturní a hospodářské rovnoprávnosti a přiměřené zastoupení ve státních orgánech. Jejich emancipační požadavky obecně upravil zákon o postavení národností rovněž z 28. října 1968. Kromě toho měla každá menšina vlastní požadavky. Ukrajinci chtěli vytvořit Radu Rusínů, polská menšina prosazovala u vlády ustavení sekretariátu pro národnostní menšiny a Cikáni požadovali uznání za menšinu a nově vzniklý Svaz Cikánů-Romů právo vydávat svůj tisk*“ (Brynda, 2003).

Poprvé v cenzu byla rozdělena národnost ruská a ukrajinská. K ruské národnosti se přihlásilo celkově 6 619 (1970, *tab. č. 5*) obyvatel. Z celkového počtu obyvatelstva se však jednalo o zanedbatelné číslo 0,1% (*tab. č. 5*) z celkového počtu obyvatelstva. K ukrajinské národnosti se přihlásilo více obyvatel než k ruské národnosti. Celkový počet obyvatel ukrajinské národnosti byl 9 794 (1970), tj. 0,1% (*tab. č. 5*) z celkového počtu obyvatel.

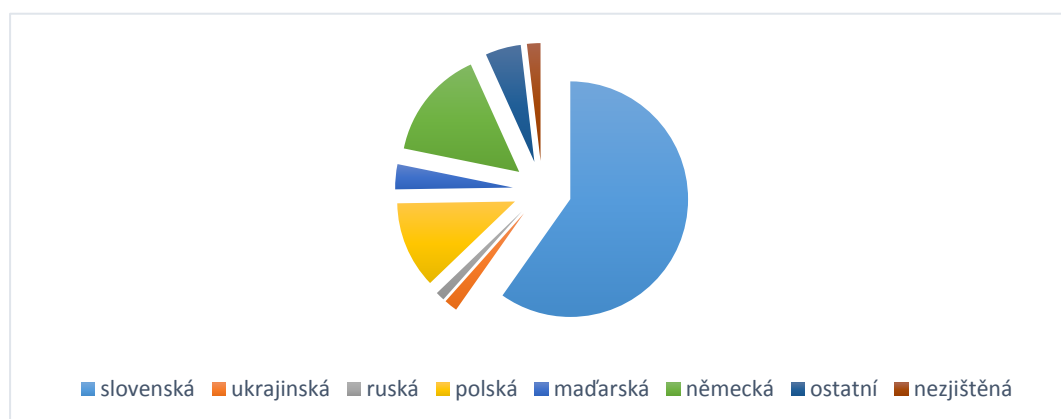
Oproti předchozímu cenzu došlo k nárůstu obyvatel slovenské národnosti. Konkrétně to bylo o 45 001 (1970) obyvatel více. Díky tomuto přírůstku obyvatel se zvýšilo jejich procentuální zastoupení ve skladbě obyvatelstva na 3,3% (*tab. č. 5*) z celkového počtu obyvatel. K nepatrnému nárůstu o 3 000 (1970) obyvatel došlo u maďarské národnosti.

Tab. č. 5. Národnostní složení obyvatelstva v roce 1970 na území dnešní České republiky

Národnost	Absolutní počet	V % na celk. počet ob.
česká	9 270 617	94,5
slovenská	320 998	3,3
ukrajinská	9 794	0,1
ruská	6 619	0,1
polská	64 074	0,7
maďarská	18 472	0,2
německá	80 903	0,8
ostatní	26 273	0,2
nezjištěná	9 947	0,1
celkem	9 807 697	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1970, 1972)

Graf. č. 5. Národnostní složení obyvatelstva (bez české nár.) v roce 1970 na území dnešní České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1970, 1972)

Graf č. 5 znázorňuje zastoupení národností bez zastoupení české národnosti. Oproti roku 1960 je zřetelný zvyšující se počet obyvatel slovenské národnosti. Z grafu č. 5, také vyplývá, že počet obyvatel polské národnosti se přibližoval počtu německé národnosti.

5.6 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1980

V roce 1980 došlo v Československu k poslednímu cenzu během tzv. komunistického režimu, se kterým bylo spjaté uzavření hranic a další komplikace pro ostatní národnosti pobývajících na československém území. V tomto roce bylo zjištěno, že nadále pokračuje trend ubývání obyvatel hlásících se k německé národnosti. Oproti předchozímu roku klesl počet obyvatel německé národnosti o více jak 22 000 (1980). Počet obyvatel hlásících se k německé národnosti na českém území byl v tomto roce dokonce menší než počet obyvatel hlásících se k polské národnosti.

Slovenská národnost v roce 1980 zaznamenala oproti roku 1970 mírný nárůst, a to o téměř 39 000 (1980) obyvatel. Procentuální zastoupení slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel činilo 3,5% (tab. č. 6).

V cenzu v roce 1980 se k polské národnosti přihlásilo více jak 66 000 (1980) obyvatel (tab. č. 6), což v celkovém rozložení obyvatelstva činilo 0,6% (tab. č. 6). Oproti předchozímu cenzu se celkový počet polské národnosti mírně zvýšil.

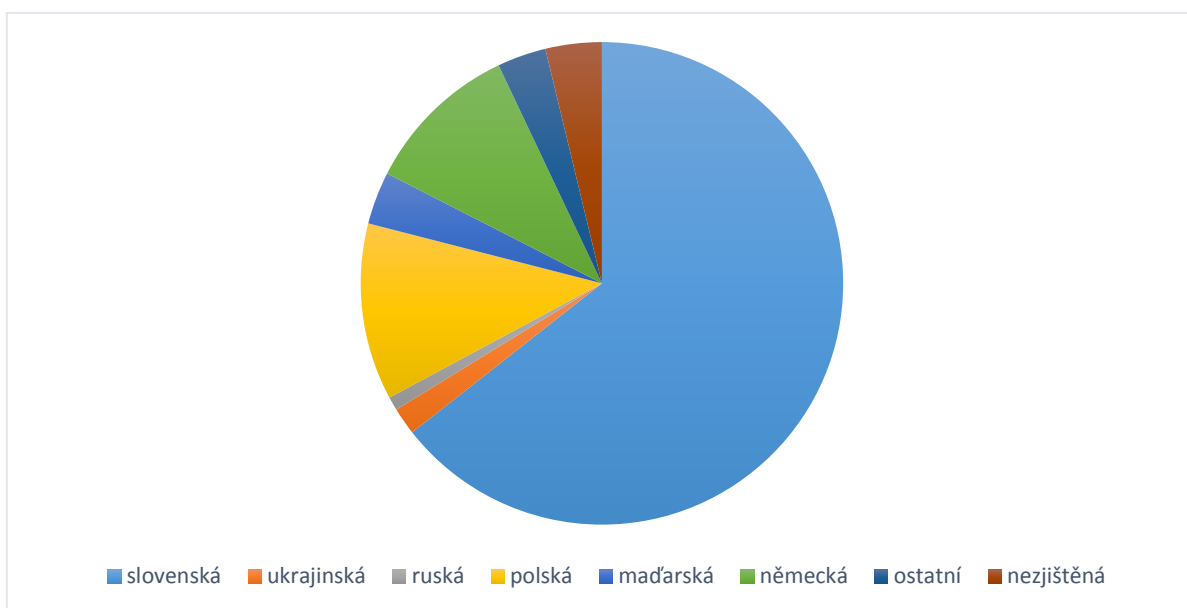
Obyvatelé ruské a ukrajinské národnosti byli nadále sčítáni zvlášť. Jejich hodnoty byly opět na celkovém procentuálním počtu zanedbatelné. U ukrajinské národnosti v porovnání s rokem 1970 došlo k mírnému nárůstu, naopak u ruské národnosti k mírnému úbytku. K zanedbatelnému nárůstu došlo i u maďarské národnosti.

Tab. č. 6. Národnostní složení obyvatelstva v roce 1980 na území dnešní České republiky

Národnost	Celkový počet	V % na celk. počet ob.
česká	9 733 925	94,6
slovenská	359 370	3,5
ukrajinská	10 271	0,1
ruská	5 051	0,0
polská	66 123	0,6
maďarská	19 676	0,2
německá	58 211	0,6
ostatní	18 264	0,2
nezjištěná	21 036	0,2
celkem	10 291 927	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1980, 1985)

Graf. č. 6. Národnostní složení obyvatelstva (bez české nár.) v roce 1980 na území dnešní České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1980, 1985)

Počet obyvatel polské národnosti překročil v roce 1980 počet obyvatel německé národnosti. Ze sledovaných národností se největší počet obyvatel hlásil ke slovenské národnosti. Počet obyvatel ukrajinské národnosti byl větší než počet obyvatel ruské národnosti (graf č. 6).

5.7 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 1991

V roce 1989 došlo v Československu ke změně politických systémů. V cenzu v roce 1991 se objevily nové národnosti, ale počet obyvatel těchto národností oproti počtu obyvatel národností, které tu byly už dříve, byl zanedbatelný (tab. č. 7). Mezi nové národnosti, které se při cenzu objevily, patřila národnost slezská, moravská, rusínská, bulharská, řecká, rumunská, vietnamská a rakouská (tab. č. 7). Znovu byla zavedena národnost židovská a romská. K romské národnosti se přihlásilo více jak 39 000 (1991) obyvatel, ovšem jejich počet byl ve skutečnosti mnohem vyšší.

K moravské národnosti se přihlásilo 13,2% (tab. č. 7) z celkové počtu obyvatelstva. Díky možnosti zvolit moravskou, nebo slezskou národnost, došlo k poklesu obyvatel hlásících se k české národnosti. Pokud obyvatele české, moravské a slezské národnosti budeme počítat dohromady, tak jejich zastoupení na celkovém počtu obyvatelstva stoupl nepatrně oproti minulému cenzu (pouze národnost česká).

Další nová národnost, která se na Českém území vyskytovala, je národnost rusínská, která dříve patřila pod národnost ukrajinskou (tab. č. 7).

K úbytku došlo u obyvatel hlásících se k slovenské národnosti. Z celkového počtu, oproti předchozímu cenzu ubylo obyvatel hlásících se ke slovenské národnosti o téměř 45 000 (tab. č. 7). Jak už bylo v posledních cenzech zvykem, tak i v tomto roce 1991 došlo k úbytku obyvatel hlásících se k německé národnosti. Jejich počet se snížil téměř o 10 000 (1991). Nové národnosti jako rusínská, řecká, bulharská, rumunská, rakouská, vietnamská, chorvatská tvořily v celkovém počtu obyvatelstva zanedbatelnou skupinu (tab. č. 7).

Tab. č. 7. Národnostní složení obyvatelstva v roce 1991 na území dnešní České republiky

Národnost	Celkový počet	V % na celk. počet ob.
česká	8 363 768	81,2
slovenská	314 877	3,1
moravská	1 362 313	13,2
slezská	44 446	0,4
romská	32 903	0,3
ukrajinská	8 220	0,1
ruská	5 062	0,1
rusínská	1 926	0,0
polská	59 383	0,6
maďarská	19 932	0,2
německá	48 556	0,5
židovská	218	0,0
řecká	3 379	0,0
bulharská	3 487	0,0
rumunská	1 034	0,0
rakouská	413	0,0
vietnamská	421	0,0
československá	3 464	0,0
chorvatská	22 017	0,0
jiná	18 812	0,0
nezjištěná	22 017	0,2
<i>celkem</i>	<i>10 302 215</i>	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 1992)

Graf. č. 7. Národnostní složení obyvatelstva (bez české nár.) v roce 1991 na území dnešní České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 1992)

V grafu č. 6 je znázorněn vysoký počet národností, ke kterým se obyvatelé na území dnešní České republiky mohli v cenzu přihlásit. Oproti předešlým rokům je možno vidět vysoký počet obyvatel moravské národnosti. K ostatním národnostem se přihlásil, oproti moravské národnosti, malý počet obyvatel.

5.8 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 2001

Poprvé v roce 2001 se lidé mohli hlásit i k více národnostem. Možnost přihlásit se k více národnostem využilo z celkového počtu obyvatelstva 0,1%. V roce 2001 nebyly publikovány počty obyvatel hlásících se k židovské národnosti.

Významně vzrostl počet obyvatel hlásících se k národnosti české. Na druhé straně výrazně klesl počet obyvatel hlásících se k národnosti slezské a moravské (tab. č. 8). S největší pravděpodobností došlo k tomu, že obyvatelé, kteří se v roce 1991 hlásili právě k těmto dvěma národnostem, se v roce 2001 přihlásili k národnosti české.

V tomto roce došlo k výraznému nárůstu počtu obyvatel, oproti předchozímu roku, u ukrajinské, ruské a vietnamské národnosti. Dochází k poklesu celkového počtu obyvatel u národnosti německé, u které už to bylo v posledních letech zvykem, dále u národnosti polské a také maďarské. U obyvatel německé národnosti se jedná o pokles o více jak 9 000 (2001), u obyvatel polské národnosti je to pokles téměř o 8 000 (2001). Velký pokles oproti předchozímu roku zaznamenala také chorvatská národnost, a to o více než 20 000 obyvatel (2001).

Tab. č. 8. Národnostní složení obyvatelstva v roce 2001 na území dnešní České republiky

Národnosti	Celkový počet	V % na celk. počet ob.
česká	9 249 777	90,4
slovenská	193 190	1,9
moravská	380 474	3,7
slezská	10 878	0,1
romská	11 746	0,1
ukrajinská	22 112	0,2
ruská	12 369	0,1
rusínská	1 206	0,0
polská	51 968	0,5
maďarská	14 672	0,1
německá	39 106	0,4
řecká	3 219	0,0
bulharská	4 363	0,0
rumunská	1 238	0,0
vietnamská	17 462	0,2
chorvatská	1 585	0,0
srbská	1 801	0,0
česká a romská	698	0,0
česká a slovenská	2 783	0,0
česká a jiná	4 656	0,0
moravská a romská	9	0,0
moravská s slovenská	74	0,0
moravská a jiná	2 412	0,0
slovenská a romská	77	0,0
jiní kombinace	2 269	0,0
ostatní	26 499	0,3
nezjištěná	17 827	1,7
<i>celkem</i>	<i>10 230 060</i>	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Sčítání lidu, domů a bytů k 1.3 2001, 2003)

5.9 Národnostní složení obyvatelstva na území dnešní ČR v roce 2011

V roce 2011 proběhlo zatím poslední cenzus na území České republiky. Stejně jako v předešlém cenzech se mohla zvolit dvojí národnost. Některé kombinace, které byly uváděny, jsou zaznamenány v tabulce č. 9. Zajímavým faktem je, že se poprvé objevilo velké procento lidí, u kterých nebyla národnost zjištěna. Konkrétně se jednalo o 25,3% (tab. č. 9) z celkového počtu obyvatelstva. Vysoký počet obyvatel, kteří

národnost neudali, je daný dobrovolností při vyplnění této otázky. tato možnost byla možná už v roce 2001, avšak až v roce 2011 tuto možnost využilo tak vysoké procento obyvatel.

Stejně jako v roce 2001, i v roce 2011 dochází k výraznému nárůstu u počtu obyvatel národnosti ukrajinské. K české národnosti se hlásilo 64% (tab. č. 9) obyvatel. Jedná se tedy od roku 1921 o nejnižší zastoupení obyvatel české národnosti na celkovém počtu obyvatelstva na území dnešní České republiky. Oproti roku 2001 využilo více obyvatel možnost zvolit dvojí národnost. K úbytku dochází oproti roku 2001 u obyvatel slovenské, polské, německé, rusínské, řecké, romské, chorvatské národnosti. Obyvatelé slovenské národnosti se na celkovém počtu v roce 2011 v České republice podíleli 1,4%. K výraznému nárůstu oproti roku 2001 dochází u národnosti moravské. Obyvatelé moravské národnosti měli v České republice v roce 2011 podíl z celkového počtu obyvatelstva 5%.

V roce 2011 zaujímala moravská národnost pětiprocentní podíl z celkového počtu obyvatel. Obyvatel hlásících se k romské národnosti oproti roku 2001 téměř o polovinu ubylo. U této národnosti lze, stejně jako v roce 2001, předpokládat, že toto číslo v žádném případě neodpovídá skutečnosti, a obyvatel hlásících se k romské národnosti bylo stejně jako v roce 2001, tak i v roce 2011 mnohonásobně více.

V roce 2011 je výrazný nárůst počtu obyvatel ukrajinské národnosti. Podíl z celkového počtu obyvatel měla ukrajinská národnost 0,5% (tab. č. 9), což je také nárůst oproti roku 2001.

Také byl zaznamenán nárůst počtu obyvatel u vietnamské národnosti, a to 0,3% podílu z celkového počtu obyvatel v České republice.

Tab. č. 9. Národnostní složení obyvatelstva v roce 2011 na území dnešní České republiky

Národnost	Celkový počet	V % na celk. počet ob.
česká	6 711 624	64
slovenská	147 152	1,4
moravská	521 801	5
slezská	12 214	0,1
romská	5 135	0,0
ukrajinská	53 253	0,5
ruská	17 872	0,2
rusínská	739	0,0
polská	39 096	0,4
maďarská	8 920	0,1
německá	18 658	0,2
řecká	2 043	0,0
bulharská	4 999	0,0
rumunská	1 921	0,0
vietnamská	29 660	0,3
chorvatská	1 125	0,0
srbská	1 717	0,0
čínská	3 212	0,0
moldavská	2 929	0,0
mongolská	3 735	0,0
židovská	521	0,0
česká a romská	7 026	0,1
česká a slovenská	17 666	0,2
česká a moravská	99 028	0,9
česká a slezská	4 361	0,0
slovenská a romská	573	0,0
jiné kombinace	16 883	0,2
nezjištěno	2 642 666	25,3
<i>celkem</i>	10 436 560	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (ČSÚ, 2016)

5.10 Vývoj počtu vybraných národnostních menšin na území dnešní České republiky z cenzů mezi roky 1921-2011

Ke zjištění, o kolik je v jednotlivých cenzech změna počtu obyvatel u vybraných národností oproti roku, kdy se daná národnost začala v cenzech vyskytovat, využijeme bazický index. Bazický index používá při výpočtu vždy stejný základ. Při používání bazického indexu si musíme zvolit jeden bazický rok, vzhledem k němuž jsou přepočítány hodnoty sledovaného ukazatele následujících roků. Pro porovnání dvou následujících cenzů bude použit tzv. řetězový index. Při výpočtu řetězového indexu se vypočítává podíl ukazatelů ve dvou po sobě jdoucích letech. Jako základ je brána hodnota dřívějšího časového okamžiku (Matušková, Červený 2003).

Tab.č.10. Počet obyvatel z vybraných národnostních menšin na území dnešní České republiky dle cenzů mezi roky 1921 – 2011

Národnost \ Rok	slovenská	Ukrajinská	ruská	polská	maďarská	německá
1921				103521	7049	3061369
1930				92689	11427	3149820
1950	258025			70816	13201	159938
1960	275997			66540	15152	134143
1970	320998	9794	6619	64074	18472	80903
1980	359370	10271	5051	66123	19676	58911
1991	314877	8220	5062	59383	19932	48556
2001	193190	22112	12369	51968	14672	39106
2011	147152	53253	17872	39096	8920	18658

Zdroj: Vlastní zpracování, dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1921- 1991, SLBD,2001, ČSÚ, 2016)

Tab. č. 11 Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel slovenské národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1950 – 2011

rok	1950	1960	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	1,070	1,244	1,393	1,220	0,749	0,570
Řetězové indexy	x	1,070	1,163	1,120	0,876	0,614	0,762

Zdroj Vlastní zpracování, dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1921- 1991, SLBD,2001, ČSÚ, 2016)

Počet obyvatel na území dnešní České republiky, hlásících se ke slovenské národnosti, se vždy mezi cenzy v letech 1960-1990 oproti roku 1950 zvýšil. Nejvyšší nárůst počtu obyvatel slovenské národnosti oproti roku 1950 byl v roce 1980 (o 39,3% více). Nejnižší nárůst v roce 1960 (o 7% více). V cenzech v letech 2001 a 2011 dochází vždy k poklesu počtu obyvatel slovenské národnosti vzhledem k roku 1950. Při porovnání dvou po sobě následujících cenů indexu je největší nárůst počtu obyvatel slovenské národnosti mezi cenzy 1960/1970. Kdy v roce 1970 bylo o 16,3% více obyvatel hlásících se ke slovenské národnosti oproti roku 1960. Největší pokles počtu obyvatel slovenské národnosti, dle řetězového indexu, je mezi cenzy 1991/2001, kdy v roce 2001 byl pokles o 38,6% oproti roku 1991.

Tab. č. 12 Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel ukrajinské národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1970 – 2011

rok	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	1,049	0,839	2,258	5,437
Řetězové indexy	x	1,049	0,800	2,690	2,408

Zdroj: Vlastní zpracování, dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1921- 1991, SLBD,2001, ČSÚ, 2016)

Počet obyvatel hlásících se k ukrajinské národnosti se na území dnešní České republiky v roce 1991 oproti roku 1970 snížil o 16,1%. V letech 1980, 2001, 2011 dochází vždy k nárůstu počtu obyvatel hlásících se k ukrajinské národnosti oproti cenze z roku 1970. Největší nárůst počtu obyvatel ukrajinské národnosti oproti roku 1970 byl na území dnešní České republiky v roce 2011 (o 443,7%).

Tab. č. 13 Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel ruské národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1970 – 2011

rok	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	0,763	0,765	1,869	2,700
Řetězové indexy	x	0,763	1,002	2,444	1,445

Zdroj: Zdroj Vlastní zpracování, dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1921- 1991, SLBD,2001, ČSÚ, 2016)

Počet obyvatel ruské národnosti na území dnešní České republiky v cenzech 1980 a 1991 se oproti roku 1970 vždy snížil, naopak v letech 2001 a 2011 se počet obyvatel ruské národnosti oproti roku 1970 vždy zvýšil. V porovnání výsledků mezi jednotlivými cenzy dochází k největšímu nárůstu počtu obyvatel ruské národnosti v roce 2001, kdy se v roce 2001 počet obyvatel hlásících se k ruské národnosti o 144% zvýšil oproti přechozímu cenzu v roce 1991.

Tab. č. 14 Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel polské národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1970 – 2011

Rok	1921	1930	1950	1960	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	0,895	0,684	0,643	0,619	0,639	0,574	0,502	0,378
Řetězové indexy	x	0,895	0,764	0,940	0,963	1,032	0,900	0,875	0,752

Zdroj: Zdroj: Zdroj Vlastní zpracování, dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1921- 1991, SLBD,2001, ČSÚ, 2016)

Počet obyvatel polské národnosti na území dnešní České republiky se vždy v cenzech mezi lety 1930– 2001 oproti roku 1921 snížil. Největší pokles oproti roku 1921 je v roce 2011, kdy se počet obyvatel polské národnosti snížil o 62,2%. Při porovnání po sobě následujících cenů dochází vždy k poklesu počtu obyvatel polské národnosti, oproti předchozímu cenzu. Výjimku tvoří rok 1980, kdy se oproti roku 1970 zvýšil počet obyvatel polské národnosti o 3,2%.

Tab. č. 15 Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel maďarské národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1921 – 2011

Rok	1921	1930	1950	1960	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	1,621	1,873	2,150	2,620	2,791	2,828	2,081	1,265
Řetězové indexy	x	1,621	1,155	1,148	1,219	1,065	1,013	0,736	0,608

Zdroj: Zdroj: Zdroj Vlastní zpracování, dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1921- 1991, SLBD,2001, ČSÚ, 2016)

Počet obyvatel maďarské národnosti se vždy na území dnešní České republiky v cenzech 1930-2001 oproti roku 1921 zvýšil. Nejvyšší nárůst oproti roku 1921 byl zaznamenán v roce 1991, kdy dochází k nárůstu počtu obyvatel maďarské národnosti o 182,8%. Při porovnání po sobě následujících cenů, dochází vždy mezi cenzy až do roku 1991 k nárůstu počtu maďarské obyvatelstva. Poté dochází až do roku 2011 k poklesu počtu obyvatel maďarské národnosti.

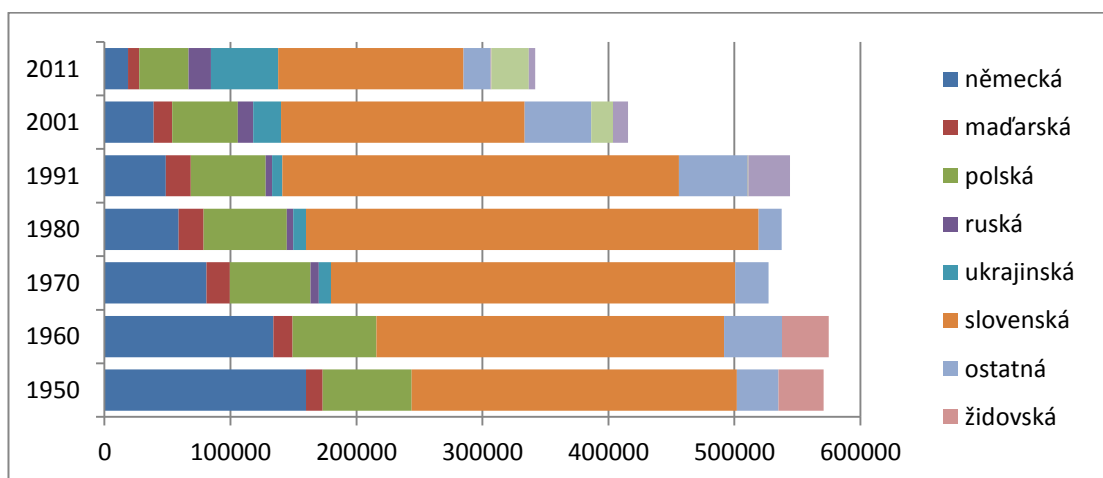
Tab. č. 16 Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel německé národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1921 – 2011

Rok	1921	1930	1950	1960	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	1,029	0,052	0,044	0,026	0,019	0,016	0,013	0,006
Řetězové indexy	x	1,029	0,051	0,839	0,603	0,728	0,824	0,805	0,477

Zdroj: Zdroj Vlastní zpracování, dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1921- 1991, SLBD,2001, ČSÚ, 2016)

Počet obyvatel německé národnosti se na území dnešní České republiky oproti roku 1921 vždy snižoval. Výjimku tvoří rok 1930, kdy dochází k nárůstu počtu obyvatel německé národnosti oproti roku 1921 o 2,9%, zřejmě vzhledem k zvětšování vlivu Německa v Evropě. Nejvyšší pokles mezi po sobě následujícími cenzy byl v roce 2011. V roce 2011 klesl počet obyvatel německé národnosti oproti roku 2001 o 52,3%.

Graf č. 8 Vývoj počtu vybraných národnostních menšin na území dnešní České republiky z cenzů mezi roky 1950-2011

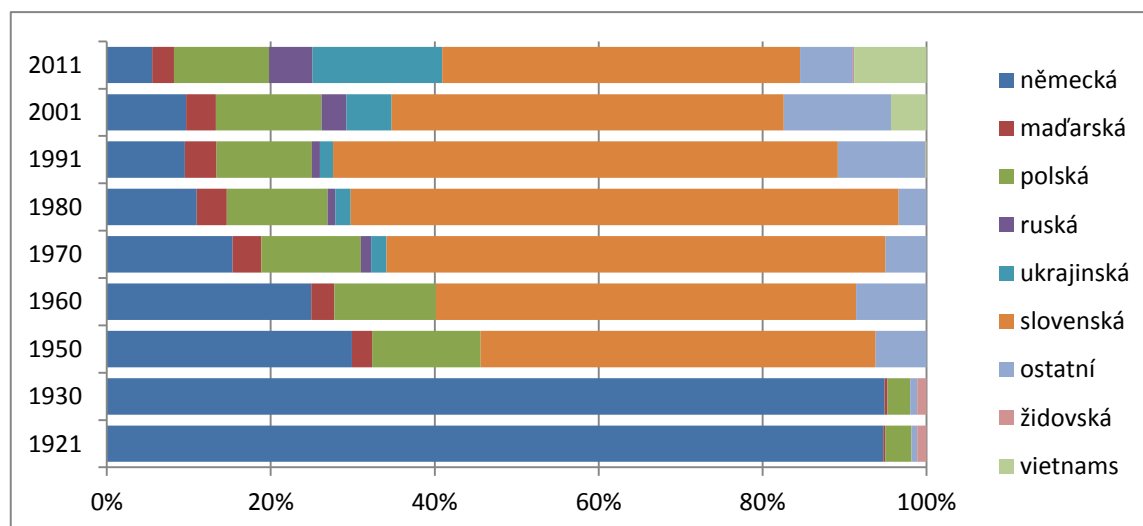

Zdroj: Zdroj Vlastní zpracování, dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1921- 1991, SLBD,2001, ČSÚ, 2016)

V předešlém grafu (graf. č. 8) je znázorněn vývoj počtu vybraných národností na území dnešní České republiky od roku 1950–2011. V grafu se nevyskytuje počet obyvatel hlásících se k české/československé, moravské a slezské národnosti, vzhledem k lepší názornosti. Z vybraných národností, se nejvyšší počet obyvatel přihlásil vždy ke slovenské národnosti, její počet však začíná od roku 1991 klesat. Předešlý graf, také znázorňuje postupný pokles počtu obyvatel hlásících se k německé národnosti mezi roky 1950-2011, zapříčiněný zejména jejich nepříznivou věkovou strukturou (ČSÚ,

2012). Počet obyvatel ukrajinské národnosti zaznamenává v roce 2011 a 2001 oproti předešlým letům nárůst.

Graf. č. 9 Procentuální zastoupení vybraných národnostních menšin z počtu obyvatel hlásících se k těmto národnostním menšinám na území dnešní České republiky z cenzů mezi roky 1921-2011

Zdroj: Zdroj Vlastní zpracování, dle (Sčítání lidu, domů a bytů 1921- 1991, SLBD,2001, ČSÚ, 2016)

Z vybraných národnostních menšin měli nejvyšší zastoupení v letech 1930 a 1921 obyvatelé německé národnosti. Od roku 1950 podíl obyvatel německé národnosti klesá. Mezi vybranými národnostními menšinami mají od roku 1950 nejvyšší zastoupení obyvatelé slovenské národnosti. V roce 2011 dochází k nárůstu podílu u obyvatel ukrajinské národnosti. Podíl obyvatel maďarské národnosti mezi dalšími národnostními menšinami se mezi roky 1950-2011 nijak výrazně neměnil.

6 Národnostní struktura obyvatelstva v okrese Znojmo

Okres Znojmo se nachází v Jihomoravském kraji. Na jihu je okres vymezován státní hranicí s Rakouskem. Vzhledem k této poloze se zde dá předpokládat, především v předválečném období, vysoký podíl německého obyvatelstva.

6.1 Národnostní složení okresu Znojmo v roce 1921

Jedním z problémů v tomto roce bylo pestré národnostní složení pohraničních regionů, mezi které patřil také okres Znojmo. Ze strany německého obyvatelstva byla snaha o připojení jižní Moravy k Rakousku. Do této oblasti také spadala část soudního okresu Znojmo (Seibt, 1996).

V tomto období docházelo nejen ve znojmském okrese, ale i v dalších příhraničních regionech, k velkým národnostním roztržkám (Coufal, 1937).

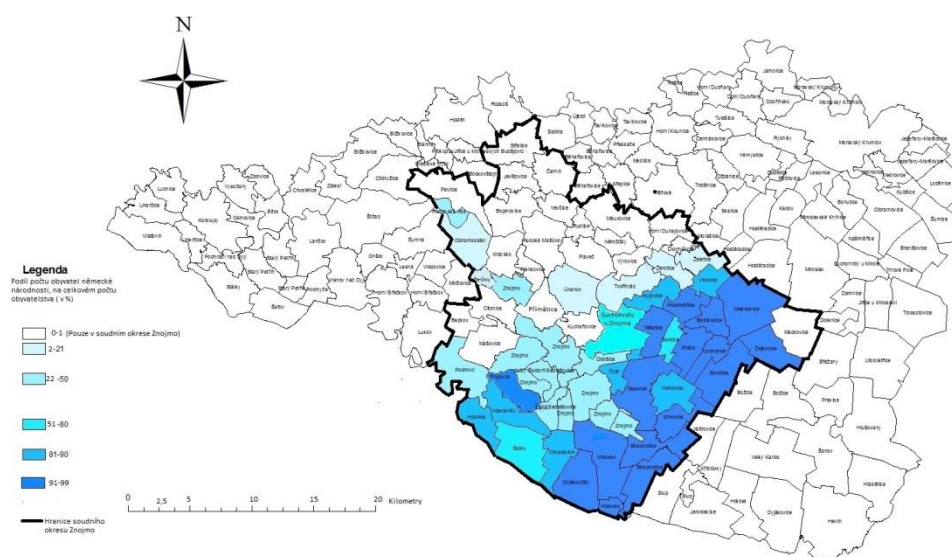
Při cenzu v roce 1921 byli ve výsledcích za okres Znojmo zahrnuti členové vojenských posádek, které přechodně na Znojmsku působily kvůli předešlým událostem. Naopak někteří němečtí obyvatelé byli díky komisařům, kteří prováděli sčítání, označeni za cizince. Počet obyvatel české národnosti oproti předešlému sčítání (1910) stoupl. Tento výsledek vedl k protestům německého obyvatelstva, které se snažilo výsledky napadnout (Kudláček, 2002).

Podíl německého obyvatelstva na celkovém počtu obyvatelstva v jednotlivých obcích v roce 1921 byl nerovnoměrný. Nejvíce se v roce 1921 německá národnost v okrese Znojmo podílela na celkovém počtu obyvatelstva v obcích Derflice, Heřmanov a Čejkovice. Vzhledem k tomu, že se nacházeli v obci Heřmanov a Čejkovice tři cizozemci, netvořilo německé obyvatelstvo 100%. Ze 68 obcí, které se nacházely v okrese Znojmo, mělo německé obyvatelstvo více než 90% (1921) podíl z celkového počtu obyvatel ve 24 obcích. V 37 obcí byl podíl německého obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel větší než 50% (1921). V okrese Znojmo (1921) byly také obce, kde německé obyvatelstvo nebylo buď vůbec, nebo mělo jen minimální zastoupení. Jedná se o 27 obcí, kde německé obyvatelstvo nemělo podíl na celkovém počtu obyvatel ani 2% (1921). Průměrný podíl německého obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel v 68 obcích v okrese Znojmo byl 51,7% (1921).

Cizozemci tvořili velmi malý podíl na celkovém počtu obyvatelstva v jednotlivých obcích. Mezi obce, kde se nenacházeli žádní cizozemci (1921), patří Citonice, Mikulovice, Mramotice, Němčičky, Rudlice, Výrovce. Nejvyšší podíl na celkovém počtu obyvatelstva měli cizozemci v Oblekovících, kde jich bylo 6,5% (1921) z celkového počtu obyvatelstva a v Šatově, kde tato hodnota činila 6,7% (1921).

Podíl Židů z celkového počtu obyvatelstva byl v roce 1921 v okrese Znojmo zanedbatelný. Nejvyšší podíl z celkového počtu obyvatelstva židovské národnosti byl ve Znojmě, kde jich bylo 487 (1921), což bylo 2,3% (1921) z celkového počtu obyvatel. Dále ve Starém Šaldorfě, kde se na celkovém počtu obyvatel židé podíleli 1% (1921). V ostatních obcích nebyli buď žádní židé, nebo jejich zastoupení na celkovém počtu obyvatel nedosahovalo ani 1% (1921).

Obrázek č. 1 Podíl počtu obyvatel německé národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v soudním okrese Znojmo dle cenzu v roce 1921 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

V mapě č. 1 je zobrazena dnešní podoba okresu Znojmo, a v něm je vyznačena podoba soudního okresu Znojmo v roce 1921. Podíl počtu německého obyvatelstva byl nejvyšší v jihovýchodní části soudního okresu Znojmo. V této části převažovaly obce, kde se zastoupení německé národnosti na celkovém počtu obyvatel pohybovalo v rozmezí 91% - 99%. Výjimku tvořila obec Mramotice, ležící na východě soudního okresu Znojmo, kde měli obyvatelé německé národnosti na celkovém počtu obyvatel podíl 0,0%. Větší podíl počtu obyvatel německé národnosti na celkovém počtu obyvatelstva v soudním okrese Znojmo, měly obce nacházející se na východě okresu Znojmo. Tyto obce byly většinou z větší části poněmčeny,

Také obce, které se nacházely na jihu okresu Znojmo, Hnanice, Havraníky a Chvalovice se vyznačovaly vysokým podílem obyvatel německé národnosti na celkovém počtu obyvatelstva, který se pohyboval v rozmezí 81% až 90%.

Na severu soudního okresu Znojmo se německá národnost podílela na celkovém počtu obyvatel minimálně, většinou zde měla zastoupení 0% - 1%. Výjimku tvoří Vranovská Ves, kde měla německá národnost z celkového počtu obyvatel podíl 44,6%.

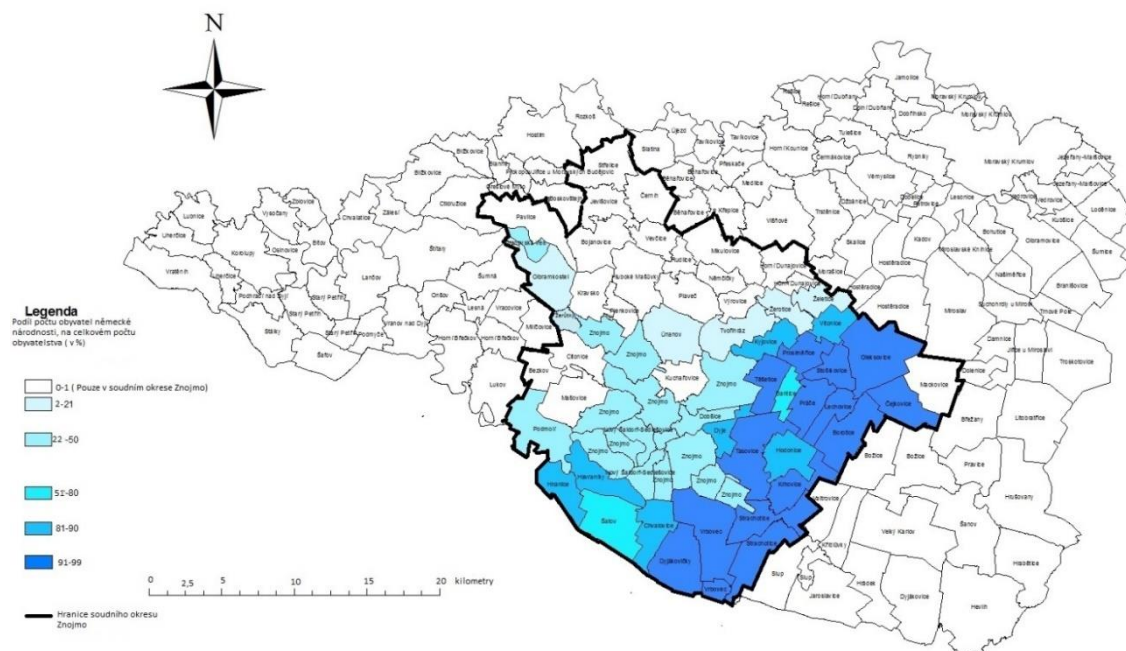
6.2 Národnostní složení okresu Znojmo v roce 1930

Ve 20. letech 20. století se začal postupně projevovat vliv Německa (Střecha, 2010). V okrese Znojmo žilo 66 446 (1930) obyvatel. Z toho bylo 33 990 (1930) obyvatel československé národnosti, což bylo 51,2% (1921) z celkového počtu obyvatel. Obyvatel německé národnosti bylo 30 360 (1921), což představovalo 45,7% (1921) z celkového počtu. Oproti roku 1921 došlo k mírnému nárůstu celkového počtu obyvatel německé národnosti. Jejich zastoupení na celkovém počtu obyvatel však kleslo z důvodu nárůstu celkového počtu obyvatel téměř o 5 000 (1930). Z toho více než 4 000 (1930) obyvatel se přihlásilo k československé národnosti. V porovnání s rokem 1921 nebylo v žádné obci 100% zastoupení německé národnosti (příloha č. 2).

Ve třiceti třech obcích došlo v roce 1930 poklesu počtu německého obyvatelstva oproti roku 1921. Ve dvaceti devíti obcích došlo k nárůstu německého obyvatelstva oproti roku 1921. V šesti obcích zůstal počet německých obyvatel v roce 1930 stejný jako v roce 1921 (příloha č. 2).

Z výsledků cenzu v roce 1930 také vyplývá, že největší pokles podílu německých obyvatel na celkovém počtu oproti roku 1921 byl v obci Kyjovice, kde německé obyvatelstvo mělo z celkového počtu obyvatel zastoupení 62,9% (1930), zatímco v roce 1921 bylo v obci Kyjovice německé obyvatelstvo zastoupeno 81,9% (1921). Největší nárůst podílu německého obyvatelstva byl v roce 1930 ve Vranovské Vsi.

Obrázek č. 2 Podíl počtu obyvatel německé národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v soudním okrese Znojmo dle cenzu v roce 1930 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

Je zřetelné, že stejně jako v roce 1921, tak i v roce 1930 se německé obyvatelstvo podílelo na celkovém počtu obyvatel nejvíce v obcích na jihovýchodě soudního okresu Znojmo (obr. č. 2). V těchto obcích, stejně jako v roce 1921 se podíl počtu obyvatel německé národnosti z celkového počtu obyvatelstva pohyboval v rozmezí 91% - 99%. Takto vysoký podíl je dán původním německým obyvatelstvem, které s těmito obcemi bylo spjato historicky. Výjimku tvoří, stejně jak v roce 1921, obec Mramotice. V roce 1930 představoval podíl německého obyvatelstva v Mramoticích 0,0% z celkového počtu obyvatelstva. Směrem na severozápad se podíl počtu německého obyvatelstva v jednotlivých obcích snižuje (obr. č. 2). Severněji položené obce, kde nebyl vysoký podíl německého obyvatelstva v roce 1921 ani v roce 1930, nebyly po roce 1939 součástí tzv. Sudet.

6.3 Historické události po roce 1945 v okrese Znojmo

Jak uvádí Koc, ve Znojmě byl těsně před válkou a během války vysoký počet německých obyvatel. V okrese Znojmo se pohybovalo během války kolem 60 000 - 70 000 osob německé národnosti. Po osvobození se, díky vlivu válečných událostí a následným odsunům německého obyvatelstva, počet obyvatel německé národnosti o více jak čtvrtinu snížil oproti předválečnému a válečnému stavu (25 000) osob německé národnosti v červnu 1945) (Koc, 2012).

Okresní národní výbor ve Znojmě, vydal v květnu 1945 prohlášení, ve kterém vyzývá obyvatelstvo, aby vyčistilo město od německého obyvatelstva (Haas, 1995). Vysídlení měl na starosti zdejší úřad ON (Koc, 2012).

Strážníci měli nejdříve za úkol vysídlit ze Znojma německé obyvatelstvo a poté se zaměřit i na venkov v okolí Znojma (Haas, 1995). Německé obyvatelstvo ovšem nemohlo být posláno přes hranice do Rakouska. Do Rakouska mohli být posláni pouze obyvatelé, kteří měli rakouskou státní příslušnost (Haas, 1995).

Docházelo také k osídlování bytů a domů po vyhnaných Němcích. *„První vlaky po obnovené trati z vnitrozemí přivážely stovky českých novousedlíků. Později, ve fázi organizovaného odsunu, bylo německé obyvatelstvo internováno v prostoru nuceného pracovního tábora na Pražské třídě. Během vlakových transportů v roce 1946 bylo odsunuto do amerického okupačního pásma v Německu na 15 tisíc znojemských Němců. Nové obyvatelstvo přicházelo zejména z oblasti Českomoravské vrchoviny a také z Hané, Valašska a Slovácka. Jednalo se o největší etnickou proměnu v dějinách města od 13. století“* (Jihomoravský kraj, 2015). Snaha tedy byla taková, aby prázdné domy, byty a pozemky dostali čeští obyvatelé.

6.4 Národnostní složení obyvatelstva okresu Znojmo v roce 1970

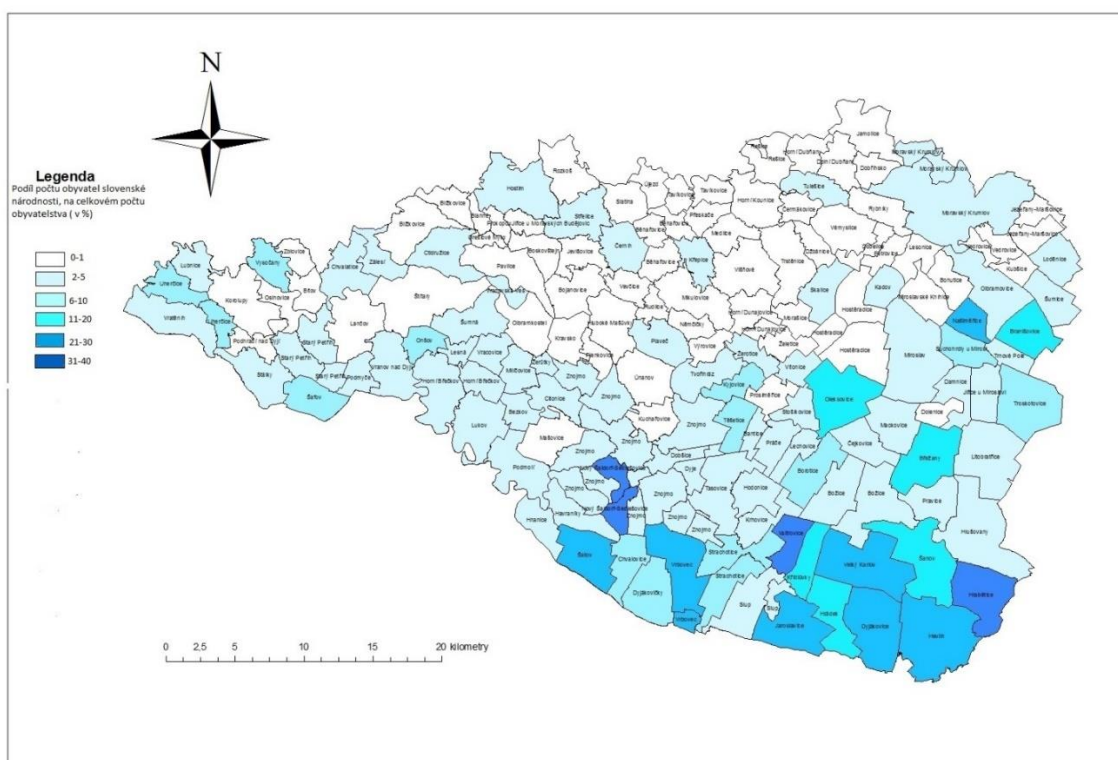
Výsledky o národnostní struktuře z cenzů z let 1950 a 1960 byly dostupné pouze za krajská města, nikoli za všechny obce. Z toho důvodu bude další hodnocení okresu Znojmo z pohledu národnostního složení až od roku 1970. Rozloha okresu Znojmo v 1970 se oproti roku 1930 byla větší. Po válce bylo utvořeno nové administrativní členění okresů. V roce 1970 okres Znojmo zaujímal 149 obcí. Oproti tomu v roce 1930 se v soudním okresu nacházelo 68 (1930) obcí.

Ve výsledcích cenzu z roku 1970 byl podíl obyvatel německé národnosti na celkovém počtu 0,3%. Pouze v pěti obcích dosahovala německá národnost podíl 1% (1970) z celkového počtu obyvatel obce, z toho ani jednou nepřekračovala hodnotu 3% (1970). V obci Břežany byl ze všech obcí okresu Znojmo nejvyšší podíl německého obyvatelstva, tj. 2,5% (1970).

V roce 1970 v každé obci v okrese Znojmo převažovalo české obyvatelstvo. Po české národnosti měla nejvyšší zastoupení národnost slovenská. Celkem v okrese Znojmo žilo 4 785 (1970) obyvatel slovenské národnosti. V patnácti obcích měla slovenská národnost podíl z celkového počtu obyvatel 10% a více (1970). Nejvíce se slovenská národnost podílela na obyvatelstvu v obci Hrabětice, kde žilo 381 (1970) obyvatel slovenské národnosti, což je 34% z celkového počtu obyvatel v obci. Dále se také slovenské obyvatelstvo hojně podílelo na celkovém počtu obyvatel v obci Valtovice, kde žilo 220 (1970) obyvatel slovenské národnosti (33,7% z celkového počtu obyvatel v obci). V okrese Znojmo bylo také hodně obcí, kde žádní obyvatelé slovenské národnosti nebydleli.

Ke zbývajícím národnostem (ruská, ukrajinská, maďarská, polská) se přihlásilo méně než 100 obyvatel.

Obrázek č. 3 Podíl počtu obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1970 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

Slovenská národnost se nejvíce na celkovém počtu obyvatelstva podílela hlavně v obcích ležících na jihu okresu Znojmo. V jižní části okresu Znojmo je vidět pás obcí, kde byl podíl obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel nejvyšší. Nejvyšší zastoupení pak měli obyvatelé slovenské národnosti v obcích Hrabětice, Valtovice a Šaldorf. Směrem na sever se procentuální zastoupení slovenské národnosti v jednotlivých obcích zmenšuje (obr. č. 3) Obce s vysokým podílem obyvatel slovenské národnosti v roce 1970 se z části shodují s obcemi, kde byl v roce 1930 a 1921 vysoký podíl obyvatel německé národnosti, nacházející se na jihu či jihovýchodě okresu Znojmo. Tento stav je dán tím, že po vysídlení obyvatel německé národnosti po druhé světové válce, byly tyto oblasti kromě Čechů osídlovány Slováky. Jedná se o reemigranty slovenské národnosti z Rumunska, Maďarska a Zakarpatské Ukrajiny. Stěhovali se sem také obyvatelé slovenské národnosti, kteří do té doby žili v okolí Slovácka (Vláda ČR, 2006)

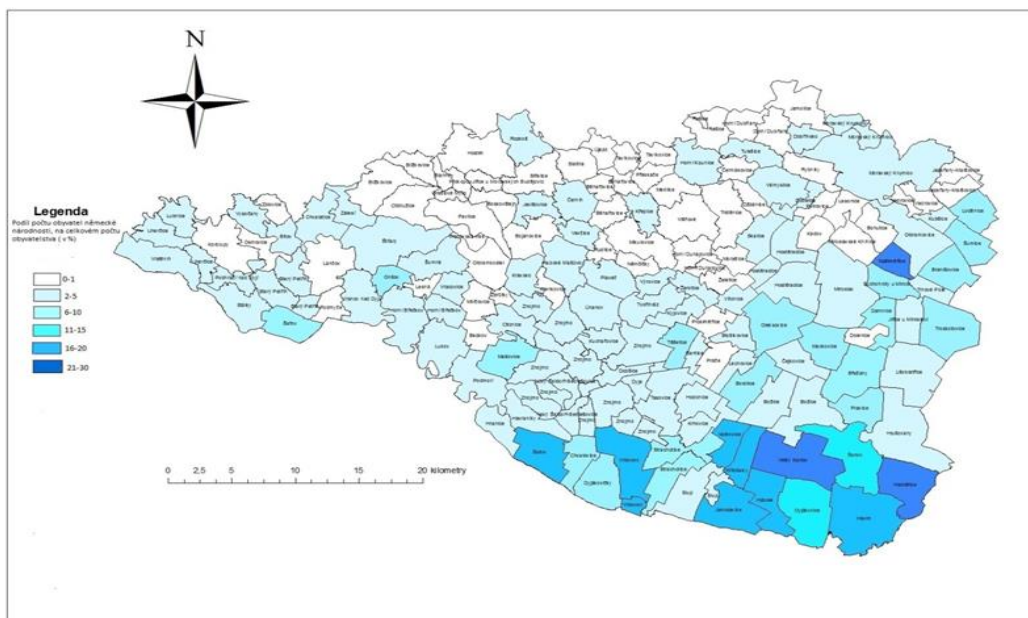
6.5 Národnostní složení obyvatelstva okresu Znojmo v roce 1980.

V roce 1980 byla obdobná situace jako v roce 1970. V každé obci měli nejvyšší podíl obyvatelé české národnosti. Obyvatelé slovenské národnosti měli v osmi obcích zastoupení vyšší než 20% (1980). Nejvyšší podíl měli obyvatelé slovenské národnosti v obci Hrabětice 20% (1980) z celkového počtu obyvatel obce. Celkem se v obci Hrabětice nacházelo 381 (1980) obyvatel slovenské národnosti. Celkový počet obyvatel slovenské národnosti oproti roku 1970 klesl. Rozmístění obyvatel slovenské národnosti bylo v roce 1980 nerovnoměrné. Byly obce, kde bylo více než 100 obyvatel slovenské národnosti, ale také obce, kde nebyli žádní obyvatelé slovenské národnosti.

Obyvatelé české národnosti měli nejnižší podíl obyvatel v obci Valtrovice, kde se podílela 73,4% (1980) na celkovém počtu.

Téměř o polovinu oproti roku 1970 klesl počet obyvatel německé národnosti. V okrese Znojmo jich žilo pouze 184 (1980).

Obrázek č. 4 Podíl počtu obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1980 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

V roce 1980, stejně jako v roce 1970, se obyvatelé slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel nejvíce podíleli v obcích na jihu okresu Znojmo. Oproti roku 1970 se však v roce 1980 podíl obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatelstva v jednotlivých obcích snižuje. Nejvyššího podílu zastoupení slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatelstva dosahoval Velký Karlov, a to 29,7% (obr. č. 4). Když vezmeme v úvahu rok 1970 (obr. č. 3), tak nejvyšší hodnoty zastoupení obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatelstva se v jednotlivých obcích pohybovaly v rozmezí 31% - 40%.

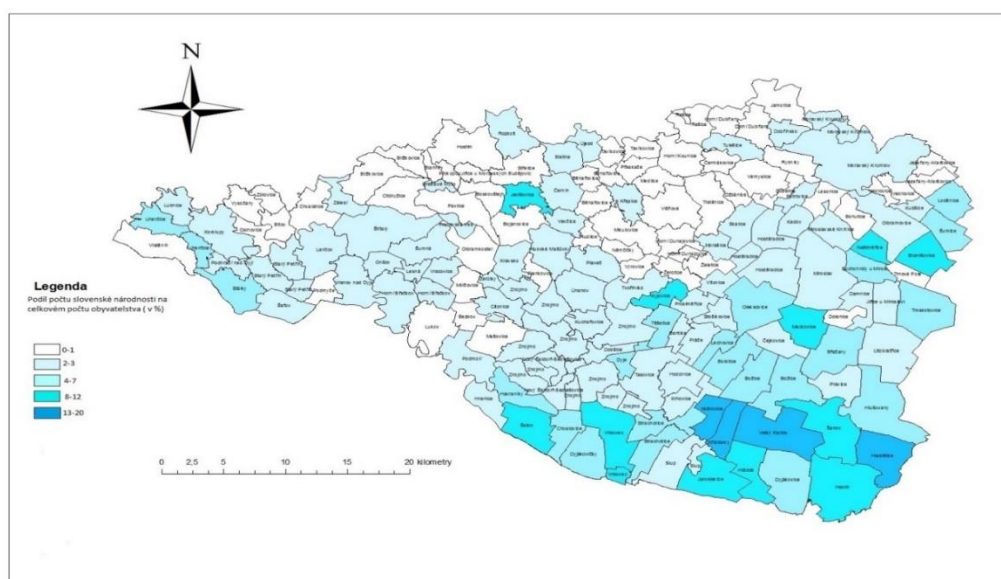
6.6 Národnostní složení obyvatelstva v okrese Znojmo v roce 1991

V roce 1991 využilo velké procento obyvatel možnost zvolit moravskou národnost. Celkem se v celém okrese Znojmo přihlásilo 44% obyvatel k moravské národnosti. K české národnosti se přihlásilo 52,4% obyvatelstva z celkového počtu obyvatelstva v okrese Znojmo. V obci Bojanovice se k moravské národnosti přihlásilo 99,4% (1991) obyvatel. Na druhé straně v obci Zblovce se k moravské národnosti nepřihlásil ani jeden obyvatel. Takto vysoký počet obyvatel moravské národnosti, může být vysvětlen tím, že před cenzem v roce 1991 byla moravská národnostní problematika jednak více medializována a na začátku 21. století byly snahy o to, aby se obnovila moravská samospráva (Balcárek, 2001)

Oproti roku 1980 dochází k poklesu obyvatel, kteří se hlásili k německé národnosti. Celkem se v celém okrese Znojmo přihlásilo k německé národnosti pouze 144 (1991) obyvatel. Z toho se z nich 66 (1991) nacházelo ve Znojmě.

Dochází také k poklesu obyvatel hlásících se k slovenské národnosti, a to celkem o více než 1 000 (1991) obyvatel. Slovenská národnost měla podíl na celkovém počtu obyvatel v okrese Znojmo 3% (1991). Největší zastoupení na celkovém počtu obyvatel má slovenská národnost v obci Velký Karlov (19,4%). V obci Hrabětice, kde byl podíl obyvatel slovenské národnosti 20% (1980), klesl její podíl v roce 1991 na 18,6% .

Obrázek č. 5 Podíl počtu obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1991 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

Nejvyšší podíl obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatelstva byl v obcích ležících v jihovýchodní části okresu Znojmo. Nejvyšší konkrétně v obcích Valtrovice, Křídlovky, Velký Karlov, Hrabětice (obr. č. 5). V porovnání s obr. č. 4, který zobrazuje rok 1980, je zřetelný celkový úbytek podílu slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích. Nejvíce se obyvatelé slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatelstva podíleli v obci Velký Karlov (19,4%), což je oproti roku 1980 pokles o 10,3%.

6.7 Národnostní složení obyvatelstva v okrese Znojmo v roce 2001

V roce 2001 došlo v okrese Znojmo oproti roku 1991 k výraznému úbytku počtu obyvatel hlásících se k moravské národnosti. Zatímco v roce 1991 se k moravské národnosti, dle přílohy č. 5, hlásilo 49 935 (1991) obyvatel, v roce 2001 to bylo už pouze 13 546 (2001) obyvatel, což byl podíl 11,9% (2001) na celkovém počtu obyvatel v okrese Znojmo, zatímco v roce 1991 měli obyvatelé moravské národnosti podíl 44% (1991) z celkového počtu obyvatel v okrese Znojmo. Nejvyšší podíl z celkového počtu obyvatelstva měli obyvatelé moravské národnosti v obci Lesonice (56,6%). Naopak

v obci Bezkov se k moravské národnosti nepřihlásil ani jeden obyvatel. Pokles počtu obyvatel moravské národnosti je daný tím, že oproti roku 1991 se snížil mediální tlak prosazující obnovu moravské samosprávy. Prezidentka Moravského národního kongresu uvádí, že při cenzu z roku 2001 „byly ve formuláři uvedeny jako příklady národnosti česká či romská, nikoliv však moravská“ (Aktuálně.cz, 2010).

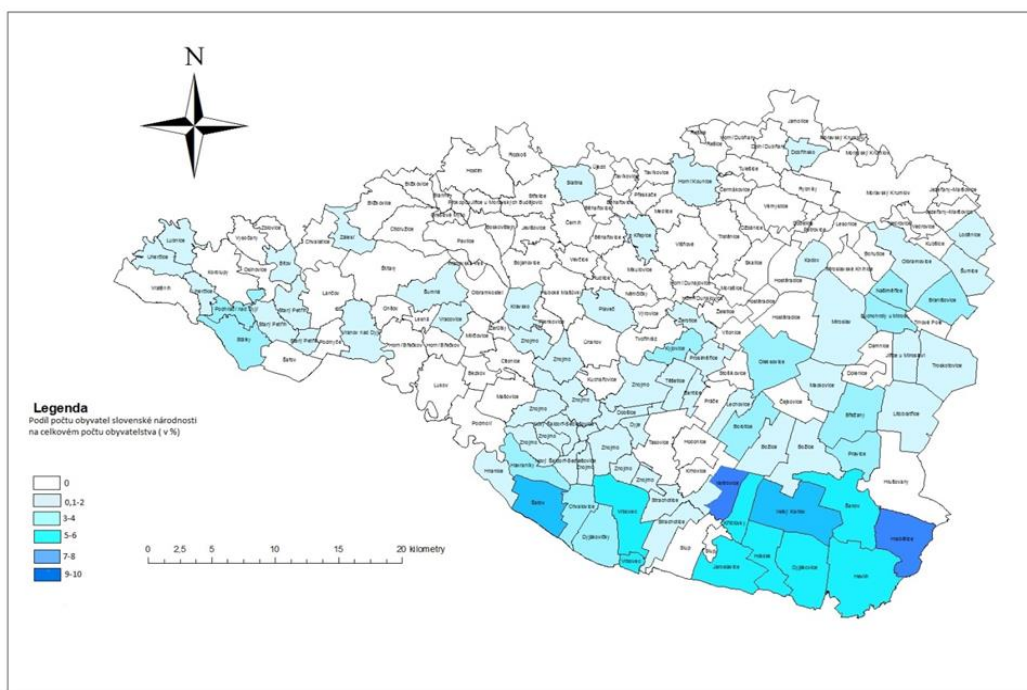
Sčítací komisaři při cenzu v roce 2001 záměrně odpovídali lidem, „kteří se ptali, zda mohou uvést moravskou národnost, že ne, že se automaticky počítá česká. Proto dopředu žádali ČSÚ o zařazení moravské národnosti do závorky“ (Aktuálně.cz, 2010).

K české národnosti se přihlásilo 95 712 (2001) obyvatel, což je podíl 84% (2001) z celkového počtu obyvatel v celém okrese Znojmo. Oproti roku 1991 se jedná o výrazný nárůst podílu i počtu obyvatel hlásících se k české národnosti. Podíl obyvatel české národnosti na celkovém počtu obyvatelstva v okrese Znojmo byl v roce 1991 59,4% (1991). Celkový počet obyvatel hlásících se k české národnosti v okrese Znojmo zaznamenal v roce 2001 nárůst o více jak 36 000 obyvatel oproti roku 1991. Podíl na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích měli obyvatelé české národnosti v obci Boskovštejn a obci Podmyče zastoupení 100% (2001) na celkovém počtu obyvatel. Naopak nejmenší podíl na celkovém počtu obyvatel měli obyvatelé české národnosti v obci Lesonice, kde to bylo pouze 63,5% (2001).

Počet obyvatel hlásících se ke slovenské národnosti oproti roku 1991 klesl téměř o polovinu na hodnotu 1 789 (2001) obyvatel. Obyvatelé slovenské národnosti se podíleli na celkovém počtu obyvatel v okrese Znojmo 1,6% (2001), což je také oproti roku 1991 pokles o 1,4%, protože v roce 1991 se slovenská národnost na celkovém počtu obyvatelstva podílela 3% (1991). Nejvíce se podíleli na celkovém počtu obyvatelstva obyvatelé slovenské národnosti v obci Velký Karlov, a to 12,6% (2001) a Hrabětice 12,6% (2001), což je také znázorněno v mapě č. 6. V roce 2001 bylo v okrese Znojmo 34 obcí, kde se nevyskytoval ani jeden obyvatel hlásící se ke slovenské národnosti. Nejvyšší podíl obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatelstva je v jižní a jihovýchodní části okresu (obr. č. 6)

V celém okrese Znojmo se nacházelo 94 (2001) obyvatel hlásících se k německé národnosti. Oproti roku 1991 se jedná o pokles.

Obrázek č. 6 Podíl počtu obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 2001 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

6.8 Národnostní složení obyvatelstva v okrese Znojmo v roce 2011

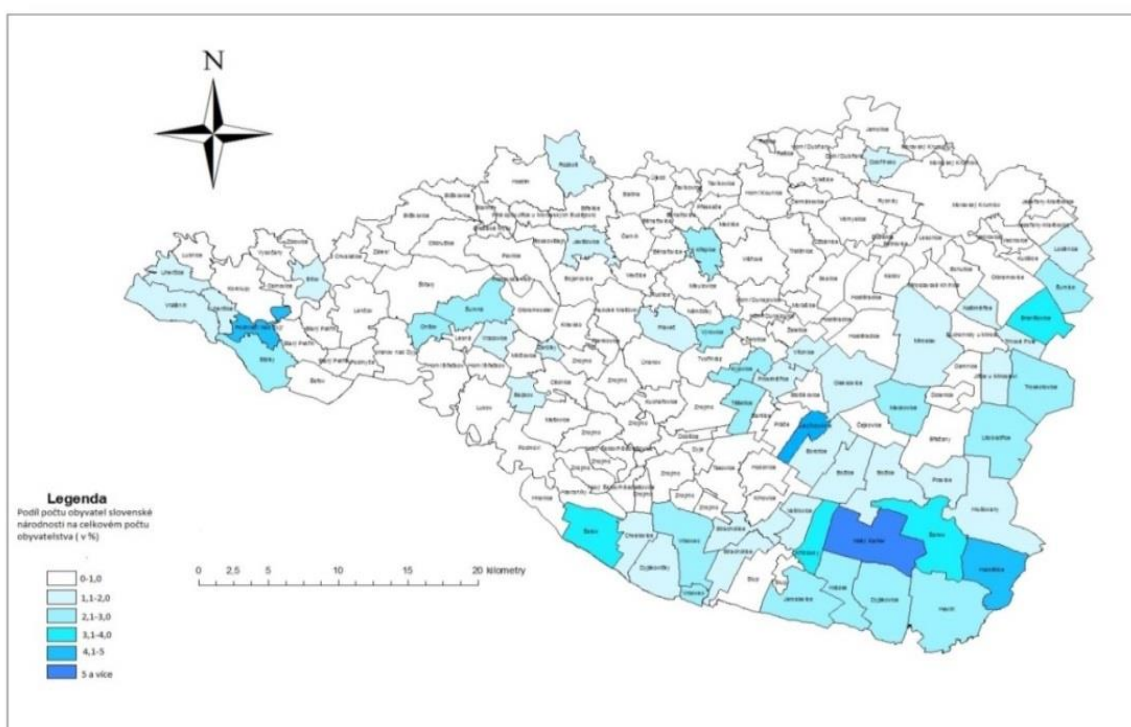
V roce 2011 stoupl oproti roku 2001 počet obyvatel hlásících se k moravské národnosti. Celkem se k moravské národnosti přihlásilo 20 865 (2011) obyvatel. Obyvatelé moravské národnosti se v roce 2011 podíleli na celkovém počtu obyvatelstva v okrese Znojmo 18,7% (příloha č. 7). Nejvíce se obyvatelé moravské národnosti podíleli na složení obyvatelstva v obci Podmolí, kde měla na celkovém počtu obyvatelstva zastoupení 44,4% (příloha č. 7). Nejméně se počet obyvatel moravské národnosti podílel na složení obyvatelstva v obci Vratěnín, kde měla podíl z celkového počtu moravská národnost 3,1% (příloha č. 7).

O téměř 40 000 (2011) klesl počet obyvatel hlásících se k české národnosti. Celkový podíl obyvatel české národnosti v okrese Znojmo byl na celkovém složení obyvatelstva 50,2% (příloha č. 7), což je oproti roku 2001 pokles o 33,8%. Nejvyšší podíl na celkovém počtu obyvatelstva měli obyvatelé české národnosti v obci Vratěnín (68,1%). Podíl zastoupení obyvatel české národnosti se v roce 2011 snížil oproti roku

2001 ve většině obcí. V roce 2001 byl nejnižší podíl české národnosti na celkovém počtu obyvatelstva v obci Lesonice (63,5%), naproti tomu nejvyšší podíl obyvatel české národnosti v roce 2011 byl 68,1% v obci Vratěšín. Takto nízký podíl počtu obyvatel české národnosti, v porovnání s ostatními cenzy, je zdůvodněn tím, že v roce 2011 byl vysoký nárůst počtu obyvatel, u kterých nebyla národnost zjištěna.

Obyvatelé slovenské národnosti se nejvíce podíleli na celkovém počtu obyvatelstva v obci Velký Karlov (5,9%), dále pak v obci Lechovice (4,8%), Hrabětice (4,4%) a Podhradí nad Dyjí (4,2%). Oproti předešlým létům je to výrazný pokles. Když porovnáme obr. č. 6 a č. 7, tak v roce 2011 (obr. č. 7) je velký počet obcí, kde je podíl slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatelstva mezi hodnotou 0% - 1%. Což je oproti roku 2001 (mapa č. 6) výrazný pokles.

Obrázek č. 7 Podíl počtu obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v okrese Znojmo dle cenzy v roce 2011 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

7 Hodnocení národnostní struktury obyvatelstva ve městě Znojmo mezi cenzy v letech 1921-2011

Tab. č. 17 Vývoj počtu obyvatel z vybraných národností ve městě Znojmo od roku 1921-2011

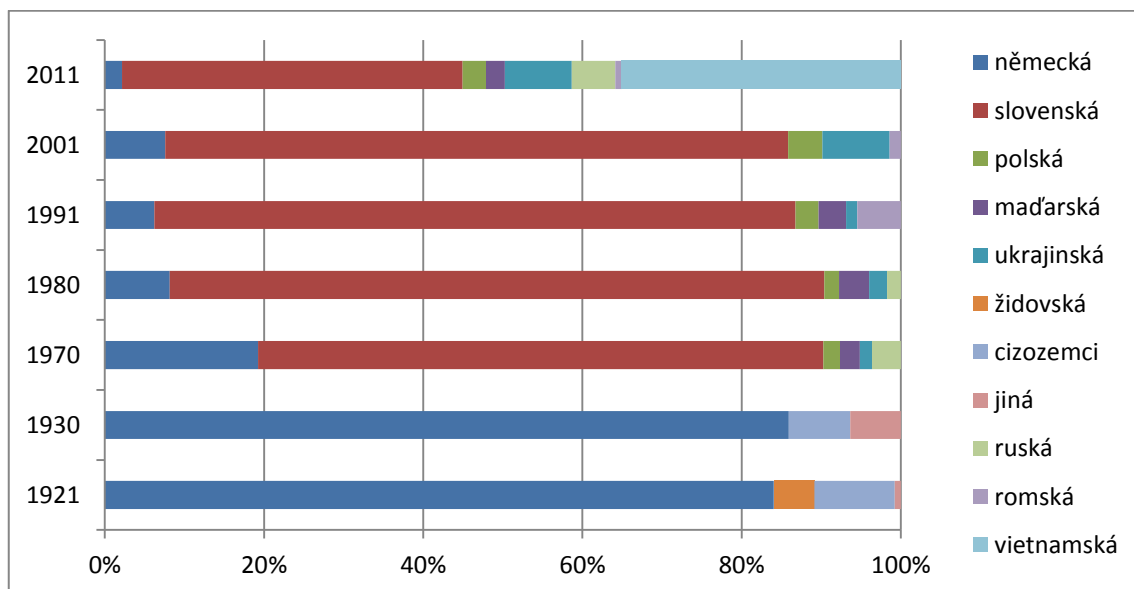
Rok \ Nár.	něm.	něm. v %	česká/českosl.	česk. v %	slov.	slov.v %	pol.	mad'.	ukrajin.
1921	7988	37,7	11691	55,2					
1930	8347	32,3	16139	62,4					
1970	101	0,004	25548	97,8	373	1,4	11	13	7
1980	80	0,002	38218	97,3	806	2,1	18	37	22
1991	66	0,002	22271	55,8	858	2,2	31	37	15
2001	44	0,001	31231	87,3	453	1,3	25	-	49
2011	16	0,001	19061	55,9	321	0,09	22	18	63

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

Česká národnost se na celkovém počtu obyvatelstva podílela nejvíce při cenzech v roce 1970 a 1980. V roce 1921, 1930, 1991 a 2011 byl oproti tomu nízký podíl české národnosti na celkovém počtu obyvatelstva. V roce 1921 a 1930 je to dané vysokým podílem počtu německé národnosti, která v těchto dvou letech tvořila 1/3 obyvatelstva. V roce 1991 je nízký podíl počtu obyvatel české národnosti na celkovém počtu obyvatelstva zdůvodněn vysokým podílem moravské národnosti. V roce 2011 je podíl počtu obyvatel české národnosti daný tím, že v tomto roce byl vysoký počet obyvatelstva, u kterého nebyla národnost zjištěna.

Vysoký pokles podílu počtu obyvatel německé národnosti, je daný vysídlováním německého obyvatelstva po druhé světové válce.

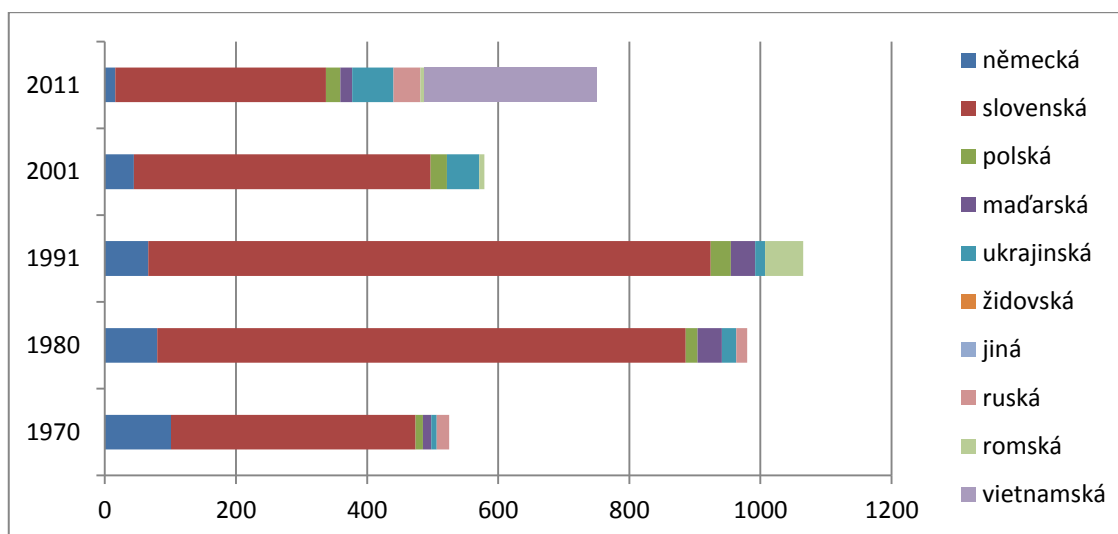
Graf č. 10 Procentuální zastoupení vybraných národností z počtu obyvatel hlásících se k těmto národnostem na území města Znojmo z cenzů mezi roky 1921-2011

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

Z národnostních menšin má nejvyšší zastoupení v roce 1921 a 1930 německá národnostní menšina. Od roku 1970 klesá podíl zastoupení německé národnosti mezi ostatními národnostními menšinami. Od roku 1970 až do roku 2011 má mezi vybranými národnostními menšinami nejvyšší procentuální zastoupení slovenská národnost. V roce 2011 se podíl slovenské národnosti mezi vybranými národnostmi částečně snížil, z důvodu zvýšeného zastoupení vietnamské národnosti (graf. č. 18). Při cenzu v roce 2011 výrazně vzrostl počet obyvatel vietnamské národnosti. Vietnamská národnostní menšina se na území dnešní České republiky formovala už ve druhé polovině 20. století. Po roce 1993 byla snaha po přerušení styků se socialistickým Vietnamem, posílat občany vietnamské národnosti zpět do Vietnamu. Plno těchto obyvatel využilo možnost získat živnostenský list, díky kterému se dlouhodobě usadili po roce 1933 v České republice. Tito obyvatelé vytvořili základnu pro příchod dalších svých krajanů. Od roku 2007 se podílela na příchodu dalších obyvatel vietnamské národnosti poptávka po pracovní síle v průmyslu. Tato skutečnost, také zapříčinila nárůst počtu obyvatel vietnamské národnosti na celém území České republiky, ale také ve Znojmě. Tito obyvatelé sem míří, aby si zlepšili svoji ekonomickou situaci (Cerme, 2016)

Graf č. 11 Vývoj počtu obyvatel z národnostních menšin na území města Znojmo z cenů mezi roky 1970-2011

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

Ke slovenské národnosti se v cenzech mezi roky 1970-2011 hlásí nejvyšší počet obyvatel z národnostních menšin, které se ve Znojmě vyskytovaly. Nejvyšší počet obyvatel slovenské národnosti byl v roce 1991. Následující dva cenzy (2001, 2011) počet obyvatel slovenské národnosti klesá. Na území města Znojma, se počet obyvatel německé národnosti od roku 1970- 2011 snižuje. (graf. č. 18)

Tab. č. 18 Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel německé národnosti na území města Znojmo mezi vybranými cenzy v letech 1921 – 2011

rok	1921	1930	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	1,045	0,013	0,010	0,008	0,006	0,002
Řetězové indexy	x	1,045	0,012	0,792	0,825	0,667	0,364

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

Počet německého obyvatelstva se v roce 1930 oproti roku 1921 zvýšil. V každém následujícím vybraném roce, byl vždy zaznamenán pokles počtu německého obyvatelstva ve městě Znojmo oproti bazickému roku 1921. Z pohledu řetězových indexů (tab. č. 18) dochází vždy od roku 1970 k poklesu počtu německé národnosti. Nejvyšší pokles je v porovnání roku 1970 a 1930. V roce 1970 klesl počet obyvatel německé národnosti oproti roku 1930 o 98,8% (tab. č. 18). Pokles počtu obyvatel

německé národnosti mezi cenzy 1970 - 2011 je dán špatnou věkovou skladbou (ČSÚ, 2012d)

Tab. č. 19 Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel slovenské národnosti na území města Znojmo mezi vybranými cenzy v letech 1921 – 2011

rok	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	2,161	2,300	1,214	0,861
Řetězové indexy	x	2,161	1,065	0,528	0,709

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

V cenzech 1980, 1991 a 2001 byl vždy vyšší počet obyvatel slovenské národnosti oproti roku 1970. V roce 2011 však dochází oproti roku 1970 k poklesu počtu obyvatel slovenské národnosti o 13,9% (tab. č. 19). Mezi vybranými cenzy, dle řetězového indexu, dochází k nejvyššímu nárůstu počtu obyvatel slovenské národnosti v roce 1980. V tento rok došlo k nárůstu počtu obyvatel slovenské národnosti oproti roku 1970 o 116,1% (tab. 19). Naopak k nejvyššímu poklesu v roce 2001, kdy došlo k poklesu počtu obyvatel slovenské národnosti oproti roku 1991 o 47,2% (tab. č. 19). Takto vysoký úbytek počtu slovenské obyvatelstva v roce 2001 oproti roku 1991 a také úbytek v roce 2011 oproti roku 2001 je dán rozpadem federace, volbou slovenského státního občanství a tím návrat na slovenské území (ČSÚ,2012e). Dalším důvodem je asimilace slovenské menšiny a jejich mortalitou (Grulich, 2013)

Tab. č. 20 Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel české národnosti na území města Znojmo mezi vybranými cenzy v letech 1921 – 2011

rok	1921	1930	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	1,381	2,185	3,269	1,905	2,671	1,630
Řetězové indexy	x	1,381	1,583	1,496	0,583	1,402	0,610

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

Počet obyvatel české národnosti ve všech vybraných letech byl vždy vyšší oproti bazickému roku 1921. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v roce 1980, kdy se počet obyvatel české národnosti oproti roku 1921 zvýšil o 226,9% (tab. č. 20). Mezi

jednotlivými cenzy dochází k nejvyššímu poklesu počtu české národnosti mezi cenzy 1980/1991, kdy se počet obyvatel české národnosti oproti roku 1980 snížil o 47,7% (tab. č. 20). Úbytek počtu obyvatel české národnosti v roce 1991 oproti roku 1980 je dán vysokým počtem obyvatel moravské národnosti, kteří v roce 1980 neměli možnost se k moravské národnosti přihlásit. Úbytek počtu české národnosti v roce 2011 oproti roku 2001 byl kvůli vysokému počtu obyvatel, u kterých nebyla národnost zjištěna.

Tab. č. 21 Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel polské národnosti na území města Znojmo mezi vybranými cenzy v letech 1921 – 2011

rok	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	1,636	2,818	2,273	2
Řetězové indexy	x	1,636	1,722	0,807	0,880

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

Počet obyvatel polské národnosti byl mezi cenzy 1980-2011 vždy vyšší oproti roku 1970. V roce 2001 dochází k nejvyššímu poklesu počtu obyvatel polské národnosti oproti předchozímu cenzu, kdy se její počet snížil oproti roku 1991 o 19,3% (tab. č. 21). V roce 1980 a 1991 dochází vždy nárůstu počtu polské národnosti oproti předchozímu cenzu. Naopak v letech 2001 a 2011 dochází vždy oproti předchozímu cenzu k poklesu počtu obyvatel polské národnosti.

Tab. č. 22 Bazické a řetězové indexy, dle obyvatel ukrajinské národnosti na území města Znojmo mezi vybranými cenzy v letech 1921 – 2011

rok	1970	1980	1991	2001	2011
Bazické indexy	1	3,143	2,143	7	9
Řetězové indexy	x	3,143	0,682	3,267	1,286

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Statistický lexikon obcí 1921-1992, SLBD,2001, ČSÚ, 2016c)

V každém sledovaném období, je počet obyvatel ukrajinské národnosti ve městě Znojmo vždy větší, než v roce 1970. Nejvyšší nárůst oproti roku 1970 je v roce 2001, kdy bylo ve městě Znojmo oproti roku 1970 devětkrát více obyvatel ukrajinské

národnosti. Mezi jednotlivými cenzy byl nejvyšší nárůst v roce 2001 oproti roku 1991. Vysoký nárůst počtu obyvatel ukrajinské národnosti je daný tím, že od roku 1990 započala integrační vlna na podporu Ukrajinců přicházejících nejen do Znojma, ale později i do celé České republiky, aby zde našli práci a zvýšili si životní úroveň (DNM, 2011).

8 Porovnání vývoje národnostního složení České republiky a okresu Znojmo

V roce 1921 se na území okresu Znojmo německé obyvatelstvo podílelo na celkovém obyvatelstvu 45,7%. V témže roce na celém území dnešní České republiky se německé obyvatelstvo podílelo na celkovém obyvatelstvu 30,6%. Vyšší podíl počtu obyvatel německé národnosti na území soudního okresu Znojmo je daný příhraniční polohou okresu Znojmo, a tím větší koncentrací německých obyvatel.

V okrese Znojmo počet obyvatel hlásících se k německé národnosti v roce 1930 klesl oproti roku 1921 o 1,5%. Na celém území dnešní České republiky stav obyvatel hlásících se k německé národnosti stoupl v roce 1930 oproti roku 1921 o 2,9%. V roce 1930 se německé obyvatelstvo na celkovém počtu obyvatelstva v okrese Znojmo podílelo 48,6%, zatímco v české republice 29,5%. V okrese Znojmo bylo v roce 1970 o 99% méně obyvatel hlásících se k německé národnosti, než před válkou v roce 1930, v České republice byl počet obyvatel hlásících se k německé národnosti v roce 1970 oproti roku 1930 menší o 97,4%. V roce 2011 se na území České republiky německá národnost podílí 0,2%, zatímco v roce 2011 v okrese Znojmo se německá národnost na celkovém počtu obyvatelstva podílí 0,04%.

Počet obyvatel hlásících se ke slovenské národnosti v okrese Znojmo od roku 1970 až do roku 2011 každý rok klesal. Na území České republiky v roce 1980 počet obyvatel hlásících se ke slovenské národnosti stoupl oproti roku 1970 o 12%, zatímco v okrese Znojmo v roce 1980 oproti roku 1970 počet obyvatel slovenské národnosti klesl o 6,8%. V roce 1970 se v okrese Znojmo podílela slovenská národnost na celkovém obyvatelstvu 4,3%, zatímco na území dnešní České republiky 3,3%. V roce 2011 byl počet obyvatel hlásících se ke slovenské národnosti na území České republiky oproti roku 1970 menší o 54,2%, zatímco v okrese Znojmo menší o 76,1%.

9 Závěr

Ke zjišťování národnosti se v průběhu sledovaných cenzů od roku 1921 až do roku 2011 přistupovalo různými způsoby. V roce 1921 a 1930 byli ve výsledcích národnostního složení obyvatelstva za okres Znojmo publikováni českoslovenští státní příslušníci a z nich uvedeny počty obyvatel národnosti německé, československé a židovské. Obyvatelé ostatních národností byli uvedeni ve skupině „jiné“ národnosti. Ti, kteří nebyli československými státními příslušníky, byli označeni za „cizozemce“. V cenzech 2001 a 2011 bylo možné uvést dvojí národnost.

Během vývoje Československa a České republiky docházelo k různým postojům obyvatel a jednotlivých vlád vůči jiným národnostem. V období po druhé světové válce se Československá vláda i samotní občané začali chovat nepřátelsky až agresivně vůči německému obyvatelstvu. Po vzniku samostatné České republiky v roce 1993 se také změnil pohled na národnostní menšiny i na ostatní národnosti, které se na českém území vyskytovaly.

Z předešlých výsledků bylo zjištěno, že Československá republika se po druhé světové válce stala národnostně homogenním státem. V období před druhou světovou válkou se na českém území vyskytovalo velké množství německého obyvatelstva, které se soustředilo hlavně v pohraničí v oblasti Krušných hor a Jeseníků. K národnostně homogennímu složení obyvatelstva dospěla Československá republika hlavně díky vysídlování německého obyvatelstva po druhé světové válce, které před druhou světovou válkou tvořilo více než 1/3 obyvatelstva na českém území. V okrese Znojmo se v roce 1930 německé obyvatelstvo podílelo 48,6% na celkovém počtu obyvatel. Tento údaj byl daný především polohou soudního okresu Znojmo.

Po druhé světové válce podíl německých obyvatel na celkovém počtu obyvatel v okrese Znojmo nedosáhl hodnoty ani 0,5%. I z pohledu celého území dnešní České republiky dochází k výraznému úbytku podílu zastoupení německého obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel až do roku 2011. V roce 2011 byl podíl německého obyvatelstva na celkovém počtu obyvatel v okrese Znojmo 0,04% a na území celé České republiky 0,2%. Úbytek počtu obyvatel německé národnosti až do roku 2011, je dán špatnou věkovou strukturou německého obyvatelstva.

V cenzech od roku 1950, když pomineme českou národnost, má největší zastoupení národnost slovenská. Toto je dáno nejen geografickou polohou, ale také společným státem Čechů a Slováků Československem. I z historického hlediska bylo slovenské obyvatelstvo s českým obyvatelstvem úzce spjato. V okrese Znojmo byl podíl obyvatel hlásících se ke slovenské národnosti v roce 1970 4,3%. Později podíl počtu slovenských obyvatel na celkovém počtu obyvatel klesal na území dnešní České republiky, tak i na území okresu Znojmo, až na hodnoty pohybující se kolem 1,5%. Pokles počtu obyvatel slovenské národnosti po roce 1991 je dán tím, že tito obyvatelé se po rozpadu Československa vrátili zpátky do Slovenska, a také postupnou asimilací a mortalitou slovenské národnostní menšiny.

Od cenzu v roce 1991 mohli obyvatelé zvolit moravskou národnost. Hlavně díky medializaci měli nejvyšší podíl obyvatelé moravské národnosti z celkového počtu obyvatelstva v roce 1991. Poté však její podíl z celkového počtu obyvatelstva výrazně klesl, protože tato možnost nebyla v médiích tak probíraná jak před cenzem v roce 1991.

Počet obyvatel polské národnosti na českém území od roku 1921 postupně klesal. Mírný nárůst počtu obyvatel polské národnosti byl zaznamenán v roce 1980 oproti předchozímu v cenzu v roce 1970. Poté docházelo k dalšímu úbytku počtu obyvatel polské národnosti. Obyvatelé polské národnosti se vyskytovali hlavně na území Slezska.

Počet obyvatel ukrajinské národnosti se v roce 2011 na území České republiky, ale i ve městě Znojmo, výrazně zvýšil oproti roku 1970 z důvodu stěhování ukrajinských obyvatel z Ukrajiny na západ, kde chtěli zvýšit svoji životní úroveň. V roce 2011 se ukrajinská národnost na celkovém počtu obyvatelstva ve Znojmě podílela hodnotou 0,2%, zatímco na území celé České republiky hodnotou 0,5%.

10 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Národnostní složení obyvatelstva v roce 1921 na území dnešní České republiky.

Tabulka č. 2: Národnostní složení obyvatelstva v roce 1930 na území dnešní České republiky.

Tabulka č. 3: Národnostní složení obyvatelstva v roce 1950 na území dnešní České republiky.

Tabulka č. 4: Národnostní složení obyvatelstva v roce 1961 na území dnešní České republiky.

Tabulka č. 5: Národnostní složení obyvatelstva v roce 1970 na území dnešní České republiky.

Tabulka č. 6: Národnostní složení obyvatelstva v roce 1980 na území dnešní České republiky.

Tabulka č. 7: Národnostní složení obyvatelstva v roce 1991 na území dnešní České republiky.

Tabulka č. 8: Národnostní složení obyvatelstva v roce 2001 na území dnešní České republiky.

Tabulka č. 9: Národnostní složení obyvatelstva v roce 2011 na území dnešní České republiky.

Tabulka č. 10: Počet obyvatel z vybraných národnostních menšin na území dnešní České republiky dle cenů mezi roky 1921 – 2011

Tabulka č. 11: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel slovenské národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1950 – 2011

Tabulka č. 12: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel ukrajinské národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1950 – 2011

Tabulka č. 13: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel ruské národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1950 – 2011

Tabulka č. 14: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel polské národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1950 – 2011

Tabulka č. 15: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel maďarské národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1950 – 2011

Tabulka č. 16: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel německé národnosti na území dnešní České republiky mezi roky 1950 – 2011

Tabulka č. 17: Vývoj počtu obyvatel z vybraných národností ve městě Znojmo od roku 1921-2011

Tabulka č. 18: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel německé národnosti na území města Znojmo mezi vybranými cenzy v letech 1921 – 2011

Tabulka č. 19: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel slovenské národnosti na území města Znojmo mezi vybranými cenzy v letech 1921 – 2011

Tabulka č. 20: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel česká národnosti na území města Znojmo mezi vybranými cenzy v letech 1921 – 2011

Tabulka č. 21: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel polské národnosti na území města Znojmo mezi vybranými cenzy v letech 1921 – 2011

Tabulka č. 22: Bazické a řetězové indexy, dle počtu obyvatel ukrajinské národnosti na území města Znojmo mezi vybranými cenzy v letech 1921 – 2011

11 Seznam grafů

Graf č. 1: Národnostní složení obyvatelstva (bez českoslov. nár.) v roce 1921 na území dnešní České republiky

Graf č. 2: Národnostní složení obyvatelstva (bez českoslov. nár.) v roce 1930 na území dnešní České republiky

Graf č. 3: Národnostní složení obyvatelstva (bez českoslov. nár.) v roce 1950 na území dnešní České republiky

Graf č. 4: Národnostní složení obyvatelstva (bez českoslov. nár.) v roce 1961 na území dnešní České republiky

Graf. č. 5: Národnostní složení obyvatelstva (bez českoslov. nár.) v roce 1970 na území dnešní České republiky

Graf č. 6: Národnostní složení obyvatelstva (bez českoslov. nár.) v roce 1980 na území dnešní České republiky

Graf č. 7: Národnostní složení obyvatelstva (bez českoslov. nár.) v roce 1991 na území dnešní České republiky

Graf č. 8: Vývoj počtu vybraných národností na území dnešní České republiky z cenzů mezi roky 1950-2011

Graf. č. 9: Procentuální zastoupení vybraných národnostních menšin z počtu obyvatel hlásících se k těmto národnostním menšinám na území dnešní České republiky z cenzů mezi roky 1921-2011

Graf č. 10: Procentuální zastoupení vybraných národností z počtu obyvatel hlásících se k těmto národnostem na území města Znojmo z cenzů mezi roky 1921-2011

Graf č.11: Vývoj počtu obyvatel z národnostních menšin na území města Znojmo z cenzů mezi roky 1970-2011

12 Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Podíl počtu německého obyvatelstva z celkového počtu obyvatelstva v soudních okresech podle sčítání lidu z roku 1930

Obrázek č. 2: Podíl počtu obyvatel německé národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v soudním okrese Znojmo dle cenzu v roce 1921 (v %)

Obrázek č. 3: Podíl počtu obyvatel německé národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v soudním okrese Znojmo dle cenzu v roce 1930 (v %)

Obrázek č. 4: Podíl počtu obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1970 (v %)

Obrázek č. 5: Podíl počtu obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1980 (v %)

Obrázek č. 6: Podíl počtu obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1991 (v %)

Obrázek č. 7: Podíl počtu obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 2001 (v %)

Obrázek č. 8: Podíl počtu obyvatel slovenské národnosti na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 2011 (v %)

13 Seznam zkratek

atd. – a tak dále

č. – číslo

česk. – česká

českosl. - československá

ČSÚ – Český statistický úřad

mj. – mimo jiné

např. - například

nár. – národnost

něm. – německá

OSN – Organizace spojených národů

ob. - obyvatel

Sb. – sborník

SLBD – Sčítání, domů, lidu a bytů

slov. – slovenská

tab. – tabulka

tzv. – Tak zvaný

viz. – vizte

tj. – tj.

ukr. - ukrajinská

14 Seznam použité literatury

BALCÁREK, Pavel a kol. Boje Moravanů za obnovení zemské samosprávy Moravy a Slezska v letech 1989-2000. In: Moravský historický sborník: ročenka Moravského národního kongresu / Brno : Moravský národní kongres, 1999-2001 [vyd. 2001] s. 471-568.

COUFAL, František. Osvobození jižní Moravy: vzpomínky a dokumenty o převratu na jižní Moravě roku 1918. Praha: Svaz čs. důstojnictva, 1937

EMMERT, František. Česká republika a dvojí občanství. Vydání první. Praha: C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-383-7.

Haas, Hanns - Konec německo - české symbiózy na jižní Moravě. Model a průběh násilné etnické homogenizace (1938 - 1948). Haas, Hanns. In: Kultura na hranici. Jižní Čechy - jižní Morava - Waldviertel - Weinviertel / Wien : Promedia Druck- und Verlagsgesellschaft, 1995

HROCH, Miroslav. Národy nejsou dílem náhody: Příčiny a předpoklady utváření moderních evropských národů. Vydání první-dotisk 2011. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-7419-010-0.

HROCH, Miroslav. Pohledy na národ a nacionalismus. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-864-29-20-2.

KOLEKTIV AUTORŮ. Dějiny zemí Koruny české II. 7.vyd. Praha a Litomyšl: Paseka, 2001. Str. 252. ISBN 80-7185-397-6

KUČERA, Milan. Populace České republiky 1918-1991. Praha : Česká demografická společnost a Sociologický ústav AV ČR, 1994. 198 s. (Acta Demographica. Roč. 11.)

KUDLÁČEK, Martin - Sčítání obyvatelstva ve Znojmě v roce 1921. Kudláček, Martin. In: Ročenka Státního okresního archivu ve Znojmě. 2002. Znojmo: Státní okresní archiv ve Znojmě (2002,)

MAŘÍKOVÁ, H., PETRUSEK, M., VODÁKOVÁ, A. aj. Velký sociologický slovník. 1. svazek. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-3.

MATUŠKOVÁ, Alena; ČERVENÝ, Pavel. Cvičení ze statistických a grafických metod pro geografii. Plzeň : Západočeská univerzita, 2003, str.50. ISBN 80-7082-961-3.

MLÁDEK, Jozef. Základy geografie obyvatelstva. 1. vyd. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1992. ISBN 80-08-00768-0

MORAVCOVÁ ,Dagmar. Československo, Německo a Evropská hnutí 1929-1932, Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, Praha 2001, ISBN 80-86130-14-2

NAVRÁTIL, Pavel. Romové v české společnosti: Jak se nám spolu žije a jaké má naše soužití vyhlídky. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-741-8

PAVLÍK, Zdeněk, Jitka RYCHTAŘIKOVÁ a Alena ŠUBRTOVÁ. Základy demografie. Vydání první. Praha: Academia, nakladatelství Československé akademie věd, 1986. ISBN 767221-075-86.

PETRÁŠ, René. Menšiny a právo v České republice. 1.vyd., Praha: Auditorium, 2009. Str. 95. ISBN 978-80-87284-00-1.

ROUBÍČEK, Vladimír. Úvod do demografie. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, 1997. 348 s. ISBN 80-85963-43-4.

Sčítání lidu, domů a bytů 1991. Základní údaje za republiky, kraje a okresy – Česká republika. 1992.

Praha: Federální statistický úřad.

Sčítání lidu, domů a bytů 1980 – ČSR. 1982. Praha: Český statistický úřad.

Sčítání lidu, domů a bytů 1970 – ČSR. 1975. Praha: Český statistický úřad

Sčítání lidu, domů a bytů v Československé socialistické republice k 1. březnu 1961. 1965. Díl 1. Praha:

Československá statistika.

Sčítání lidu v republice Československé ke dni 1. března 1950: díl 1. : věkové složení a povolání obyvatelstva. Praha: Státní úřad statistický, 1958. 21, 315 s. (Československá statistika. Nová řada, skupina A ; č. 26).

Sčítání lidu v republice Československé ze dne 1. prosince 1930: díl 1: růst, koncentrace a hustota obyvatelstva, pohlaví, věkové rozvrstvení, rodinný stav, státní příslušnost, národnost, náboženské vyznání. Praha: Státní úřad statistický, 1934. 55, 205 s. (Československá statistika; sv. 98. Řada VI. - Sčítání lidu; sešit 7).

Sčítání lidu v republice Československé ze dne 15. února 1921: 1. díl : se 16 kartogramy. Část textovou napsal Antonín Boháč. Praha : Státní úřad statistický, 1924. 129, 276 s., 16 kartogramů.

Statistický lexikon obcí v republice Československé 1921: 2: Morava a Slezsko : úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař. vydán Ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků Sčítání lidu z 15. února 1921. Praha: Státní úřad statistický, 1924. 219 s.

Statistický lexikon obcí v republice Československé 1930: 2: země Moravskoslezská : úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař. vydán Ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě výsledků sčítání lidu z 1. prosince 1930. Praha: Orbis, 1935. XXII, 212 s.

Statistický lexikon obcí ČSSR 1974 : podle správního rozdělení k 1. lednu 1974, sčítání lidu, domů a bytů k 1. prosinci 1970. vydal Federální statistický úřad ve spolupráci s Českým a Slovenským statistickým úřadem a ministerstvy vnitra ČSR a SSR. Praha: Federální statistický úřad: Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů, 1976. 862 s.

Statistický lexikon obcí ČSSR 1982: díl 2. : podle správního rozdělení k 1. lednu 1982 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů k 1. listopadu 1980. vydal Federální statistický úřad ve spolupráci s Českým a Slovenským statistickým úřadem a ministerstvy vnitra ČSR a SSR. Praha: Federální statistický úřad: Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů, 1984. S.1014-1722.

Statistický lexikon obcí České republiky 1992 : podle správního rozdělení k 31. prosinci 1992 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů ke 3. březnu 1991. vydal Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR. Praha : SEVT, 1994. 995 s. ISBN 80-7049-096-9.

SEIBT, Ferdinand: Německo a Češi. Dějiny jednoho sousedství uprostřed Evropy. Academia, Praha 1996, 464 stran, ISBN 80-200-0577-3.

STANĚK, Tomáš. Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa (1918-1948): studijní materiál. Vyd. 1. Ostrava: Amosium servis, 1992. ISBN 80-85498-04-9

ŠIŠKOVÁ, Tatjana. Menšiny a migranti v České republice: My a oni v multikulturní společnosti 21.století. 1.vyd. Praha: Portál, 2001. Str. 31. ISBN 80-7178-648-9.

15 Internetové zdroje

Aktuálně.cz Morava se ozývá. Jsme jiní, chceme kolonku ve formuláři [online]. In: s.1 [cit. 2016-04-13]. Dostupné: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/morava-se-ozyva-jsme-jini-chceme-kolonku-ve-formulari/r~i:article:686514/>

BRÁZDIL, Rudolf, Miroslav KOLÁŘ, Pavel PROŠEK, Zdeňka TARABOVÁ a René WOKOUN. Statistické metody v geografii: Cvičení [online]. 3. vydání. Brno: Vydavatelství MU, Brno, 1995 [cit. 2016-03-19]. ISBN 80-210-1260-9. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1431/podzim2007/Z0069/um/Statisticke_metody_v_geografii.pdf

BRYNDA, Herbert. Pražské jaro 1968 a probuzení občanské společnosti I. Český rozhlas [online]. 2003, , 1 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/cz/rubrika/historie/prazske-jaro-1968-a-probuzeni-obcanske-spolecnosti-i>

Cerme: Vietnamská menšina v ČR: Náboženství, kultura, soužití [online]. 2016 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: <http://www.cerme.cz/cs/ukazky/vietnamska-mensina-v-cr-nabozenstvi,-kultura,-souziti>

Commons. Sudetendeutsche.png [online]. 2013 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sudetendeutsche.png>

ČSÚ, a). Historie sčítání lidu [online]. 2014 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20540505/32011840814.pdf/bec31508-8d2d-470a-9b0d-243f304c8d3d?version=1.0>

ČSÚ, b). Z HISTORIE SOUPISŮ OBYVATEL A SČÍTÁNÍ LIDU [online]. 2014 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/25385875/19523983+2400013a01.pdf/2ac73ea4-170e-4afb-a4c2-8328b666df7a?version=1.0>

ČSÚ, c): Veřejná databáze. ČSÚ [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#k=1- čr 2011>

ČSÚ, d). Německá národnost na území ČR [online]. 2012 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/nemecka_narodnost

ČSÚ, e): Slovenská národnost na území ČR [online]. 2012 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/slovenska_narodnost

DNM Praha: Ukrajinská národnostní menšina [online]. 2011 [cit. 2016-04-13]. Dostupné z: <http://www.dnm-praha.eu/MENSINY/Ukrajinska>

GRULICH, Tomáš. Češi na Slovensku a Slováci v Čechách. Lidovky.cz [online]. 2013, 1 [cit. 2016-04-15]. Dostupné z: <http://grulich.bigblogger.lidovky.cz/c/314983/Cesi-na-Slovensku-a-Slovaci-v-Cechach.html>

Jihomoravský kraj. Okres Znojmo [online]. 2015 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://www.kraj.estranky.cz/clanky/znojmo.html>

KOC, Karel. Obnovení a činnost orgánů bezpečnosti v pohraničí znojemského okresu: (květen 1945–leden 1946) [online]. 2012, , 420 [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://www.abscr.cz/data/pdf/sbornik/sbornik10-2012/kap04.pdf>

KOKAISL, Petr, Sandra KREISSLOVÁ, Andrea ŠTOLFOVÁ, Jana ZYCHOVÁ a Pavla FAJRLÍKOVÁ. Po stopách Němců ve východní Evropě: Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, bývalá Jugoslávie a Ukrajina [online]. 1. Praha: Nostalgie, 2015 [cit. 2016-03-04]. ISBN 978-80-906207-2-8. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=ZNB0CwAAQBAJ&pg=PA53&lpg=PA53&dq=polsk%C3%A1+n%C3%A1rodnost+v+%C4%8Desk%C3%BDch+zem%C3%ADch&source=bl&ots=NY5xD5WQMB&sig=FIVvTAN7D-q8XGGxLsplG5nZB8U&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwimze6LkKfLAhXJnnIKHVc7DIkQ6AEIZDAJ#v=onepage&q=polsk%C3%A1%20n%C3%A1rodnost%20v%20%C4%8Desk%C3%BDch%20zem%C3%ADch&f=false>

NICM. Menšiny - základní informace [online]. Národní informační centrum pro mládež, 2015, Aktualizace srpen 2015 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: <http://nicm.cz/mensiny-zakladni-informace>

Sčítání lidu, domů a bytů k 1.3.2001, RŮŽKOVÁ, Jiřina [online]. Praha, 2003 [cit. 2016-04-12]. ISBN 80-7223-934-1. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11308/23212108/e-4103-02.pdf/8ff9e2df-ec75-40d2-81c0-25e6d2acce2c?version=1.0>

Osobní rozvoj pedagoga. Národnostní menšiny v České republice [online]. 2015 [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://osobnostnirozvojpedagoga.cz/moduly/m1/2-1-narodnostni-mensiny-v-ceske-republice.html>

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY [online]. 2015 Ústava Československé socialistické republiky .Ústavní zákon ze dne 11. července 1960.100/1960Sb.[cit.2015-03-12].Dostupné z : http://www.psp.cz/docs/texts/constitution_1960.html)

PÁNEK, Jaroslav. Národnostní a náboženské menšiny v tisíciletých dějinách českých zemí. Britské listy [online]. 2002, 1 [cit. 2016-02-24]. ISSN 1213-1792. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/10500.html>

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR: Vládní návrh, Ústavní zákon ze dne . 1968. Národní shromáždění Československé socialistické republiky 1968 [online]. Praha, 1968[cit.2016-03-04]. Dostupné z: http://www.psp.cz/eknih/1964ns/tisky/t0211_00.htm

SČÍTÁNÍ LIDU DOMŮ A BYTŮ. Československé sčítání lidu 1930 [online]. 2014 [cit.2016-02-20].Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/sldb/ceskoslovenske_scitani_lidu_1930

SLBD 2001: Okres Znojmo [online]. Praha, 2014 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/staticke/sldb/sldb2001.nsf/okresy/cz0627>

STŘECHA, František. Rok 1938: Znojensko tvořilo měkký podbřišek Československa [online]. 2010,1[cit. 2016-03-19]. Dostupné z: http://www.znojtyden.cz/_old/index.php?a=9771

ŠEBEK, Jaroslav. Němci v českých zemích v 19. a 20. století. Společnost a kultura. In: Slezská univerzita v Opavě: Přednáškový sylabus [online]. Opava,2000[cit.2016-02-26].Dostupné z: <http://www.slu.cz/slu/cz/projekty/webs/popularizace/postery-sylaby-publikace-1/poster/4-cyklus/0320-sylabus.pdf>

VE STÍNU. Ve stínu Mnichovské dohody [online]. 2016 [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <http://vestinu.cz/?cesi-a-nemci-v-cechach,157>

Vláda ČR: Národnostní menšiny [online]. 2006 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z:<http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/slovenska-narodnostni-mensina-16157/>

Vláda České republiky. Rada vlády pro národnostní menšiny [online]. 2014 [cit. 2015-03-12].Dostupné z:<http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/mensiny/narodnostni-mensiny-15935/>

Zákon č. 326/1999 sb. o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů. Sbírka zákonů 27.7.2011. [cit. 2015-03-12]. Dostupné z : http://www.mzv.cz/moscow/cz/viza_a_konzularni_informace/volby_2010/predpisy/zakon_c_326_1999_sb_o_pobytu_cizincu_na.html

ZYLINSKIJ, Dr. Bohdan a Lydia RAJČINCOVÁ. Support Ukraine: Národnost se představuje [online]. 2010, 1 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.ukrajinci.cz/cs/diaspora-cr/detail/narodnost-se-predstavuje/>

16 Seznam příloh

Příloha A: Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo, dle cenzu v roce 1921

Příloha B: Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo, dle cenzu v roce 1930

Příloha C: Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1970

Příloha D: Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1980

Příloha E: Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1991

Příloha F: Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 2001

Příloha G: Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 2011

Přílohy

Příloha A Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo, dle cenzu v roce 1921

	českosl.	něm.	žid.	jiná	cizozemci	celkem	něm. v %
Znojmo	11691	7988	487	71	960	21197	37,7
Bantice	7	380	0	0	2	389	97,7
Bezkov	255	2	0	0	2	259	0,8
Bohumilice	17	271	0	0	7	295	91,9
Bohunice	9	257	0	0	2	268	95,9
Bojanovice	351	0	0	0	3	354	0,0
Borotice	14	739	0	0	6	759	97,4
Citonice	455	2	0	0	0	459	0,4
Čejkovice	0	269	0	0	3	272	98,9
Černín	443	0	0	0	1	444	0,0
Derflice	0	282	0	0	0	282	100,0
Dobšice	140	731	5	0	51	927	78,9
Dunajovice, Horní	692	1	0	0	4	697	0,1
Doměice	418	2	0	0	15	435	0,5
Dyjákovičky	70	878	0	1	11	960	91,5
Havraníky	49	604	0	0	20	673	89,7
Heřmanov	0	263	0	0	3	266	98,9
Hnánice	58	504	0	0	22	584	86,3
Hodonice	86	772	3	2	53	916	84,3
Chvalovice	46	623	0	0	21	690	90,3
Ječmeniště	18	261	0	0	10	289	90,3
Jevišovice	1183	7	1	0	31	1222	0,6
Konice	13	459	0	0	9	481	95,4
Kravsko	548	5	0	0	12	565	0,9
Krhovice	5	751	0	0	1	757	99,2
Kuchařovice	840	6	0	0	2	848	0,7
Kyjovice	50	235	0	0	2	287	81,9
Lechovice	29	565	0	0	24	618	91,4
Mašovice	575	4	0	0	2	581	0,7
Mašůvky, Hluboké	682	0	0	0	13	695	0,0
Mikulovice	799	3	0	0	0	802	0,4
Milfron	45	437	0	0	7	489	89,4
Mramotice	426	0	0	0	0	426	0,0
Načeratice	4	482	0	0	4	490	98,4
Němčičky	206	0	0	0	0	206	0,0
Nesachleby	51	295	0	0	10	356	82,9
Oblekovic	32	512	5	0	38	587	87,2

Pokračování přílohy A

Olbramkostel	610	10	0	0	1	621	1,6
Oleksovice	54	1192	0	0	30	1276	93,4
Pavlice	693	6	0	0	14	713	0,8
Plaveč	433	2	0	0	5	440	0,5
Plenkovice	388	2	0	0	1	391	0,5
Podmolí	154	137	0	0	7	298	46,0
Popice	10	335	0	0	4	349	96,0
Práche	16	449	0	0	10	475	94,5
Prosiměřice	23	440	0	0	15	478	92,1
Přímětice	632	3	0	0	5	640	0,5
Rudlice	262	2	0	0	0	264	0,8
Sedlešovice	73	441	0	1	14	529	83,4
Stošikovice	7	396	0	0	4	407	97,3
Strachotice	19	953	4	0	6	982	97,0
Střelice	599	0	0	0	27	626	0,0
Suchohrdly u Zn.	196	593	1	0	23	813	72,9
Šaldorf, Nový	24	636	0	0	15	665	95,6
Šaldorf, Starý	175	679	9	1	26	890	76,3
Šatov	691	1248	0	0	140	2079	60,0
Tasovice	38	1423	0	0	37	1498	95,0
Těšetice	15	538	0	0	4	557	96,6
Tvořihráz	702	9	3	0	1	717	1,3
Únanov	869	11	1	1	7	889	1,2
Ves, Vranovská	309	271	0	0	27	607	44,6
Vevčice	235	0	0	0	1	236	0,0
Vítovice	73	334	0	0	1	408	81,9
Vrbovec	9	1044	0	0	14	1067	97,8
Výrovice	387	0	0	0	0	387	0,0
Želetice	474	140	1	0	25	640	21,9
Žerotice	487	7	4	0	1	499	1,4
Žerůvky	263	3	0	0	3	269	1,1
Okres Znojmo	29227	23894	524	78	1812	61535	38,8

Zdroj: Statistický lexikon obcí, 1921

Příloha B Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo, dle cenzu v roce 1930

Obec	Celk. počet ob.	českosl.	něm.	jiná	cizozem.	podíl něm. ob. v %	podíl českoslov. ob. v %
Znojmo	25855	16139	8347	616	753	32,3	62,4
Bantice	390	16	374	0	0	95,9	4,1
Bezkov	274	274	0	0	0	0,0	100,0
Bohumilice	298	16	276	0	6	92,6	5,4
Bohunice	261	31	229	0	1	87,7	11,9

Pokračování přílohy B

Bojanovice	337	334	1	0	2	0,3	99,1
Borotice	741	15	719	0	7	97,0	2,0
Citonice	440	440	0	0	0	0,0	100,0
Čajkovice	307	1	306	0	0	99,7	0,3
Černín	448	420	0	28	0	0,0	93,8
Derflice	282	0	278	0	4	98,6	0,0
Dobšice	1079	260	772	0	47	71,5	24,1
Dunajovice, Horní	580	575	3	0	2	0,5	99,1
Doměice	410	406	4	0	0	1,0	99,0
Dyjákovičky	997	41	943	0	13	94,6	4,1
Havraníky	621	37	557	1	26	89,7	6,0
Heřmanov	248	0	247	0	1	99,6	0,0
Hnánice	565	83	452	0	30	80,0	14,7
Hodonice	1009	99	879	5	26	87,1	9,8
Chvalovice	681	29	639	0	13	93,8	4,3
Ječmeniště	273	12	259	0	2	94,9	4,4
Jevišovice	1092	1053	6	1	32	0,5	96,4
Konice	489	13	471	0	5	96,3	2,7
Kravsko	592	568	8	4	12	1,4	95,9
Krhovice	789	1	788	0	0	99,9	0,1
Kuchařovice	883	876	4	0	3	0,5	99,2
Kyjovice	307	112	193	0	2	62,9	36,5
Lechovice	575	31	529	0	15	92,0	5,4
Mašovice	530	528	0	0	2	0,0	99,6
Mašůvky, Hluboké	736	726	0	0	10	0,0	98,6
Mikulovice	790	779	5	0	6	0,6	98,6
Milfron	519	72	435	0	12	83,8	13,9
Mramotice	546	537	9	0	0	1,6	98,4
Načeratice	534	12	522	0	0	97,8	2,2
Němčičky	185	185	0	0	0	0,0	100,0
Nesachleby	317	57	243	0	17	76,7	18,0
Oblekovice	550	31	499	4	16	90,7	5,6
Olbramkostel	620	615	4	0	1	0,6	99,2
Oleksovice	1277	126	1131	0	20	88,6	9,9
Pavlice	674	668	2	0	4	0,3	99,1
Plaveč	439	438	1	0	0	0,2	99,8
Plenkovice	441	434	0	0	7	0,0	98,4
Podmolí	335	207	122	0	6	36,4	61,8
Popice	346	20	319	0	7	92,2	5,8
Práče	527	16	509	0	2	96,6	3,0

Pokračování přílohy C

Bojanovice	231	0	0	0	0	0	0	0	0	231
Borotice	358	39	1	0	0	1	0	0	0	399
Boskovštejn	284	1	0	0	0	0	0	0	0	285
Božice	1363	50	1	0	4	1	6	4	0	1429
Braňšovice	481	60	0	0	0	1	0	0	0	542
Břežany	863	158	8	0	4	0	26	1	0	1060
Citonice	490	6	0	0	1	0	1	0	0	498
Ctidružice	435	22	0	0	0	0	0	0	0	457
Čejkovice	303	11	0	0	0	0	0	0	3	317
Čermákovice	232	0	0	0	0	0	0	0	0	232
Černín	247	5	0	0	0	0	0	0	0	252
Damnice	337	11	1	0	0	1	1	0	0	351
Derflice	119	14	2	0	0	0	0	2	0	137
Dobelice	283	1	0	0	0	0	0	0	0	284
Dobřínsko	407	0	0	0	0	0	0	0	0	407
Dobšice	738	40	1	0	0	0	2	0	0	781
Dolenice	239	0	0	0	1	0	1	1	0	242
Dolní Dubňany	485	1	0	0	0	0	0	0	0	486
Dyjákovice	1139	341	0	0	2	10	1	5	0	1498
Dyjákovičky	410	41	0	0	0	1	0	0	0	452
Dyje	374	13	0	1	0	0	0	0	3	391
Džbánice	222	0	0	0	0	0	0	0	0	222
Grešlové Mýto	275	1	0	0	0	0	1	0	0	277
Havraníky	385	18	0	0	0	1	1	0	0	405
Hevlín	1057	316	0	1	0	9	10	11	0	1404
Hluboké Mašůvky	791	4	0	0	0	0	0	0	0	795
Hnánice	260	4	0	0	0	0	0	0	0	264
Hodonice	797	12	0	1	0	0	3	1	0	814
Horní Břečkov	482	30	0	1	0	0	3	0	0	516
Horní Dubňany	388	1	0	0	0	0	0	0	3	392
Horní Dunajovice	755	0	0	1	0	0	1	0	0	757
Horní Kounice	331	0	0	0	0	0	0	0	0	331
Hostěradice	1436	8	3	0	1	2	6	0	0	1456
Hostim	688	10	1	0	1	0	1	0	3	704
Hrabětice	729	381	1	0	1	4	4	2	0	1122
Hrádek	841	190	0	0	1	0	7	0	2	1041
Hrušovany n. Jev.	2352	113	2	0	0	1	6	4	9	2487

Pokračování přílohy C

Chvalatice	235	3	0	0	0	0	3	0	0	241
Chvalovice	340	32	0	0	1	0	0	0	0	373
Jamolice	518	1	0	0	0	0	0	0	0	519
Jaroslavice	951	269	0	0	0	7	11	3	0	1241
Jevišovice	1171	11	0	0	0	5	1	2	0	1190
Jezeřany- Marš.	937	1	0	0	0	1	0	0	0	939
Jiřice u Mir.	379	11	0	0	0	1	0	2	0	393
Kadov	238	5	0	0	0	0	0	0	0	243
Konice u Znojma	543	4	0	0	0	0	1	0	0	548
Korolupy	279	1	0	0	0	0	1	0	0	281
Kravsko	1004	2	0	0	0	1	0	0	0	1007
Krhovice	485	12	0	0	0	0	0	0	0	497
Křepice	195	2	0	0	0	0	1	0	0	198
Kubšice	235	0	0	0	0	0	1	0	0	236
Kuchařovice	883	6	0	0	0	0	1	0	0	890
Kyjovice	196	14	0	1	0	6	5	0	0	222
Lančov	277	1	0	0	0	0	1	0	0	279
Lechovice	439	13	0	0	1	0	4	0	1	458
Lesná	358	7	0	0	0	0	0	0	0	365
Lesonice	305	1	0	0	0	0	1	0	0	307
Litobratřice	606	14	0	0	0	1	0	1	0	622
Loděnice	533	34	0	0	2	1	1	0	0	571
Lubnice	183	3	0	0	0	0	0	0	0	186
Lukov	248	4	0	0	0	0	0	0	0	252
Mackovice	457	27	1	0	0	0	3	8	1	497
Mašovice	475	2	0	0	0	0	1	0	0	478
Medlice	312	1	0	0	0	0	0	0	0	313
Mikulovice	649	4	0	0	0	0	1	0	0	654
Milíčovice	256	3	0	0	0	0	0	0	0	259
Mirotslav	2591	92	9	2	1	4	17	4	0	2720
Mir. Knínice	482	2	0	0	0	0	0	0	0	484
Morašice	418	0	0	0	0	0	0	0	0	418
Mor. Krumlov	4126	48	1	1	1	2	10	4	0	4193
Mramotice	639	4	0	0	0	0	0	1	0	644
Načeratice	334	8	0	0	0	0	0	0	0	342
Našiměřice	216	78	0	0	0	0	2	0	0	296
Němčičky	140	0	0	0	0	0	0	0	0	140
Nový Šaldorf	873	35	0	1	1	1	2	0	0	913
Oblekovice	921	25	1	1	0	0	0	1	0	949
Olbramkost.	566	2	0	0	0	0	0	0	0	568

Pokračování přílohy C										
Olbramovice	892	14	1	1	0	0	0	0	0	908
Oleksovice	696	97	2	0	0	0	3	0	0	798
Onšov	110	12	0	0	1	0	0	0	0	123
Oslnovice	128	0	0	0	0	0	0	0	0	128
Pavlice	583	1	0	0	0	0	0	0	0	584
Petrovice	429	0	0	0	1	0	0	0	0	430
Plaveč	505	7	0	1	0	0	4	1	1	519
Podhradí nad Dyjí	122	1	0	1	0	0	0	0	0	124
Podmolí	198	12	0	0	0	0	1	0	0	211
Podmýče	162	2	0	0	0	0	1	0	0	165
Polánka	406	3	0	0	0	0	0	0	0	409
Práče	326	5	0	0	0	0	1	0	0	332
Pravice	371	19	0	0	0	0	0	2	0	392
Prokopov	136	0	0	0	0	0	0	0	0	136
Prosiměřice	504	5	1	0	2	1	1	0	5	519
Přimětice	846	45	0	0	0	1	0	0	0	892
Rešice	523	3	0	0	0	0	0	0	0	526
Rozkoš	304	1	0	0	0	0	0	0	0	305
Rudlice	166	0	0	0	0	0	0	0	0	166
Rybníky	480	2	0	0	0	0	0	0	0	482
Skalice	630	30	0	2	1	0	1	0	0	664
Slatina	359	1	0	0	0	0	0	0	0	360
Slup	536	25	1	0	1	0	0	1	0	564
Stálky	190	9	0	0	0	0	0	0	0	199
Starý Petřín	336	18	0	0	0	0	0	0	0	354
Stošikovice	256	7	0	0	0	0	0	0	0	263
Strachotice	872	61	0	0	0	0	1	0	1	935
Střelice	345	4	0	0	0	0	0	0	0	349
Suchohrdly u Mir.	463	37	2	2	0	1	3	1	0	509
Suchohrdly u Zn.	914	37	1	1	0	0	2	1	0	956
Šafov	238	16	0	0	0	0	0	0	0	254
Šanov	1058	196	3	1	1	5	7	4	0	1275
Šatov	879	282	2	1	1	0	3	0	0	1168
Štítary	816	1	0	0	0	0	0	0	0	817
Šumice	293	14	0	0	0	0	0	0	0	307
Šumná	541	15	0	0	1	0	3	0	0	560
Tasovice	1140	23	4	2	1	1	2	0	0	1173
Tavíkovice	677	3	0	0	0	0	0	0	0	680
Těšetice	465	55	0	0	0	0	0	0	0	520
Trnové Pole	182	10	0	0	0	0	1	0	0	193
Troskotovice	648	13	0	0	0	0	3	0	1	665

Pokračování přílohy C

Trstěnice	682	0	0	0	0	0	0	0	0	682
Tulešice	401	10	0	0	0	0	4	0	1	416
Tvoříhráz	529	8	0	0	0	1	1	0	0	539
Uherčice	384	29	0	0	0	1	0	0	0	414
Újezd	197	0	0	0	0	0	0	0	0	197
Únanov	1065	6	0	0	1	0	0	0	1	1073
Valtovice	431	220	0	1	0	0	0	1	0	653
Vedrovice	873	7	0	0	0	0	2	0	0	882
Vémyslice	835	2	0	0	0	0	2	0	0	839
Vevčice	141	0	0	0	0	0	0	0	0	141
Višňové	1020	3	0	0	0	0	0	0	0	1023
Vítonice	263	3	0	0	0	1	3	0	0	270
Vranov	969	12	5	0	0	0	3	0	1	990
Vranovská Ves	313	4	0	0	0	0	2	1	0	320
Vratěním	412	9	0	0	0	0	0	0	0	421
Vrbovec	691	266	0	0	2	1	0	0	0	960
Výrovice	228	0	0	0	0	0	0	0	0	228
Vysočany	171	16	0	0	0	0	0	0	0	187
Zálesí	277	8	0	0	0	0	2	0	0	287
Zblovice	108	0	0	0	0	0	0	0	0	108
Želetice	416	3	0	0	0	1	0	0	0	420
Žerotice	356	8	0	0	0	1	1	0	0	366
Žerůvky	345	9	1	1	0	1	1	0	0	358

Zdroj: Statistický lexikon obcí, 1974

Příloha D Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1980

Obec/ Nár.	čes.	slov.	ukr.	rus.	pol.	maď.	něm.	ost.	nezj.	ob. celk.
Znojmo	38218	806	22	17	18	37	80	38	35	39271
Bantice	219	5	0	0	0	0	0	1	0	225
Běhařovice	508	4	0	0	0	0	0	0	0	512
Bezkov	211	0	0	0	0	0	0	1	0	212
Bítov	191	3	0	0	0	0	0	0	0	194
Blanné	123	0	0	1	0	0	0	0	0	124
Blížkovice	1115	6	0	0	0	0	0	0	1	1122
Bohutice	695	4	1	0	0	0	0	0	1	701
Bojanovice	210	0	0	0	0	0	0	0	0	210
Borotice	373	40	0	0	0	1	0	0	0	414
Boskovštejn	237	0	0	0	0	0	0	0	0	237
Božice	1299	54	1	0	3	0	4	1	0	1362

Pokračování přílohy D

Branišovice	493	54	0	0	1	0	0	5	1	554
Břežany	890	80	5	0	1	0	7	1	0	984
Citonice	462	7	0	0	0	0	0	0	0	469
Ctidružice	427	1	0	0	0	0	0	0	0	428
Čejkovice	261	13	0	0	0	0	0	0	0	274
Čermákovice	155	0	0	0	0	0	0	0	0	155
Černín	186	6	0	0	0	0	0	0	0	192
Damnice	341	25	1	0	0	0	0	0	0	367
Dolenice	211	1	0	0	1	1	0	0	0	214
Dolní Dubňany	501	4	0	0	0	0	0	0	1	506
Dyjákovice	784	126	0	0	1	1	0	4	0	916
Dyjákovičky	421	38	0	0	0	1	0	1	0	461
Džbánice	217	1	0	0	0	1	0	0	0	219
Grešlové Mýto	225	1	0	0	0	0	1	0	0	227
Havraníky	372	17	0	0	0	1	1	0	0	391
Hevlín	1071	239	1	0	2	5	6	8	0	1332
Hluboké Mašůvky	727	8	0	0	0	3	0	0	0	738
Hnanice	221	11	3	0	0	0	0	0	0	235
Hodonice	1226	33	0	1	5	2	0	0	1	1268
Horní Břečkov	467	28	1	0	0	0	1	1	0	498
Horní Dubňany	371	0	0	0	0	0	0	0	0	371
Horní Dunajovice	664	3	0	0	0	0	0	0	0	667
Horní Kounice	299	1	0	0	0	0	0	0	0	300
Hostěradice	1441	29	7	0	1	2	3	3	1	1487
Hostim	641	1	2	0	0	0	0	0	0	644
Hrabětice	706	228	0	1	2	3	1	0	0	941
Hrádek	803	162	0	0	0	1	4	1	1	972
Hrušovany nad Jev.	2906	158	2	0	4	3	7	9	1	3090
Chvalatice	203	4	0	0	0	0	0	0	0	207
Chvalovice	340	36	0	0	0	0	1	0	0	377
Jamolice	485	2	0	0	0	0	0	0	0	487
Jaroslavice	965	215	1	1	1	0	7	4	0	1194
Jevišovice	1123	12	0	0	0	1	0	0	2	1138
Jezeřany Maršovice	791	4	0	0	0	1	0	0	0	796
Jiřice u Miroslavi	375	9	0	0	0	1	1	1	0	387
Kadov	216	2	0	0	0	0	0	0	0	218
Korolupy	241	0	2	0	1	0	1	0	1	246
Kravsko	914	15	0	0	0	0	0	0	1	930
Krhovice	469	14	0	0	0	0	0	0	1	484
Křepice	156	6	0	0	0	0	0	0	0	162
Kubšice	191	7	0	0	1	0	0	0	0	199
Kyjovice	171	11	0	0	0	6	0	0	0	188

Pokračování přílohy D

Šafov	198	15	0	0	1	0	1	0	0	215
Šanov	1049	179	1	0	1	3	4	3	0	1240
Šatov	934	228	3	0	1	1	1	0	0	1168
Štítary	700	11	0	0	0	0	1	0	0	712
Šumice	264	21	0	0	0	0	0	0	0	285
Šumná	601	25	0	0	0	0	1	0	0	627
Tasovice	1047	28	3	0	1	0	3	0	1	1083
Tavíkovice	588	3	0	0	1	0	0	0	0	592
Těšetice	459	41	1	0	0	0	0	0	1	502
Trnové Pole	178	5	0	0	0	0	0	0	0	183
Troskotovice	536	48	0	0	0	0	3	0	0	587
Trstěnice	626	1	0	0	0	0	0	0	1	628
Tulešice	350	10	0	0	0	0	0	0	0	360
Tvořihráz	477	6	0	0	0	3	2	0	0	488
Uherčice	338	18	0	0	0	4	0	0	0	360
Újezd	126	0	0	0	0	0	0	0	0	126
Únanov	1104	18	0	0	1	0	0	0	4	1127
Valtovice	463	165	0	0	0	1	0	1	1	631
Vedrovice	842	7	0	0	0	0	0	0	0	849
Velký Karlov	343	146	0	0	0	2	1	0	0	492
Vémyslice	760	12	0	0	0	0	0	0	0	772
Vevčice	133	2	0	0	0	0	0	0	0	135
Višňové	1023	8	0	0	0	0	0	0	0	1031
Vítovice	231	4	0	0	0	0	0	0	0	235
Vranov	945	23	2	0	0	0	3	1	2	976
Vranovská Ves	285	1	0	0	0	0	0	2	1	289
Vratěním	379	13	0	0	0	0	0	0	0	392
Vrbovec	805	183	0	0	2	1	0	0	2	993
Výrovice	186	2	0	0	0	0	0	0	0	188
Vysočany	155	3	0	0	0	0	0	1	0	159
Zálesí	252	3	0	0	0	1	0	0	0	256
Zblovice	90	0	0	0	0	0	0	0	0	90
Želetice	387	1	0	0	1	0	0	0	0	389
Žerotice	313	6	0	0	0	0	2	0	0	321
Žerůtky	255	1	1	0	0	0	0	0	0	257

Zdroj: Statistický lexikon obcí, 1982

Příloha E Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 1991

Obec/Nár.	celk.	čes.	slov.	mor.	slez.	maď.	rom.	pol.	něm.	ukr.	ost. a nezj.
Znojmo	39920	22271	858	16472	36	37	58	31	66	15	76
Bantice	194	63	3	128	0	0	0	0	0	0	0
Běhařovice	465	140	2	317	1	1	0	0	3	0	1
Bezkov	194	186	0	8	0	0	0	0	0	0	0
Bítov	171	108	1	62	0	0	0	0	0	0	0
Blanné	94	24	0	70	0	0	0	0	0	0	0
Blížkovice	1225	570	9	644	0	0	0	2	0	0	0
Bohutice	603	276	4	323	0	0	0	0	0	0	0
Bojanovice	166	1	0	165	0	0	0	0	0	0	0
Borotice	363	220	29	113	1	0	0	0	0	0	0
Boskovštejn	156	70	1	85	0	0	0	0	0	0	0
Božice	1306	764	54	482	0	0	0	3	3	0	0
Branišovice	485	211	39	226	0	1	6	0	0	0	2
Břežany	904	568	56	272	0	0	2	1	2	2	1
Citonice	430	297	6	127	0	0	0	0	0	0	0
Ctidružice	374	188	2	184	0	0	0	0	0	0	0
Čejkovice	230	99	6	122	0	0	0	0	1	0	2
Čermákovice	105	26	0	79	0	0	0	0	0	0	0
Černín	165	79	2	84	0	0	0	0	0	0	0
Damnice	340	176	10	153	0	0	0	1	0	0	0
Dobelice	274	102	1	171	0	0	0	0	0	0	0
Dobřínsko	367	219	7	141	0	0	0	0	0	0	0
Dolenice	155	84	0	70	0	1	0	0	0	0	0
Dolní Dubňany	482	206	2	274	0	0	0	0	0	0	0
Dyjákovice	816	390	60	360	2	2	0	0	0	0	2
Dyjáковиčky	416	224	30	159	0	1	0	0	1	0	1
Dyje	374	197	17	158	1	0	0	0	0	0	1
Džbánice	189	89	1	98	1	0	0	0	0	0	0
Grešlové Mýto	186	56	2	127	0	0	0	0	1	0	0
Havraníky	367	122	18	226	0	0	0	0	1	0	0
Hevlín	1343	667	151	517	0	1	0	0	2	0	5
Hluboké Mašůvky	700	265	9	423	1	2	0	0	0	0	0
Hnanice	218	126	7	84	0	0	0	0	0	1	0
Hodonice	1334	776	31	519	0	0	2	3	2	0	1
Horní Břečkov	276	146	9	120	0	0	0	0	0	1	0

Pokračování přílohy E

Horní Dubňany	309	181	1	126	0	0	0	1	0	0	0
Horní Dunajovice	626	225	3	397	0	0	0	0	1	0	0
Horní Kounice	310	93	3	214	0	0	0	0	0	0	0
Hostěradice	1420	808	25	572	5	2	0	2	2	2	2
Hostim	475	268	3	203	0	0	0	0	0	1	0
Hrabětice	877	440	163	266	0	5	0	1	2	0	0
Hrádek	840	213	75	548	0	0	0	0	1	0	3
Hrušovany nad Jevišovkou	3276	1775	137	1339	2	4	1	2	4	2	10
Chvalatice	160	134	1	24	0	0	0	0	0	0	1
Chvalovice	414	259	26	126	3	0	0	0	0	0	0
Jamolice	438	233	1	202	1	0	0	0	0	0	1
Jaroslavice	1160	666	117	368	0	1	0	0	3	1	4
Jevišovice	1133	781	11	338	0	1	0	0	0	0	2
Jezeřany-Maršovice	713	320	4	388	0	1	0	0	0	0	0
Jiřice u Miroslavi	402	195	11	195	0	0	0	0	0	0	1
Jiřice u Moravských Budějovic	65	29	0	36	0	0	0	0	0	0	0
Kadov	171	105	5	61	0	0	0	0	0	0	0
Korolupy	237	183	5	37	9	0	0	1	1	1	0
Kravsko	523	273	11	239	0	0	0	0	0	0	0
Krhovice	475	248	10	217	0	0	0	0	0	0	0
Křepice	143	96	5	41	0	1	0	0	0	0	0
Křidlůvky	207	124	37	46	0	0	0	0	0	0	0
Kubšice	167	61	5	100	0	0	0	0	0	0	1
Kuchařovice	793	400	10	381	0	0	0	2	0	0	0
Kyjovice	143	85	16	40	0	2	0	0	0	0	0
Lančov	257	140	3	112	0	0	0	1	1	0	0
Lechovice	468	264	24	176	0	0	0	1	0	1	2
Lesná	284	180	3	101	0	0	0	0	0	0	0
Lesonice	222	94	1	125	0	2	0	0	0	0	0
Litobratřice	522	172	17	326	3	2	0	1	0	1	0
Loděnice	478	297	28	145	0	1	7	0	0	0	0
Lubnice	113	78	2	32	0	0	0	0	1	0	0
Lukov	200	80	0	120	0	0	0	0	0	0	0
Mackovice	336	173	29	130	0	0	1	0	2	0	1
Mašovice	432	246	2	182	1	0	0	0	1	0	0
Medlice	202	98	1	103	0	0	0	0	0	0	0

Pokračování přílohy E

Mikulovice	600	187	4	407	0	1	0	1	0	0	0
Milíčovice	209	108	2	99	0	0	0	0	0	0	0
Miroslav	3036	1771	66	1167	0	7	0	3	10	9	3
Miroslavské Knínice	338	222	5	111	0	0	0	0	0	0	0
Morašice	276	96	4	176	0	0	0	0	0	0	0
Moravský Krumlov	6102	2234	67	3773	1	3	0	7	6	1	10
Našiměřice	225	139	28	46	0	0	9	0	0	1	2
Němčičky	104	31	0	73	0	0	0	0	0	0	0
Olbramkostel	499	258	1	235	4	0	0	0	1	0	0
Olbramovice	1000	587	14	396	1	0	0	1	0	1	0
Oleksovice	634	448	46	137	0	0	0	0	0	0	3
Onšov	83	22	1	59	1	0	0	0	0	0	0
Oslovice	111	74	0	37	0	0	0	0	0	0	0
Pavlice	452	154	3	291	0	0	0	0	4	0	0
Petrovice	400	163	7	229	0	0	0	1	0	0	0
Plaveč	452	257	14	178	0	0	0	0	1	1	1
Plenkovice	338	67	1	270	0	0	0	0	0	0	0
Podhradí nad Dyjí	65	8	2	54	0	1	0	0	0	0	0
Podmolí	187	47	7	132	0	1	0	0	0	0	0
Podmyče	134	63	1	69	0	0	0	0	1	0	0
Práče	763	360	12	388	0	3	0	0	0	0	0
Pravice	281	162	11	106	0	1	0	0	0	0	1
Prokopov	106	38	1	67	0	0	0	0	0	0	0
Prosiměřice	597	315	7	271	0	2	0	1	0	0	1
Přeskače	112	40	0	72	0	0	0	0	0	0	0
Rešice	393	171	1	221	0	0	0	0	0	0	0
Rozkoš	200	180	2	18	0	0	0	0	0	0	0
Rudlice	138	20	1	117	0	0	0	0	0	0	0
Rybníky	391	213	3	171	0	0	0	0	0	0	4
Skalice	545	249	18	274	0	0	0	0	4	0	0
Slatina	263	153	4	106	0	0	0	0	0	0	0
Slup	437	393	5	37	0	0	0	0	1	0	1
Stálky	144	60	8	76	0	0	0	0	0	0	0
Starý Petřín	298	197	7	93	1	0	0	0	0	0	0
Stošikovice na Louce	207	125	4	78	0	0	0	0	0	0	0
Strachotice	943	482	49	411	0	0	0	0	1	0	0
Střelice	210	173	0	37	0	0	0	0	0	0	0
Suchohrdly	384	221	20	136	0	1	0	0	1	3	2
Šafov	172	61	6	104	1	0	0	0	0	0	0

Pokračování přílohy E

Šanov	1120	590	122	396	0	3	0	1	4	1	3
Šatov	1138	555	143	429	0	1	0	3	2	0	5
Štítary	605	319	12	274	0	0	0	0	0	0	0
Šumice	261	125	12	121	0	0	0	1	0	1	1
Šumná	632	363	13	256	0	0	0	0	0	0	0
Tasovice	1157	484	16	649	0	1	0	1	2	3	1
Tavíkovice	512	234	1	276	0	0	0	1	0	0	0
Těšetice	433	268	24	141	0	0	0	0	0	0	0
Trnové Pole	151	65	1	84	0	0	0	0	0	0	1
Troskotovice	579	275	27	273	0	1	0	1	1	0	1
Trstěnice	572	275	3	292	0	0	0	1	0	1	0
Tulešice	306	206	8	92	0	0	0	0	0	0	0
Tvořihráz	397	138	5	252	0	0	0	0	2	0	0
Uherčice	452	306	25	120	0	0	0	0	1	0	0
Újezd	71	6	1	64	0	0	0	0	0	0	0
Únanov	1114	555	17	541	0	1	0	0	0	0	0
Valtrovice	323	138	57	128	0	0	0	0	0	0	0
Vedrovice	802	241	6	554	0	0	0	0	1	0	0
Velký Karlov	474	238	92	141	0	1	0	0	0	0	2
Vémyslice	742	463	5	274	0	0	0	0	0	0	0
Vevčice	104	41	2	61	0	0	0	0	0	0	0
Višňové	1080	655	6	418	0	0	1	0	0	0	0
Vítovice	205	108	3	93	0	0	0	1	0	0	0
Vracovice	199	170	4	23	0	0	0	0	0	1	1
Vranov nad Dyjí	931	610	23	294	0	1	0	1	0	2	0
Vranovská Ves	253	187	3	63	0	0	0	0	0	0	0
Vratěnin	307	253	3	46	4	0	0	1	0	0	0
Vrbovec	989	361	113	508	3	1	0	2	0	0	1
Výrovice	160	56	1	103	0	0	0	0	0	0	0
Vysočany	140	91	1	46	0	0	0	0	0	0	2
Zálesí	221	168	5	48	0	0	0	0	0	0	0
Zblovice	71	71	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Želetice	288	143	1	142	0	0	0	1	0	0	1
Žerotice	268	88	2	177	0	0	0	0	0	0	1
Žerůtky	232	13	4	215	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Statistický lexikon obcí, 1992

Příloha F Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 2001

Obec/Nár.	čes.	mor.	slez.	slo.	pol.	něm.	ukr.	vietn.	ob. celk.	jiné
Znojmo	31231	2901	7	453	25	44	49	77	35758	971
Bantice	169	16	0	3	0	0	0	0	190	2
Běhařovice	323	85	0	2	0	3	0	0	425	12
Bezkov	181	0	1	0	0	0	0	0	206	24
Bítov	134	18	0	2	0	0	0	0	154	0
Blanné	88	4	0	0	0	0	0	0	94	2
Blížkovice	1049	179	0	5	0	0	0	0	1251	18
Bohutice	465	142	0	3	1	0	0	0	617	6
Bojanovice	112	53	0	0	1	0	0	0	166	0
Borotice	282	29	0	15	0	0	0	0	372	46
Boskovštejn	146	0	0	0	0	0	0	0	146	0
Božice	1200	103	1	28	3	2	0	0	1350	13
Braňšovice	417	61	0	21	0	0	0	0	507	8
Břežany	832	46	0	30	2	3	1	0	920	6
Citonice	411	22	0	3	0	0	0	0	446	10
Ctidružice	298	45	0	2	0	0	0	0	345	0
Čejkovice	143	62	0	0	0	1	0	0	212	6
Čermákovice	73	17	0	0	0	0	0	0	91	1
Černín	122	22	0	1	0	0	0	0	146	1
Damnice	253	54	0	3	0	0	0	0	323	13
Dobelice	202	66	0	0	0	0	0	0	269	1
Dobřínsko	250	105	0	7	0	0	0	0	376	14
Dolenice	130	26	0	0	0	0	0	0	157	1
Dolní Dubňany	337	129	0	2	0	0	0	0	469	1
Dyjákovice	669	118	1	44	0	0	1	0	843	10
Dyjáковиčky	364	32	0	16	0	1	0	0	433	20
Dyje	298	46	0	9	2	0	0	0	356	1
Džbánice	132	31	0	0	0	0	0	0	163	0
Grešlové Mýto	160	21	0	1	0	1	0	0	193	10
Havraníky	262	67	0	12	0	0	0	0	344	3
Hevlín	1094	137	0	73		0	3	2	1342	33
Hluboké Mašůvky	633	60	0	6	0	0	0	0	703	4
Hnanice	247	34	0	5	0	0	0	0	290	4
Hodonice	1326	134	0	15	3	2	1	0	1507	26
Horní Břečkov	244	27	0	2	0	0	0	0	278	5
Horní Dubňany	226	86	0	2	0	0	0	0	316	2

Pokračování přílohy F

Horní Dunajovice	607	39	0	2	0	0	0	0	650	2
Horní Kounice	203	64	0	3	0	0	0	0	272	2
Hostěradice	1229	203	0	10	2	1	2	0	1461	14
Hostim	415	47	0	1	0	0	0	0	469	6
Hrabětice	707	98	0	89	1	0	1	0	909	13
Hrádek	749	97	0	53	0	3	1	0	923	20
Hrušovany nad Jevišovkou	2734	398	0	8	4	0	0	3	3274	127
Chvalatice	113	16	0	0	0	0	0	0	130	1
Chvalovice	329	56	0	13	0	0	0	3	417	16
Jamolice	324	106	0	1	0	0	0	0	446	15
Jaroslavice	1047	87	1	82	0	3	2	0	1239	17
Jevišovice	949	158	2	9	0	0	1	1	1167	47
Jezeřany-Maršovice	498	161	0	1	0	1	2	0	710	47
Jiřice u Miroslavi	351	50	0	8	0	0	0	0	425	16
Jiřice u Moravských Budějovic	48	5	0	0	0	0	1	0	54	0
Kadov	128	16	0	2	0	0	0	0	147	1
Korolupy	197	5	0	0	0	1	1	0	205	1
Kravsko	446	46	0	7	0	0	1	0	517	17
Krhovice	430	48	0	4	0	0	0	0	484	2
Křepice	97	13	0	3	0	0	0	0	138	25
Křídlovky	172	16	0	14	0	0	0	0	214	12
Kubšice	123	28	0	0	0	0	0	0	156	5
Kuchařovice	793	89	0	6	2	0	0	0	906	16
Kyjovice	130	13	0	7	0	0	0	0	150	0
Lančov	195	49	0	2	0	0	0	0	251	5
Lechovice	366	31	0	6	0	1	0	4	412	4
Lesná	233	29	0	2	0	0	0	0	280	16
Lesonice	113	64	0	0	0	0	0	0	178	1
Litobratřice	449	39	0	12	0	0	1	0	505	4
Loděnice	393	59	0	9	0	0	0	0	473	12
Lubnice	80	5	0	1	0	1	0	0	90	3
Lukov	193	23	0	0	0	0	0	0	218	2
Mackovice	271	76	0	10	0	1	0	0	361	3
Mašovice	353	50	0	0	0	0	0	0	405	2
Medlice	143	41	0	1	0	0	0	0	185	0
Mikulovice	474	88	0	4	0	0	0	0	602	36
Milíčovice	183	24	0	2	0	0	0	0	209	0

Pokračování přílohy F

Mirotlav	2544	357	0	46	2	5	3	1	3010	52
Mirotlavské Knínice	290	38	0	2	0	0	0	0	330	0
Morašice	208	29	0	1	0	0	0	0	238	0
Moravský Krumlov	4341	1554	1	48	7	3	5	0	6102	143
Našiměřice	171	21	0	7	0	0	2	0	211	10
Němčičky	64	34	0	0	0	0	0	0	98	0
Olbramkostel	466	43	0	1	0	0	0	0	517	7
Olbramovice	795	222	0	12	0	0	0	0	1048	19
Oleksovice	609	59	0	20	1	0	0	1	696	6
Onšov	66	4	0	0	0	0	0	0	71	1
Oslnovice	85	18	0	0	0	0	0	0	107	4
Pavlice	386	73	0	2	0	1	0	0	478	16
Petrovice	264	92	0	2	0	0	0	0	367	9
Plaveč	388	41	0	8	0	1	0	0	447	9
Plenkovice	284	38	0	3	0	0	0	0	327	2
Podhradí nad Dyjí	37	9	0	3	0	0	0	0	51	2
Podmolí	142	17	0	0	0	0	0	0	162	3
Podmyče	98	0	0	0	0	0	0	0	98	0
Práče	691	83	0	6	0	0	0	0	803	23
Pravice	249	52	0	14	0	0	0	0	316	1
Prokopov	91	3	0	1	0	0	0	0	95	0
Prosiměřice	611	102	17	0	0	0	0	0	737	7
Přeskače	75	26	0	0	0	0	0	0	101	0
Rešice	294	55	0	1	0	0	0	0	351	1
Rozkoš	163	16	0	1	0	0	0	0	184	4
Rudlice	98	15	0	0	0	0	0	0	113	0
Rybníky	265	99	0	0	0	0	0	0	375	11
Skalice	487	57	0	2	0	1	0	0	549	2
Slatina	221	34	0	3	0	0	1	0	259	0
Slup	338	59	0	4	0	0	0	0	408	7
Stálky	112	27	0	6	0	0	0	0	146	1
Starý Petřín	221	41	0	4	0	0	0	0	266	0
Stošíkovic na Louce	163	24	0	0	0	0	0	0	203	16
Strachotice	853	55	0	25	0	1	0	0	957	23
Střelice	135	28	0	0	0	0	0	0	163	0
Suchohrdly	851	88	0	18	0	1	1	2	984	23
Šafov	142	30	0	1	0	0	0	0	183	10
Šanov	1015	74	0	73	1	1	4	1	1201	32
Šatov	946	112	2	83	0	4	1	0	1174	26
Štítary	627	34	0	2	0	0	0	0	677	14

Pokračování přílohy F

Šumice	148	60	0	7	0	0	0	0	218	3
Šumná	513	81	0	8	0	0	0	0	606	4
Tasovice	1014	199	0	9	0	1	1	0	1226	2
Tavíkovice	484	130	0	1	1	0	0	0	617	1
Těšetice	406	51	0	6	0	0	0	0	479	16
Trnové Pole	102	28	0	0	0	0	0	0	130	0
Troskotovice	476	73	0	15	0	0	2	0	573	7
Trstěnice	505	57	0	1	1	0	1	0	567	2
Tulešice	178	27	0	0	0	1	0	0	207	1
Tvořihráz	334	34	0	3	0	0	0	0	371	0
Uherčice	364	39	0	8	0	1	4	0	428	12
Újezd	58	18	0	0	0	0	1	0	79	2
Únanov	1001	83	0	8	1	0	3	0	1108	12
Valtovice	291	41	0	33	0	0	0	0	379	14
Vedrovice	575	225	0	2	1	1	0	0	819	15
Velký Karlov	325	38	1	41	0	0	2	0	431	24
Vémyslice	516	170	0	7	0	0	0	0	700	7
Vevčice	71	8	0	0	0	0	0	0	79	0
Višňové	875	217	0	6	0	1	0	0	1107	8
Vítonice	159	46	0	2	0	0	0	0	209	2
Vracovice	190	4	0	4	0	0	2	0	200	0
Vranov nad Dyjí	820	78	0	10	1	1	5	0	919	4
Vranovská Ves	226	22	0	2	0	0	0	0	252	2
Vratěnin	270	9	0	1	0	0	3	0	293	10
Vrbovec	874	105	1	69	1	0	2	7	1070	11
Výrovice	141	21	0	1	0	0	0	0	166	3
Vysočany	98	15	0	0	0	0	0	0	118	5
Zálesí	170	19	0	4	0	0	0	0	194	1
Zblovice	52	1	0	0	0	0	0	0	54	1
Želetice	234	40	0	0	1	0	0	0	278	3
Žerotice	259	24	0	4	0	1	0	0	290	2
Žerůtky	198	48	0	1	0	0	1	0	255	7

Zdroj: SLBD, 2001

Příloha G Národnostní složení obyvatelstva v obcích v okrese Znojmo dle cenzu v roce 2011

Obec/ Nár.	Celk.	čes.	mor.	slov.	něm.	maď.	ukr.	viet.	neuv.	jiná
Bantice	204	137	33	3	0	0	0	0	17	14
Běhařovice	150	81	28	2	0	0	0	0	37	2
Bezkov	85	39	19	0	0	0	0	0	24	3
Bítov	1 185	583	264	2	1	0	1	0	301	33
Blanné	607	271	166	3	1	0	0	0	128	38
Blížkovice	183	68	32	0	0	1	0	0	78	4
Bohutice	398	190	41	5	0	0	0	0	151	11
Bojanovice	144	63	42	0	1	0	0	0	30	8
Borotice	1 525	716	304	28	1	0	12	1	388	75
Boskovštejn	882	514	125	8	2	0	1	0	195	37
Božice	558	310	94	0	0	0	1	0	135	18
Břežany	325	170	71	0	0	0	0	0	73	11
Citonice	203	80	45	0	0	1	0	0	72	5
Ctidružice	94	46	26	0	0	0	0	0	16	6
Čejkovice	134	69	16	0	0	0	0	0	39	10
Čermákovice	323	152	64	3	0	0	0	0	95	9
Černín	260	91	93	0	0	0	0	0	64	12
Damnice	384	133	122	5	0	0	0	0	111	13
Dobelice	2 282	1 199	394	19	3	1	4	7	573	82
Dobřínsko	148	91	23	0	0	0	0	0	31	3
Dobšice	478	159	207	2	0	0	0	0	86	24
Dolenice	814	345	190	19	0	0	1	0	234	25
Dolní Dubňany	490	291	64	7	0	0	0	3	120	5
Dyjákovice	420	238	74	1	0	0	0	0	99	8

Pokračování přílohy G

Dyjákovičky	155	54	62	1	0	0	0	0	38	0
Dyje	191	130	26	0	0	0	0	0	32	3
Džbánice	324	162	67	3	0	0	0	0	85	7
Grešlové Mýto	1 354	628	192	36	0	1	3	0	449	45
Havraníky	789	388	132	5	0	0	1	0	221	42
Hevlín	316	136	51	2	0	0	1	0	121	5
Hluboké Mašůvky	1 766	889	318	14	1	0	3	0	479	62
Hnanice	275	127	56	1	0	0	0	0	77	14
Hodonice	292	138	53	2	0	0	0	0	80	19
Horní Břečkov	622	328	123	1	0	0	0	0	144	26
Horní Dubňany	277	97	94	2	0	0	0	0	71	13
Horní Dunažovice	1 428	692	327	4	0	0	0	0	352	53
Horní Kounice	438	265	65	0	0	0	0	0	86	22
Hostěradice	865	381	126	38	1	3	0	0	289	27
Hostim	890	418	184	26	1	0	2	0	222	37
Hrabětice	3 162	1 575	564	46	0	1	1	8	866	101
Hrádek	107	64	20	0	1	0	0	0	20	2
Hrušovany nad Jevišovkou	529	212	70	7	0	1	0	48	177	14
Chvalatice	431	130	153	2	0	0	0	0	102	44
Chvalovice	1 273	630	202	26	1	0	2	0	372	40
Jamolice	1 124	585	185	13	0	1	1	0	300	39
Jaroslavice	761	302	229	2	0	1	1	0	193	33
Jevišovice	423	175	92	5	0	0	1	0	128	22
Jezeřany-Maršovice	59	29	14	0	0	0	2	0	8	6
Jiřice u Míroslavi	142	49	50	1	0	0	0	0	40	2

Pokračování přílohy G

Jiřice u Moravských Budějovic	178	83	20	0	0	0	0	0	71	4
Kadov	532	248	73	2	0	0	0	0	171	38
Korolupy	506	249	110	4	0	0	0	0	111	32
Kravsko	119	62	28	3	0	0	0	0	16	10
Krhovice	222	106	33	8	0	0	0	0	72	3
Křepice	155	56	38	1	0	0	0	0	56	4
Křídlovky	957	453	211	2	0	0	0	0	266	25
Kubšice	137	61	25	3	0	0	0	0	44	4
Kuchařovice	222	115	43	0	0	0	0	0	62	2
Kyjovice	462	204	63	22	0	0	0	0	159	14
Lančov	268	147	44	1	0	0	0	0	65	11
Lehovice	198	84	48	0	0	0	0	0	52	14
Lesná	492	208	95	12	0	1	0	0	163	13
Lesonice	65	31	5	0	0	0	0	0	29	0
Litobratřice	260	159	37	1	0	0	0	0	57	6
Lubnice	369	163	53	11	1	0	0	0	126	15
Lukov	491	236	82	0	0	0	0	0	154	19
Mackovice	189	75	41	0	0	0	0	0	67	6
Mašovice	608	238	156	1	0	0	0	0	183	30
Medlice	222	107	40	1	0	0	0	0	67	7
Mikulovice	2 862	1 441	586	37	3	2	5	1	656	131
Milíčovice	330	124	112	1	0	0	0	0	74	19
Mirotslav	236	136	50	2	0	0	0	0	40	8
Mirotslavské Knínice	5 778	2 352	1 672	30	1	2	5	6	1 490	220
Morašice	195	76	46	3	0	0	1	0	65	4

Pokračování přílohy G

Moravský Krumlov	90	36	29	0	0	0	0	0	22	3
Našiměřice	1 262	682	164	9	1	1	1	5	365	34
Němčičky	504	254	69	3	0	1	0	0	164	13
Nový Šaldorf-Sedlešovice	1 064	487	282	3	0	0	0	0	237	55
Olbramkostel	673	313	92	7	0	0	0	0	245	16
Olbramovice	71	31	13	2	0	0	0	0	23	2
Oleksovice	86	34	24	0	0	0	0	0	21	7
Onšov	462	207	108	1	1	0	0	0	133	12
Oslnovice	342	133	125	1	0	0	0	0	67	16
Pavlice	475	265	76	6	2	0	0	0	109	17
Petrovice	350	149	101	1	0	0	0	0	88	11
Plaveč	48	25	5	2	0	0	0	0	15	1
Plenkovice	160	48	71	1	0	0	0	0	33	7
Podhradí nad Dyjí	90	38	32	0	0	0	0	0	19	1
Podmolí	795	406	140	4	0	1	1	0	211	32
Podmyče	308	128	44	4	0	0	0	0	125	7
Práče	107	45	21	0	0	0	0	0	37	4
Pravice	799	456	90	10	0	2	0	0	233	8
Prokopov	106	40	29	0	0	0	0	0	28	9
Prosiměřice	353	176	79	1	1	0	0	0	95	1
Přeskače	194	103	26	3	0	0	0	0	61	1
Rešice	102	48	21	1	0	0	0	0	29	3
Rozkoš	403	154	145	0	0	0	0	0	85	19
Rudlice	534	262	115	4	0	0	0	0	135	18
Rybníky	240	104	55	2	0	0	0	0	70	9

Pokračování přílohy G

Skalice	438	170	90	1	0	1	1	0	147	28
Slatina	129	44	21	3	0	0	0	0	57	4
Slup	223	103	60	0	0	0	0	0	58	2
Stálky	227	108	24	0	0	0	0	0	93	2
Starý Petřín	1 001	507	156	15	0	0	0	0	306	17
Stošikovice na Louce	151	75	40	0	0	0	0	0	28	8
Strachotice	1 146	655	191	8	0	0	3	5	255	29
Střelice	464	214	129	2	1	0	1	0	102	15
Suchohrdly	153	60	26	0	0	0	0	0	66	1
Suchohrdly u Miroslavi	1 451	746	213	53	1	0	3	0	378	57
Šafov	1 132	526	233	37	0	1	1	0	291	43
Šanov	663	304	113	4	0	0	1	0	216	25
Šatov	587	288	116	16	0	0	0	0	144	23
Štítary	1 291	651	274	10	2	2	1	0	303	48
Šumná	602	291	157	2	0	0	0	0	147	5
Tasovice	524	235	122	11	0	0	0	0	137	19
Tavíkovice	126	52	42	2	0	0	0	0	26	4
Těšetice	542	266	152	3	0	0	0	0	103	18
Trnové Pole	173	98	27	1	0	0	0	0	28	19
Trstěnice	366	184	80	1	1	0	0	0	86	14
Tulešice	385	201	37	4	0	0	1	0	117	25
Tvořihráz	84	45	17	0	0	0	0	0	20	2
Uherčice	1 135	560	205	6	0	0	2	0	330	32
Újezd	381	175	62	7	0	0	0	0	118	19

Pokračování přílohy G

Únanov	810	270	306	3	0	1	0	0	190	40
Valtovice	408	174	46	24	0	0	3	0	146	15
Vedrovice	665	282	194	3	0	0	0	0	145	41
Velký Karlov	74	48	9	0	0	2	0	0	11	4
Vémyslice	1 083	523	279	5	0	0	0	0	235	41
Vevčice	251	119	40	3	0	1	0	0	81	7
Višňové	200	77	49	2	0	0	1	0	66	5
Vítonice	819	443	147	8	0	0	0	0	197	24
Vracovice	247	132	28	1	0	0	0	0	74	12
Vranov nad Dyjí	288	196	9	3	0	3	0	0	69	8
Vranovská Ves	1 118	508	178	25	0	1	1	29	317	59
Vratěšín	167	82	22	0	0	0	0	0	60	3
Vrbovec	117	68	25	1	0	0	0	0	20	3
Výrovice	179	73	49	1	0	0	0	0	50	6
Vysočany	37	20	14	0	0	0	0	0	2	1
Zálesí	179	73	49	1	0	0	0	0	50	6
Zblovice	37	20	14	0	0	0	0	0	2	1
Znojmo	34 122	19 061	4 928	321	16	18	63	263	8 081	1 349
Želetice	274	165	55	0	0	0	0	0	50	4
Žerotice	312	178	54	1	0	0	0	0	71	8
Žerůtky	236	122	62	3	0	0	1	0	39	9

Zdroj: ČSÚ, 2016c

Abstrakt

ŠPLÍCHAL, Matěj. *Národnostní struktura obyvatelstva České republiky*. Plzeň, 2016. 73 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická

Klíčová slova: Národnost, národnostní struktura, okres Znojmo, cenzus

Předložená bakalářská práce pojednává o národnostní struktuře obyvatelstva České republiky a okresu Znojmo. V úvodní části práce jsou popsány základní pojmy, v dalších částech se práce věnuje samotnému výzkumu. Mezi hlavní výstup patří popis národnostní struktury okresu Znojmo a jednotlivých obcí, které byly součástí okresu Znojmo ve vybraných cenzech. K hodnocení okresu Znojmo z hlediska národnostní struktury byly použity grafické a statistické metody. K hodnocení zastoupení německé národnosti v okresu Znojmo v cenzech roku 1921 a 1930 byly také použity mapové výstupy. Mapové výstupy byly také použity k hodnocení zastoupení slovenské národnosti v okresu Znojmo v cenzech od roku 1970-2011. V této podobě zatím nebylo zpracování národnostní struktury obyvatelstva okresu Znojmo provedeno.

Abstract

ŠPLÍCHAL, Matěj. *The diversity of ethnic origin in the Czech population*. Plzeň, 2016
73 s. Bachelor thesis. University of West Bohemia, Faculty of Economics

Key words: Nationality, national demographic structure, Znojmo county, census

The aim of this Bachelor thesis is dedicated to the question of diversity of ethnic origin in the Czech Republic and the district of Znojmo. In the introductory part you will find list of abbreviations. This part is followed by the research itself. The main outcome of this work is description of diversity of ethnic origin in the district of Znojmo and individual villages in this district in selected censuses. Graphical and statistical methods were used to evaluate Znojmo as a district in terms of diversity of ethnic origin. For evaluation of representation of German nationality in district of Znojmo in census 1921 and census 1930 maps were also used, as well as for evaluation of representation of Slovak nationality in censuses from 1970 till 2011. The evaluation of Diversity of ethnic origin in Znojmo was never assessed this way before.